

KLAIPĖDOS MIESTO 2025 M. JAUNIMO SITUACIJOS TYRIMO ATASKAITA

Tyrimą vykdė ir ataskaitą rengė

Nerijus Miginis

nmiginis@gmail.com

Mob. +370 67131780

Užsakovas

Klaipėdos miesto savivaldybės
administracija

2025 metai

Klaipėda

SĄVOKŲ ŽODYNĖLIS

Atvirasis darbas su jaunimu – darbas su jaunimu atviruosiuose jaunimo centruose ir (ar) erdvėse, vykdomas remiantis darbo su jaunimu principais, kaip apibrėžta Lietuvos Respublikos Socialinės apsaugos ir darbo ministro 2019 m. spalio 15 d. įsakymu Nr. A1-614 „Dėl darbo su jaunimu gatvėje tvarkos aprašo, mobiliojo darbo su jaunimu tvarkos aprašo, atvirojo darbo su jaunimu tvarkos aprašo patvirtinimo“ patvirtintame atviro darbo su jaunimu tvarkos apraše.

Atvirasis jaunimo centras – Lietuvos Respublikoje ar kitoje valstybėje įsteigtas juridinis asmuo, kita organizacija ar jų filialas, atstovybė, kurių veiklos arba jos dalies vykdymo vieta yra Lietuvos Respublikoje ir kurie atlieka darbą su jaunimu, grindžiamą savanorišku jaunų žmonių apsisprendimu dalyvauti šioje veikloje ir užtikrinantį jų įsitraukimą į šią veiklą.

Atviroji jaunimo erdvė – kultūros, švietimo, kūno kultūros ir sporto ar socialines paslaugas teikiančio juridinio asmens nuosavybės, patikėjimo teise ar nuomos, panaudos sutarčių pagrindais valdoma patalpa, kurioje atliekamas darbas su jaunimu, grindžiamas savanorišku jaunų žmonių apsisprendimu dalyvauti šioje veikloje ir užtikrinantis jų įsitraukimą į šią veiklą.

Darbas su jaunimu – veikla, skirta sąlygoms jaunam žmogui įsitraukti į asmeninę, profesinę ir visuomeninę veiklą sudaryti, jo kompetencijoms plėtoti ir ugdyti.

Darbas su jaunimu gatvėje – darbas su jaunimu ne institucinėje aplinkoje, bet tiesiogiai neformaliose jaunimo susibūrimo vietose (viešosiose erdvėse, gatvėse, parkuose, kavinėse, sporto aikštynuose, klubuose ir kt.).

Jaunas žmogus – asmuo nuo 14 iki 29 metų.

Jaunimas – du ir (ar) daugiau jaunų žmonių.

Jaunimo organizacija – Lietuvos Respublikos asociacijų įstatymo nustatyta tvarka jaunimui ir (ar) jaunimo interesams atstovauti įsteigta asociacija, kurios ne mažiau kaip 2/3 narių yra jauni žmonės ir (ar) jaunų žmonių interesams atstovaujančios asociacijos, kurių kiekvienos ne mažiau kaip 2/3 narių yra jauni žmonės.

Jaunimo politika – priemonių, kuriomis sprendžiami jaunimui aktualūs klausimai ir siekiama sudaryti palankias sąlygas formuotis jauno žmogaus asmenybei ir jo integravimuisi į visuomenės gyvenimą, visuma.

Jaunimo informavimas ir konsultavimas (JIK) – veikla, skirta teikti jaunimui informaciją ir patarimus įvairiose gyvenimo srityse, siekiant jų asmeninio, švietimo, profesinio ir socialinio vystymosi. Ši veikla taip pat apima suteikimą pagalbos ir konsultacijų jaunimui sprendžiant jų problemas, priimant svarbius gyvenimo sprendimus arba įveikiant sunkumus.

Jaunimo praktinių įgūdžių ugdymas (PUI) – kompleksiškai teikiamos paslaugos, kurios lavina jauno žmogaus asmeninius ir socialinius įgūdžius, suteikia jaunam žmogui žinių ir gebėjimų, leidžiančių integruotis į darbo rinką ir (ar) grįžti į švietimo sistemą. Ši darbo su jaunimu forma ypatingai efektyvi teikiant individualias paslaugas mažiau galimybių turintiems ir neaktyviems jauniems žmonėms nuo 15 iki 29 erių metų.

Mažiau galimybių turintis jaunimas (MGT) – jaunimas, neturintis tokių pat sąlygų kaip bendraamžiai savo kompetencijoms ir veikloms plėtoti, nes gyvena nepalankiomis sąlygomis ar patiria socialinių, ekonominių, išsilavinimo, kultūrinių, geografinių sunkumų, turi negalią ir (ar) sveikatos problemų.

Mobilusis darbas su jaunimu – darbas su jaunimu nuvykus į gyvenamąją teritoriją, kurioje nėra darbo su jaunimu infrastruktūros, atsižvelgiant į šioje teritorijoje gyvenančių jaunų žmonių individualius poreikius.

Neaktyvus jaunas žmogus (NEET) – nesimokantis, nestudijuojantis, nedirbantis pagal darbo sutartį ar savarankiškai, neturintis kitų darbo santykiams prilygintų teisinių santykių, nevykdantis neatlygintinio užimtumo veiklos, neieškantis darbo jaunas žmogus.

Savivaldybės jaunimo organizacijų taryba – jaunimo organizacija, kurios pagrindinis veiklos tikslas – vienyti savivaldybės teritorijoje veikiančias jaunimo organizacijas ir joms atstovauti.

Su jaunimu dirbanti organizacija – juridinis asmuo, kurio vienas iš veiklos tikslų – atlikti darbą su jaunimu ir tai yra nurodoma organizacijos veiklos tikslė.

Darbas su bendruomene – darbą su jaunimu vykdančios organizacijos kryptinga veikla, kuria siekiama stiprinti gyvenamosios vietos bendruomenės (toliau – bendruomenė) narių tarpusavio bendradarbiavimą, sprendžiant su jaunimu susijusias problemas, ir kuri apima tarpžinybinį ir tarpinstitucinį bendradarbiavimą, jaunimo interesų atstovavimą, bendrų projektų ir renginių rengimą, jaunimo iniciatyvų palaikymą ir kt.

Darbas su jaunimo grupėmis – kryptinga darba su jaunimu vykdančios organizacijos veikla, kuri padeda stiprinti jaunimo tarpusavio ryšius ir įgyvendinti jaunimo ugdymo tikslus.

Individualus darbas su jaunimu – trumpalaikės konsultacijos arba tęstinė pagalba jaunam žmogui įvairiose gyvenimo situacijose, siekiant jį įgalinti spręsti asmenines ir socialines problemas.

Supervizija – konsultacinė pagalba su jaunimu dirbantiems specialistams, vadovams, komandoms ir organizacijoms, norinčioms tobulėti ir efektyviau dirbti darbo su jaunimu srityje (pvz., susidarius sudėtingoms situacijoms darbe).

Tarpsektorinis bendradarbiavimas – bendra valstybės ir savivaldybių institucijų, visuomenės, nevyriausybinų organizacijų, verslo ir žiniasklaidos sektorių veikla, kuria siekiama padėti įgyvendinti bendrus tikslus.

Tarpžinybinis bendradarbiavimas – bendra valstybinio, verslo ir nevyriausybinių sektorių veikla, kuria siekiama padėti įgyvendinti bendrus tikslus.

ĮVADAS

Klaipėdos miesto savivaldybės administracija nuosekliai formuoja ir įgyvendina jaunimo politiką, remdamasi reguliariai atliekamais jaunimo srities tyrimais bei kitais su jaunimu susijusiais analitiniais vertinimais. Savivaldybėje jaunimo tyrimai buvo vykdyti 2020 ir 2023 metais, o jų rezultatai tapo svarbiu pagrindu planuojant ir tobulinant jaunimo politikos priemones.

Šis Klaipėdos miesto jaunimo situacijos tyrimas atliekamas taikant tą pačią metodiką, kuri buvo naudota 2023 metų tyrime. Tai leidžia ne tik užtikrinti duomenų tęstinumą, bet ir palyginti pokyčius, įvykusius per pastaruosius metus. Vienas pagrindinių šio tyrimo tikslų – vykdyti jaunimo situacijos stebėseną ir, remiantis naujausiais duomenimis, pateikti aktualius siūlymus, kaip Klaipėdos mieste galėtų būti toliau vystoma ir stiprinama jaunimo politika.

Jaunimo politika Klaipėdos mieste įgyvendinama bendradarbiaujant su jaunimo organizacijomis, nevyriausybinėmis organizacijomis, dirbančiomis su jaunimu, taip pat įstaigomis ir institucijomis, teikiančiomis paslaugas jaunimui. Toks tarpsektorinis požiūris sudaro prielaidas kompleksiskai reaguoti į jaunimo poreikius ir kurti jaunimui palankią miesto aplinką.

TYRIMO METODIKA

Pagrindinis tyrimo tikslas – parengti gaires, skirtas jaunimo politikos priemonių plėtrai ir kokybiškam jų įgyvendinimui Klaipėdos miesto savivaldybėje. Tyrimas orientuotas ne tik į esamos situacijos įvertinimą, bet ir į praktinių rekomendacijų parengimą, kurios padėtų stiprinti jaunimo politiką bei didinti jos poveikį jaunų žmonių kasdieniam gyvenimui mieste.

Tyrimo metu buvo analizuojama jaunimo situacija Klaipėdos mieste, identifikuojami pagrindiniai jaunų žmonių iššūkiai ir poreikiai, taip pat parengtos rekomendacijos jaunimo politikos įgyvendinimui. **Šių rekomendacijų tikslas** – pateikti pagrįstus siūlymus, kaip gerinti jaunų žmonių gyvenimo sąlygas, didinti jaunimui skirtų paslaugų prieinamumą ir užtikrinti jų atitikimą realiems jaunimo poreikiams.

Šiuo dokumentu siekiama prisidėti prie darnios ir tęstinės jaunimo politikos plėtros Klaipėdos mieste. Akcentuojamas tiek esamų jaunimo politikos priemonių nuoseklus įgyvendinimas, tiek naujų, į besikeičiančius jaunimo poreikius orientuotų sprendimų kūrimas. Taip pat siekiama užtikrinti šių priemonių efektyvų veikimą, sudarant palankias sąlygas jauno žmogaus asmenybės raidai, jo integracijai į visuomenę ir su tuo susijusių iššūkių sprendimui.

Tyrimo uždaviniai apėmė pagrindinių Klaipėdos miesto jaunimo problemų ir iššūkių identifikavimą, jų priežasčių analizę bei jaunų žmonių poreikių savirealizacijai įvertinimą. Taip pat buvo siekiama atskleisti jaunų žmonių požiūrį į jaunimo situaciją mieste, jų vertinimą esamų problemų kontekste ir nusiteikimą aktyviai prisidėti prie šių problemų sprendimo. Remiantis surinktais duomenimis, buvo identifikuotos potencialios jaunimo politikos stiprinimo kryptys ir pasiūlytos alternatyvios priemonės, skirtos kokybiškam jaunimo politikos įgyvendinimui Klaipėdos miesto teritorijoje.

Įgyvendinant tyrimą buvo taikoma mišri kokybinė tyrimo metodika. Tyrimu siekta atskleisti, kaip skirtingos suinteresuotosios grupės – su jaunimu dirbantys specialistai, bendruomenių atstovai, savivaldybės darbuotojai ir patys jauni žmonės – vertina jaunimo situaciją Klaipėdos mieste, kokias pagrindines problemas ir interesus jie išskiria.

Rengiant galimybių studiją buvo derinami keli tarpusavyje papildantys tyrimo metodai: (1) vykdytos žvalgybinės pusiau struktūruotos fokus grupės su Klaipėdos miesto jaunais žmonėmis, įstaigų ir organizacijų atstovais bei politikais, atlikta (2) internetinė jaunų žmonių apklausa, taip pat įvertintas jaunimo politikos įgyvendinimas taikant Jaunimo reikalų agentūros metodiką ir atliekant (2) interviu su savivaldybės jaunimo reikalų koordinatoriumi.

Fokus grupės buvo organizuojamos 2025 metų liepos ir rugsėjo mėnesiais. Iš viso įvyko keturios žvalgomojo pobūdžio fokus grupės, kurių metu siekta giliau atskleisti jaunimo situaciją Klaipėdos mieste ir identifikuoti pagrindinius iššūkius. Diskusijose dalyvavo 32 dalyviai – jauni žmonės, su jaunimu dirbantys specialistai bei Klaipėdos miesto savivaldybės darbuotojai. Fokus grupės sudarė galimybę iš skirtingų perspektyvų įvertinti jaunimo poreikius, patirtis ir aktualias problemas.

Tyrimo metu taip pat buvo parengta internetinė anketa, skirta jauniems žmonėms. Apklausos duomenys buvo renkami 2025 metų gegužės–spalio mėnesiais. Iš viso apklausą užpildė 575 respondentai. Anketą sudarė 42 klausimai, iš kurių 12 buvo atviri, leidę respondentams detaliau išsakyti savo nuomonę, patirtis ir pasiūlymus. Kiekybiniai ir kokybiniai apklausos duomenys papildė fokus grupių metu gautas įžvalgas ir leido plačiau įvertinti jaunimo situaciją mieste.

Tyrimo rezultatai buvo pristatyti Klaipėdos miesto savivaldybėje 2025 m. gruodžio 10 d. miesto politikams, o 2026 m. vasario 10 d. – Klaipėdos miesto bendruomenei. Po pristatymų vyko diskusijos, kurių metu buvo aptartos esminės tyrimo įžvalgos ir svarstomi siūlymai, kaip toliau vystyti ir stiprinti jaunimo politiką Klaipėdos mieste. Diskusijose dalyvavo savivaldybės politikai, su jaunimu dirbantys specialistai ir patys jauni žmonės, taip užtikrinant skirtingų suinteresuotųjų grupių įtraukimą į sprendimų svarstymą.

KLAIPĖDOS MIESTO SAVIVALDYBĖS PAGRINDINIAI JAUNIMO POLITIKOS RODIKLIAI

Klaipėdos miesto savivaldybės teritorijos plotas siekia 98 km². 2025 metų spalio mėnesio duomenimis, šioje teritorijoje gyveno 161 205 gyventojai. Socialinę-ekonominę miesto situaciją atspindi ir nedarbo rodikliai: 2025 m. birželio mėn. bendras nedarbo lygis Klaipėdos mieste sudarė 8,2 proc., o jaunimo nedarbo lygis siekė 8,7 proc. Palyginimui, šalies mastu bendras nedarbo lygis tuo pačiu laikotarpiu buvo 8,6 proc., o jaunimo – 6,6 proc., todėl Klaipėdos mieste jaunimo nedarbas yra aukštesnis nei šalies vidurkis.

2025 metų birželio mėnesio duomenimis, Klaipėdos miesto savivaldybėje gyveno 25 557 jaunuoliai nuo 14 iki 29 metų. Ši amžiaus grupė sudarė 15,85 proc. visų savivaldybės gyventojų. Nacionaliniu mastu jauni žmonės sudaro apie 16,2 proc. visos Lietuvos gyventojų, todėl Klaipėdos miesto jaunimo dalis yra šiek tiek mažesnė nei šalies vidurkis.

Vertinant jaunų žmonių santykinę dalį bendrame savivaldybės gyventojų skaičiuje, Klaipėdos miestas išsiskiria kitų didžiųjų Lietuvos miestų kontekste – jaunimo dalis čia yra didesnė nei daugelyje kitų didmiesčių. Lietuvos savivaldybių palyginime mažiausia jaunų žmonių santykinė dalis fiksuojama Birštono savivaldybėje, kur ji sudaro 12,8 proc., o didžiausia – Kalvarijos savivaldybėje, kur jaunimas sudaro apie 19 proc. visų gyventojų.

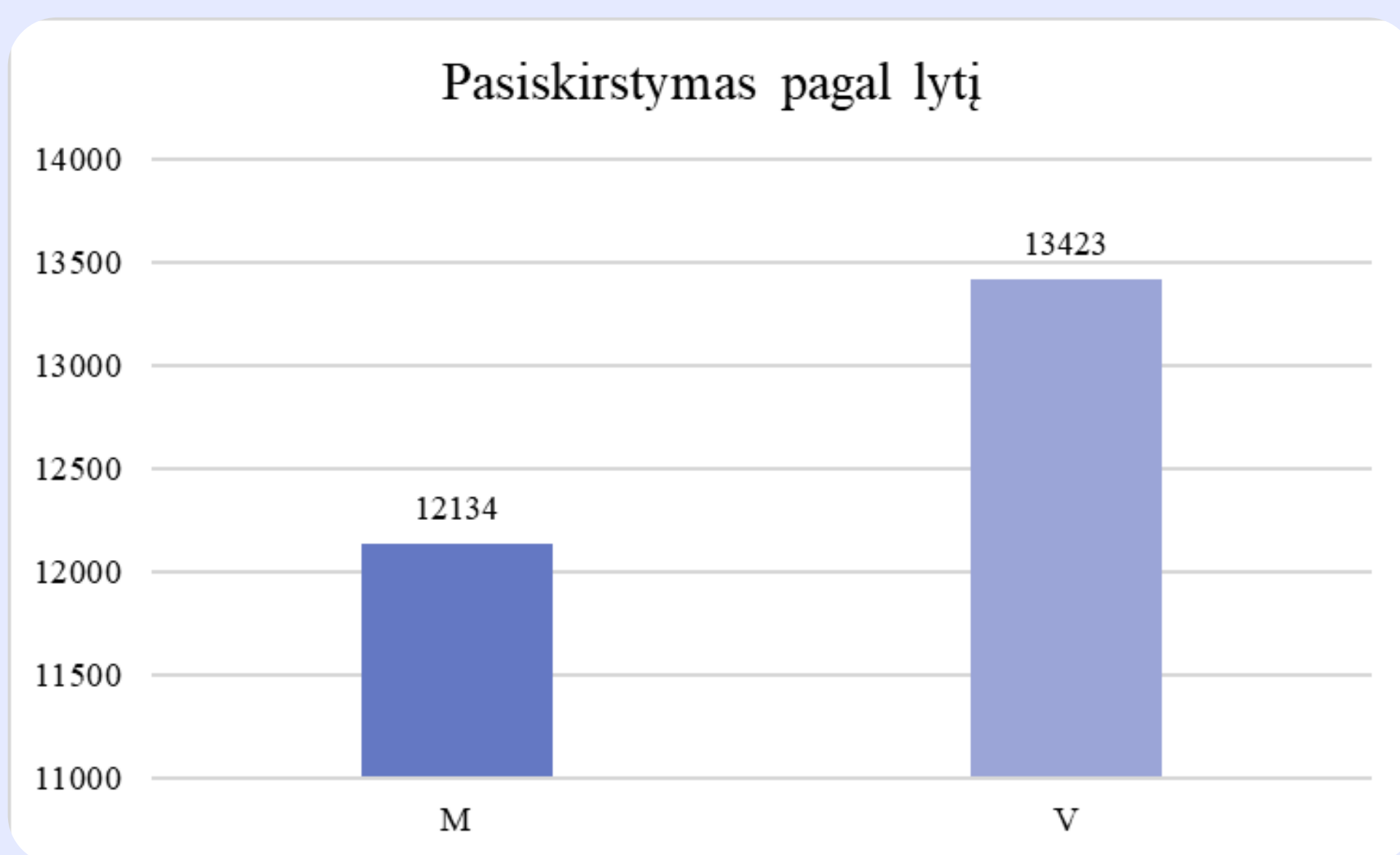

Diagrama Nr. 1

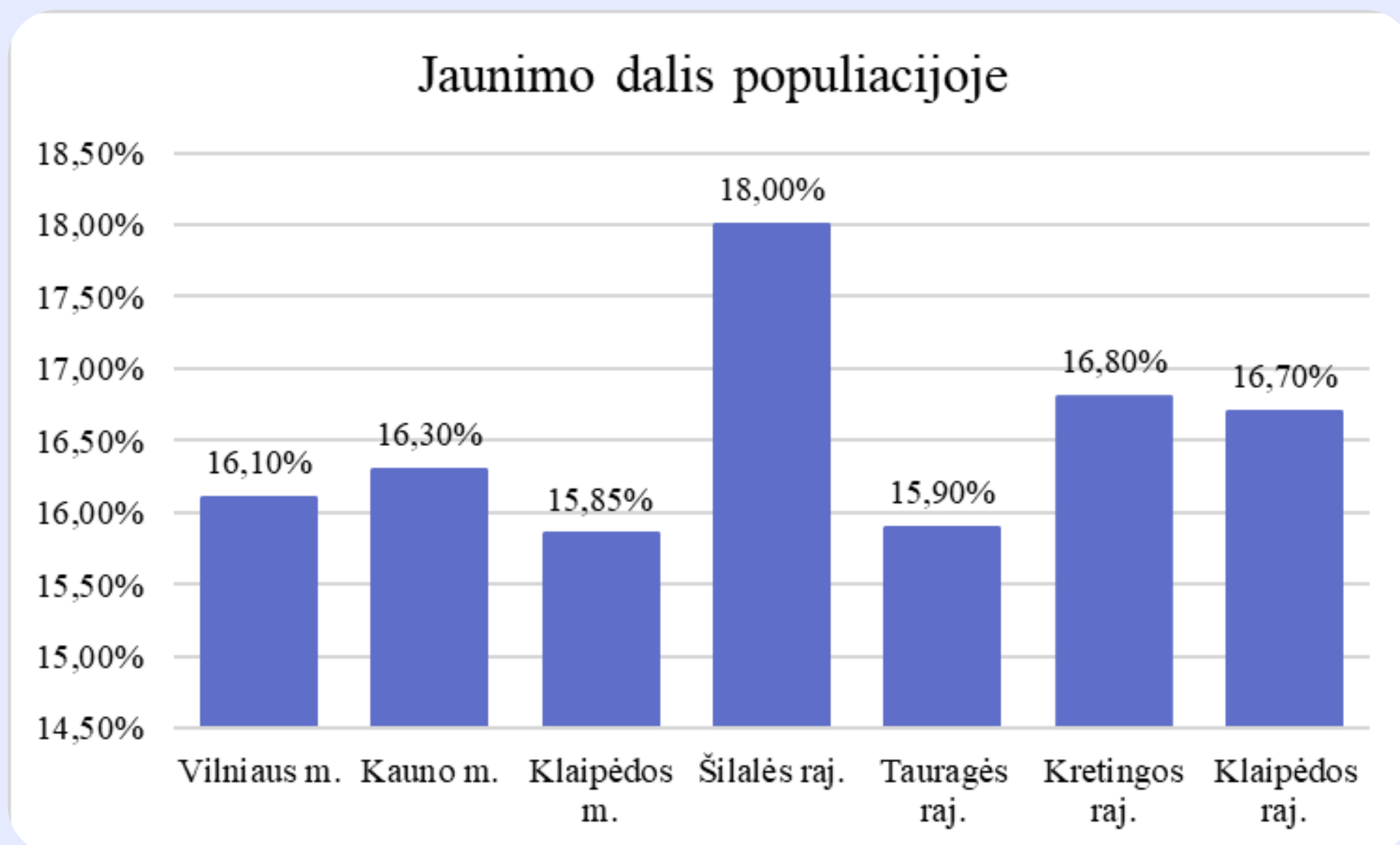

Diagrama Nr. 2 (2025 m. birželio mėn. duomenys)

Nuo 2021 metų Klaipėdos mieste jaunų žmonių skaičius išaugo 1 530 asmenų, tai sudaro 6,55 proc. augimą (nuo 23 369 jaunuolių). Tuo pat metu šalies mastu fiksuojama priešinga tendencija – jaunų žmonių skaičius sumažėjo 3,73 proc., arba 18 187 asmenimis. Duomenys atskleidžia, kad Klaipėdos miestas išsiskiria teigiama jaunimo demografinė dinamika bendrame nacionaliniame kontekste. Tokia pačia dinamika pasižymi kitų didžiųjų miestų savivaldybės, jei “žiedinės” savivaldybės.

Lentelėje žemiau pateikiamos Klaipėdos mieste gyvenančių jaunų žmonių dažniausios gimimo šalys.

Šalis	Jaunų žmonių skaičius	Šalis	Jaunų žmonių skaičius
Lietuva	21 612	Indija	132
Ukraina	1 645	Kazachstanas	104
Jungtinė Karalystė	266	Uzbekistanas	67
Rusija	238	Kirgiztanas	63
Baltarusija	213	Jungtinės Amerikos Valstijos	60
Airija	182	Bangladešas	52
Azerbaidžanas	160	Kitos 77 šalys	763

Lentelė Nr. 1

Analizuojant jaunų žmonių Klaipėdos mieste pasiskirstymą pagal gimimo vietą, matyti aiškūs pokyčiai, atspindintys tiek migracijos procesus, tiek tarptautinio mobilumo tendencijas. 2025 metų duomenimis, didžioji dalis Klaipėdos mieste gyvenančių jaunų žmonių yra gimę Lietuvoje – 21 612 asmenų. Lyginant su 2023 metais, šis skaičius išaugo (nuo 21 356), o tai rodo stabilų vietinio jaunimo skaičių ir bendrą jaunimo populiacijos augimą mieste.

Reikšmingi pokyčiai fiksuojami tarp užsienyje gimusių jaunų žmonių. 2023 metais viena didžiausių grupių buvo Ukrainoje gimę jaunuoliai – jų skaičius siekė 2 571, tačiau 2025 metais jis sumažėjo iki 1 645. Šis pokytis gali būti siejamas su dalies karo pabėgėlių grįžimu į Ukrainą, persikėlimu į kitas šalis, savivaldybes. Nepaisant sumažėjimo, Ukrainoje gimę jauni žmonės ir toliau sudaro didžiausią užsienyje gimusių jaunų žmonių grupę Klaipėdoje.

Kita vertus, pastebimas augantis jaunimo, gimusio kitose nei Europos Sąjungos šalyse, skaičius. 2025 metais ryškėja Indijoje (132), Kazachstane (104), Uzbekistane (67), Kirgizstane (63), Bangladeše (52) gimusių jaunuolių grupės, kurių 2023 metų duomenyse buvo gerokai mažesnės. Tai leidžia daryti prielaidą apie didėjančią tarptautinę migraciją studijų ir darbo tikslais, ypač Klaipėdai kaip uostamiesčiui ir aukštojo mokslo centrui.

Europos ir anglakalbėse šalyse gimusių jaunų žmonių skaičius taip pat augo. Jaunimo, gimusio Jungtinėje Karalystėje, skaičius padvigubėjo – nuo 128 2023 metais iki 266 2025 metais, o Airijoje gimusių jaunuolių skaičius išaugo nuo 97 iki 182. Tai siejama su grįžtamosios migracijos procesais, kai į Lietuvą su šeimomis grįžta emigracijoje gimę vaikai ir jaunuoliai.

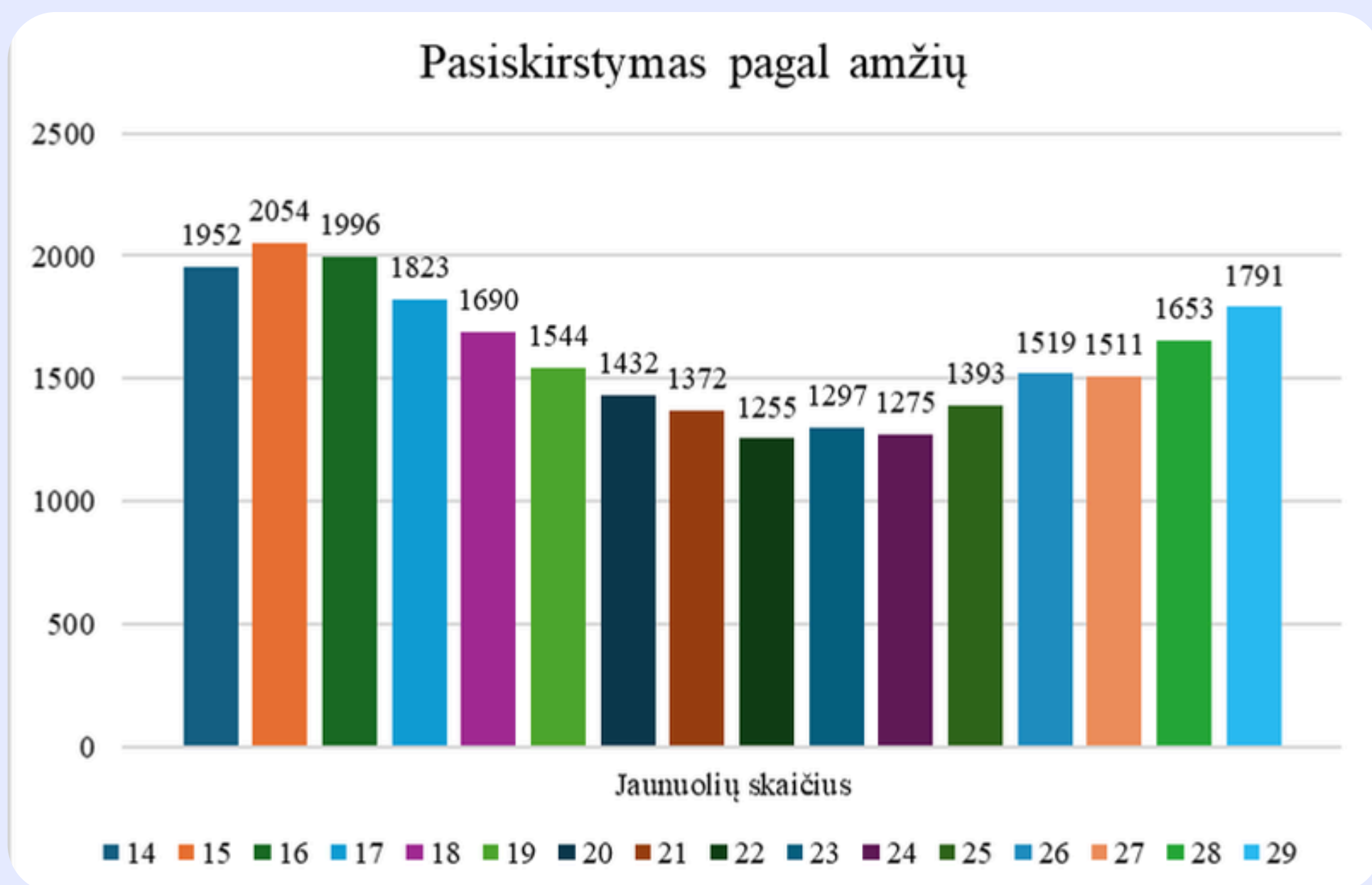

Diagrama Nr. 3

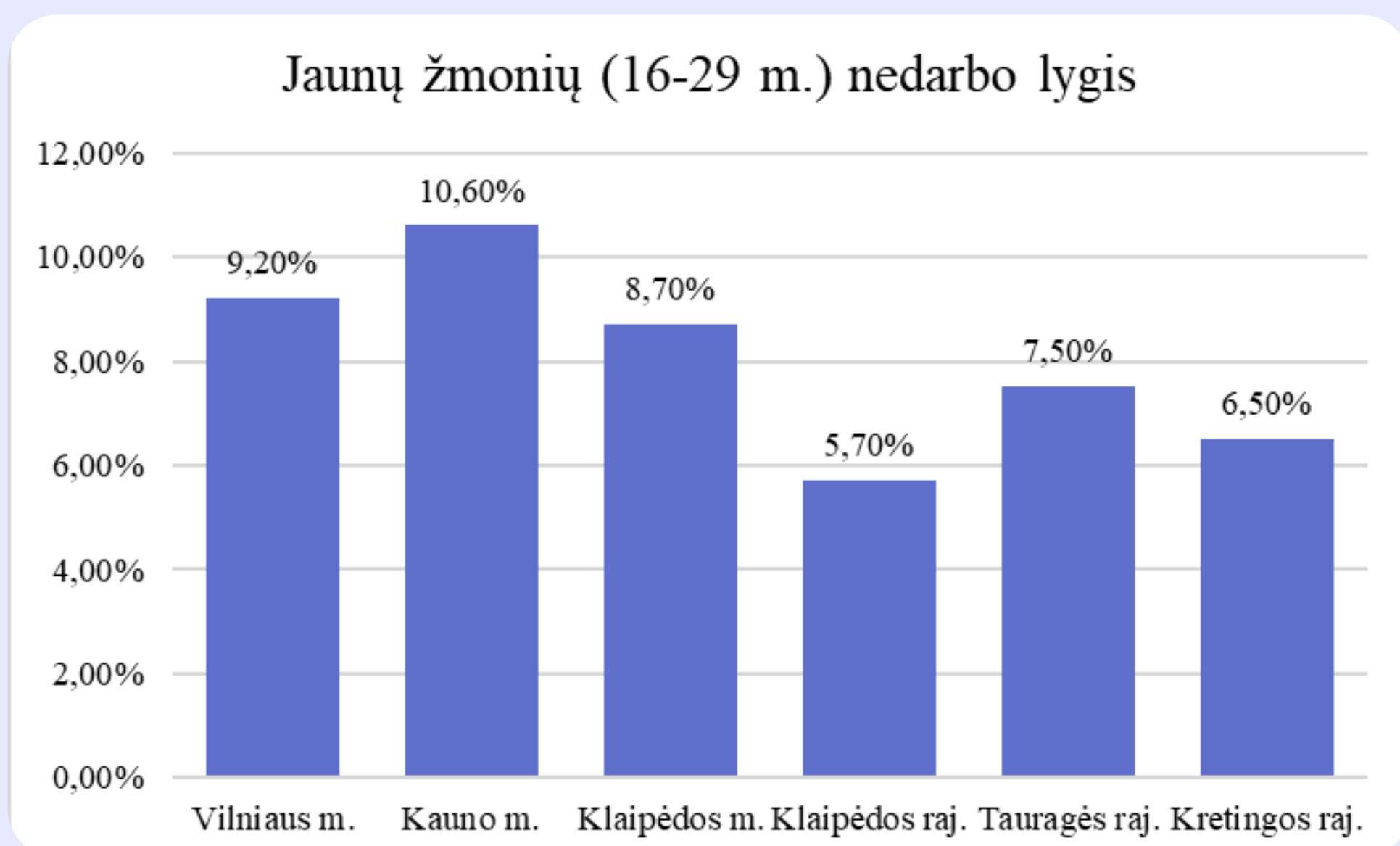

Diagrama Nr. 4 (2025 m. birželio mėn. duomenys)

Klaipėdos miesto savivaldybėje jaunimo nedarbo lygis siekia 8,7 proc. ir yra panašus į kitų didžiųjų Lietuvos miestų rodiklius. Palyginimui, Kauno mieste jaunimo nedarbo lygis sudaro 10,6 proc., Vilniaus mieste – 9,2 proc., o šalies vidurkis yra reikšmingai mažesnis ir siekia 6,6 proc. Tarp Lietuvos savivaldybių mažiausias jaunimo nedarbo lygis fiksuojamas Neringos savivaldybėje – 3,3 proc., o didžiausias – Kauno miesto savivaldybėje.

Aukštesni jaunimo nedarbo rodikliai didžiuosiuose miestuose sietini su didesne akademinio jaunimo koncentracija ir aktyvesne šios amžiaus grupės kaita darbo rinkoje. Jauni žmonės dažniau ieško pirmojo darbo, keičia darbovietes arba derina studijas su darbu, todėl jų nedarbo lygis miestuose paprastai yra didesnis nei mažesnėse savivaldybėse.

KLAIPĖDOS MIESTO JAUNIMO POLITIKOS, DARBO SU JAUNIMU IR JAUNIMO PROJEKTŲ RODIKLIAI

Klaipėdos miesto savivaldybėje veikia Klaipėdos miesto savivaldybės jaunimo reikalų taryba (SJRT), kurią sudaro 14 narių, iš kurių pusę sudaro jaunimo atstovai. Toks sudėties principas sudaro prielaidas jaunimui tiesiogiai dalyvauti savivaldybės jaunimo politikos formavimo ir sprendimų priėmimo procesuose.

Klaipėdos miesto savivaldybėje veikia išplėtotas darbo su jaunimu paslaugų tinklas. Mieste veikia du atviri jaunimo centrai ir dvi atviros erdvės darbui su jaunimu, taip pat vykdomas darbas su jaunimu gatvėje. Savivaldybėje teikiama praktinių įgūdžių ugdymo paslauga (PIU), o AUK centras yra akredituota organizacija, teikianti šias paslaugas. Taip pat Klaipėdos mieste užtikrinamos jaunimo informavimo ir konsultavimo (JIK) paslaugos, kurios padeda jauniems žmonėms orientuotis švietimo, darbo, savanorystės ir mobilumo galimybėse.

Eurodesk veiklos kontekste 2025 metais Klaipėdos mieste veikia trys regioniniai partneriai: Klaipėdos miesto savivaldybės Imanuelio Kanto viešoji biblioteka, AUK centras ir Klaipėdos jaunimo organizacijų sąjunga „Apskritasis stalas“. Ankstesniais metais mieste veikė net keturi Eurodesk partneriai, todėl šis sumažėjimas gali signalizuoti poreikį stiprinti tarpinstitucinį bendradarbiavimą ir skatinti organizacijų įsitraukimą į tarptautinės informacijos sklaidą jaunimui.

2025 metais Klaipėdos miesto savivaldybė darbo su jaunimu finansavimui skyrė 273 445 eurus. Darbui su jaunimu gatvėje buvo skirta 35 000 eurų, tai yra 2,3 karto daugiau nei numatyta Jaunimo reikalų agentūros savivaldybių jaunimo politikos vertinimo metodikoje. Tai rodo savivaldybės strateginį sprendimą stiprinti darbą su mažiau galimybių turinčiu jaunimu ir jaunais žmonėmis, kurie dažniau nepasiekia tradicinių paslaugų formų.

Jaunimo projektų ir iniciatyvų finansavimui 2025 metais savivaldybė skyrė 79 000 eurų, viršydama rekomenduojamą 50 000 eurų rodiklį. Pažymėtina, kad kasmet savivaldybė organizuoja mokymus būsimiems pareiškėjams, skirtus stiprinti projektų rengimo kompetencijas ir užtikrinti aukštesnę teikiamų paraiškų kokybę. Programinio finansavimo būdu Klaipėdoje finansuojama Jaunimo savanoriška tarnyba, atviras darbas su jaunimu ir darbas su jaunimu gatvėje. Be to, savivaldybė skiria lėšas jaunų žmonių ir su jaunimu dirbančių specialistų dalyvavimui nacionaliniuose ir tarptautiniuose renginiuose, taip stiprindama jų kompetencijas ir tarptautinį mobilumą.

Klaipėdos miesto savivaldybė taip pat įgyvendina Jaunimo vasaros užimtumo ir integracijos į darbo rinką programą. Šios programos finansavimas per kelerius metus reikšmingai išaugo: 2023 metais jai buvo skirta 33 900 eurų, o 2025 metais – jau 98 700 eurų. Atitinkamai augo ir dalyvių skaičius – nuo 37 jaunuolių 2023 metais iki 85 jaunuolių 2025 metais. Šie duomenys rodo didėjantį programos poreikį ir jos reikšmę jaunimo ankstyvajai integracijai į darbo rinką.

Klaipėdos mieste įgyvendinama Jaunimo savanoriška tarnyba (JST), o savivaldybės teritorijoje veikia 20 savanorius priimančių organizacijų. 2025 metais savivaldybė papildomai skyrė 11 200 eurų, siekdama finansuoti 17 papildomų savanorių vietų. 2024 metais JST atliko 35 savanoriai, iš kurių 18 savanorystę vykdė savivaldybės finansavimo dėka. Ankstesniais metais savanorystės apimtys taip pat augo – 2022 metais JST atliko 24 jaunuoliai, o 2023 metais – 36. Siekiant toliau stiprinti savanorystės sistemą, siūloma akredituoti papildomas dešimt organizacijų, kurios galėtų priimti savanorius. Taip pat pažymėtina, kad Klaipėdos miesto įstaigose ir organizacijose nuolat savanoriauja Europos solidarumo korpuso savanoriai.

Savivaldybėje aktyviai įgyvendinami Erasmus+ ir Europos solidarumo korpuso programų finansuojami projektai. Remiantis Jaunimo reikalų agentūros duomenimis, trijuose didžiuosiuose Lietuvos miestuose – Klaipėdoje, Kaune ir Vilniuje – registruotų organizacijų įgyvendinamų projektų skaičius, vertinant pagal gyventojų skaičių, yra beveik identiškas. Tai leidžia teigti, kad Klaipėda yra lygiavertė kitų didmiesčių partnerė tarptautinio jaunimo mobilumo ir projektinės veiklos srityje.

Nuo 2020 metų Klaipėdos miesto savivaldybė kasmet skiria finansavimą aštuonioms miesto gimnazijoms, įgyvendinančioms „Mokinių dalyvaujamojo biudžeto iniciatyvą“. Kiekvienai mokyklai skiriama 3 450 eurų dviem mokinių idėjoms įgyvendinti ir mokyklos mentoriaus darbui apmokėti. Šios iniciatyvos metu patys mokiniai siūlo idėjas, balsuoja už jas ir įgyvendina, ugdydami pilietiškumo, dalyvavimo ir atsakomybės kompetencijas.

Klaipėdos miesto savivaldybė taip pat organizuoja kasmetinius jaunimui skirtus renginius, tokius kaip „Studijų regata“, jaunimo apdovanojimai, Jaunimo savaitė ir jaunimo problemų sprendimo hakatonas. Nuo 2021 metų kasmet organizuojama tarptautinė jaunimo politikos konferencija „The Rhythm of Youth“, kasmet suburianti daugiau nei 100 dalyvių. Ši konferencija išsiskiria nacionaliniame kontekste ir yra laikoma viena stipriausių jaunimo politikos platformų tarp didžiųjų Lietuvos miestų.

Savivaldybės teritorijoje veikia jaunimui palankios sveikatos paslaugos „Žalioji koridorius“, kurias įgyvendina Klaipėdos visuomenės sveikatos biuras kartu su Jūrininkų sveikatos priežiūros centru. Šios paslaugos prisideda prie jaunų žmonių fizinės ir psichikos sveikatos stiprinimo bei ankstyvosios pagalbos prieinamumo.

Galiausiai, Klaipėdos mieste veikia Užimtumo tarnybos regioninis karjeros centras „Karjeras“, kuris tęsia buvusio Jaunimo darbo centro veiklą ir teikia jaunimui karjeros konsultavimo, profesinio orientavimo ir įsidarbinimo paslaugas.

ANKETINĖ JAUNIMO APKLAUSA

Anketinės apklausos rezultatai šiame skyriuje pateikiami struktūruotai ir vizualiai aiškiai. Dalyvių atsakymai atvaizduojami grafikuose, o apibendrinta ir susisteminta informacija pateikiama lentelėse, siekiant užtikrinti duomenų skaidrumą ir lengvą jų interpretavimą. Kiekybinius rezultatus papildė atrinktos anketos respondentų citatos, kurios padeda geriau atskleisti jaunų žmonių patirtis, nuostatas ir argumentus.

Respondentų citatos tekste žymimos raide „R“ (respondentas) ir nurodomas anketos registracijos numeris. Skliausteliuose pateikiamas skaičius prie citatos žymi tos pačios ar labai panašios minties pasikartojimo dažnį kituose atsakymuose. Citatoms atrinkti buvo pasirinkti tie pasisakymai, kurie aiškiausiai ir tiksliausiai atspindi dominuojančias apklausos dalyvių nuostatas ir patirtis.

Šiame skyriuje analizuojami anketinės apklausos duomenys, gauti iš 575 respondentų. Apklausa užpildė 220 vaikinų ir 319 merginų, o 36 respondentai pasirinko nenurodyti savo lyties. Tokia respondentų sudėtis leidžia vertinti jaunų žmonių nuomones iš skirtingų lyčių perspektyvų, kartu atsižvelgiant į anonimiškumo ir asmens pasirinkimo principus.

2025 metais anketinės apklausos metu pavyko pasiekti didesnę vaikinų skaičių – jų dalyvavimas, lyginant su 2023 metais, išaugo apie 14,0 proc. Taip pat fiksuojamas didesnis respondentų polinkis nurodyti savo lytį – 2025 metais lytį nurodžiusių apklausos dalyvių dalis padidėjo apie 1,9 procentinio punkto. Palyginimui, 2023 metais anketą užpildė 193 vaikinai, 311 merginų, o 45 respondentai pasirinko savo lyties nenurodyti; iš viso 2023 metų apklausoje dalyvavo 549 respondentai.

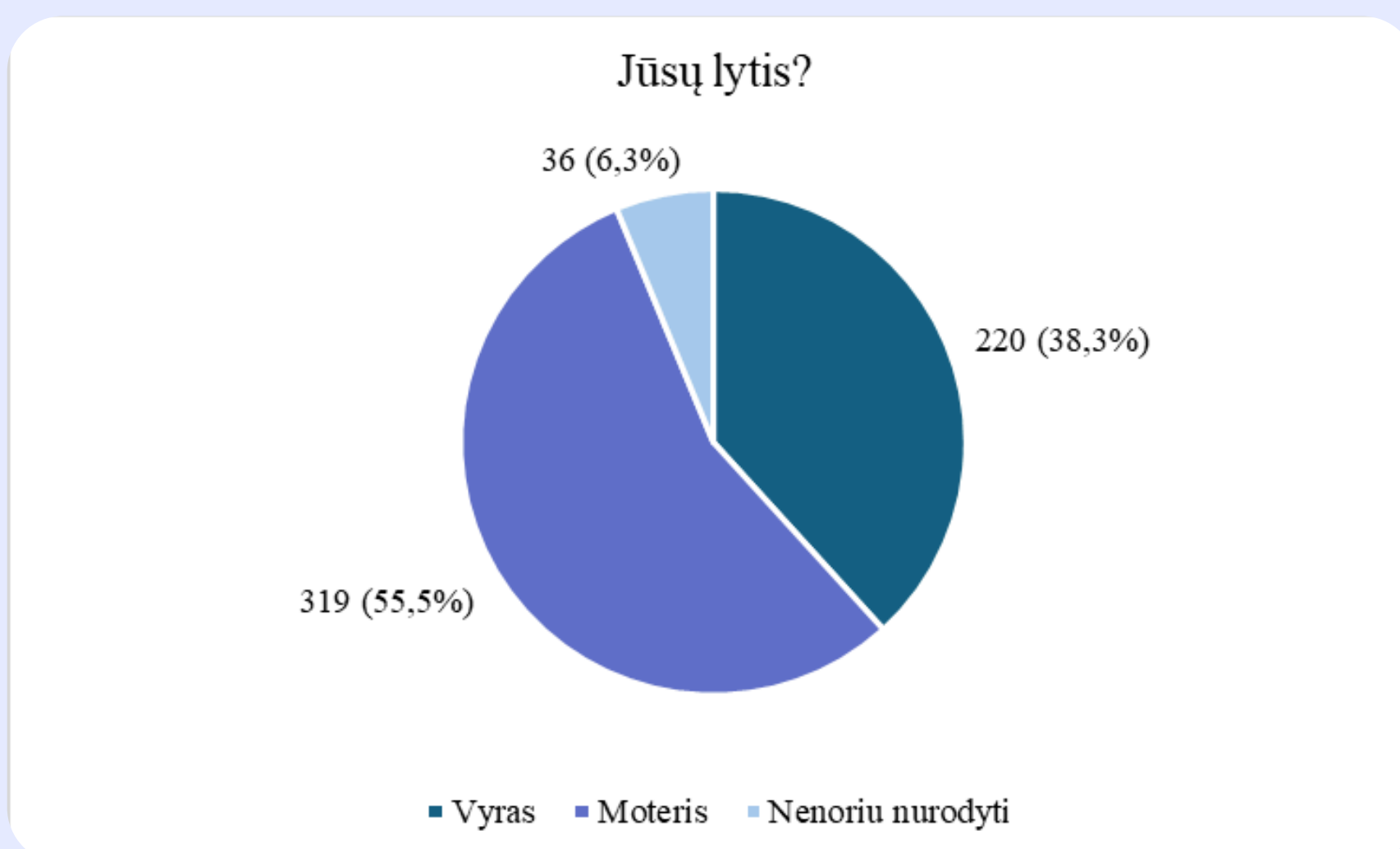

Diagrama Nr. 5

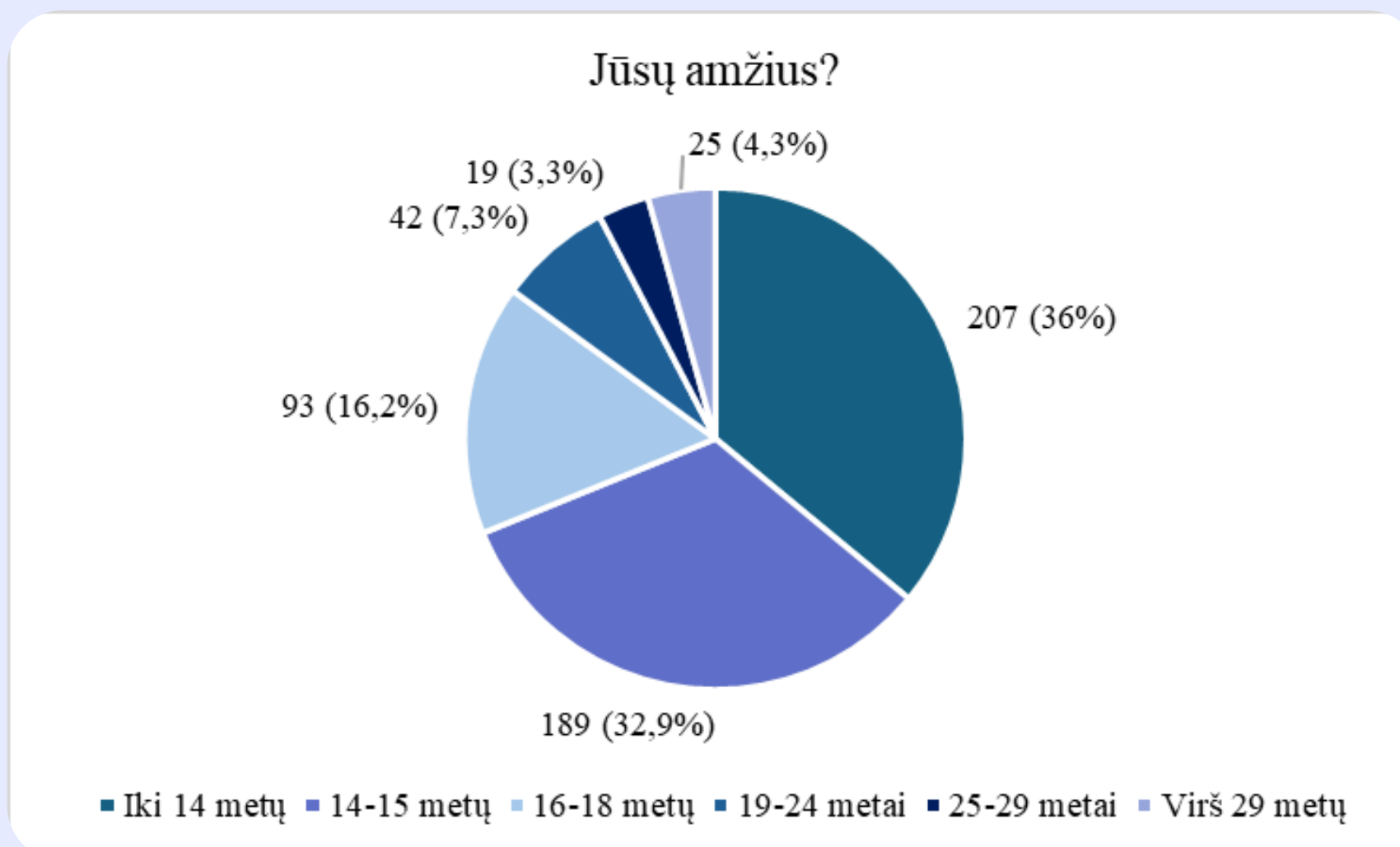

Diagrama Nr. 6

Analizuojant respondentų pasiskirstymą pagal amžių, matyti, kad didžiausią apklausos dalyvių dalį sudarė jaunesnio amžiaus jaunuoliai. 207 respondentai nurodė, kad jiems yra iki 14 metų, 189 respondentams buvo 14–15 metų, o 93 respondentai priskyrė save 16–18 metų amžiaus grupei. Vyresnių amžiaus grupių dalyvių buvo mažiau: 42 respondentai nurodė esantys 19–24 metų amžiaus, 19 – 25–29 metų, o 25 respondentai pažymėjo, kad jiems yra daugiau nei 29 metai.

Lietuvoje jaunimo politikos priemonės – tokios kaip jaunimo dalyvavimo skatinimas, jaunimo organizacijų veikla ir darbas su jaunimu – dažniausiai orientuotos ir efektyviausiai pasiekia jaunuolius nuo 13 iki 20 metų amžiaus. Atsižvelgiant į tai, apklausos respondentų amžiaus struktūra atitinka pagrindines šių priemonių tikslines grupes.

Savivaldybės teritorija	Respondentų skaičius	Savivaldybės teritorija	Respondentų skaičius
Centrinė	176	Pietinė	156
Šiaurinė	76	Kitur	54
Klaipėdos priemiesčiai	113		

Lentelė Nr. 2 (respondentų pasiskirstymas pagal gyvenamąją teritoriją)

Kiek esate patenkinti galimybėmis sportuoti, užsiimti fiziškai aktyvia veikla savo gyvenamojoje aplinkoje?

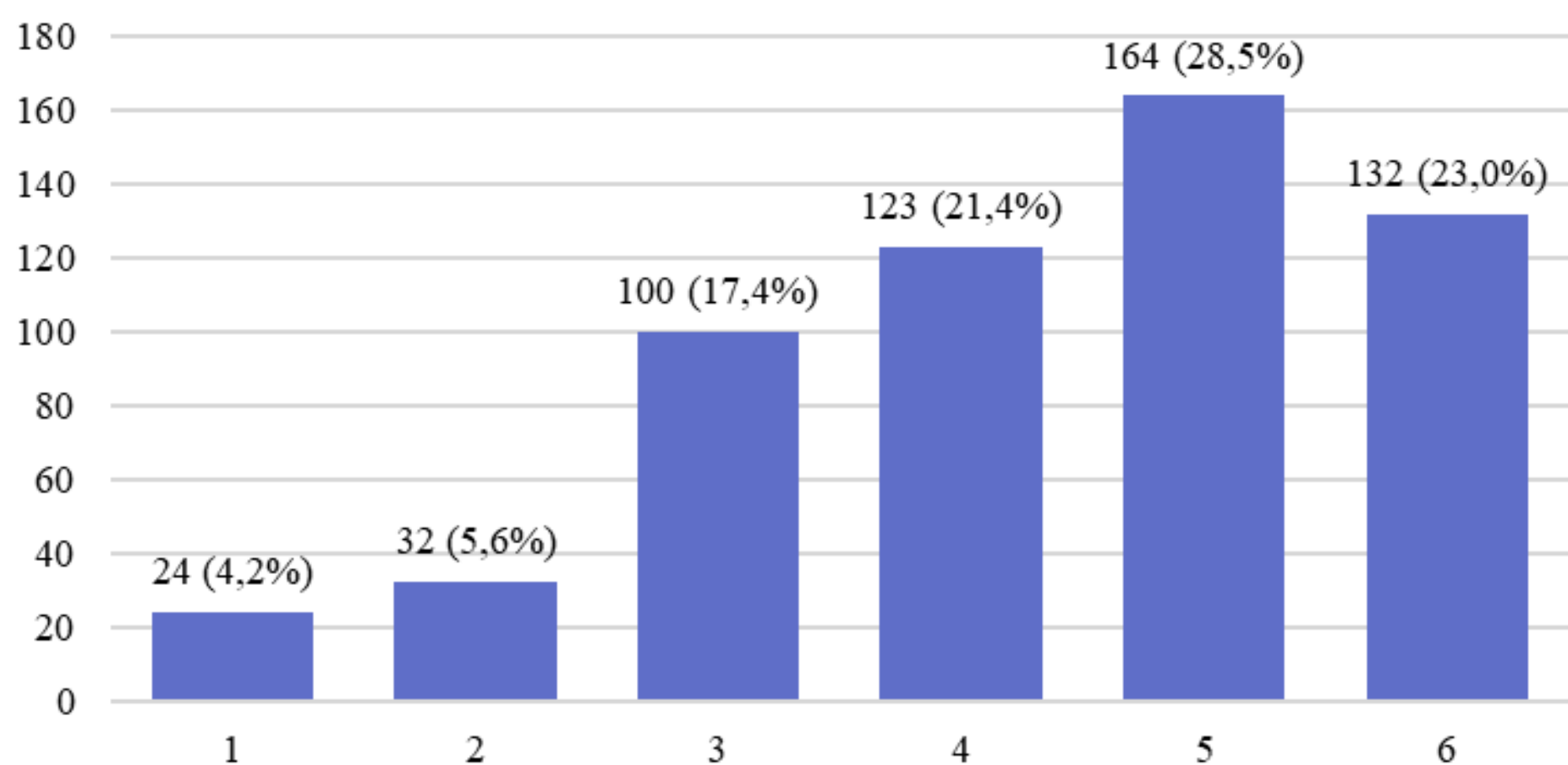

Diagrama Nr. 7

Didžioji dalis respondentų – 72,9 proc. – galimybes sportuoti Klaipėdos miesto savivaldybėje vertina labiau teigiamai. Palyginimui, Kauno miesto savivaldybėje sporto galimybes teigiamai vertina 75,5 proc. respondentų, Panevėžio mieste – 66 proc., o Šilutės rajone – 72,8 proc.. Darome išvadą, kad Klaipėdos miesto situacija sporto prieinamumo srityje yra palanki ir iš esmės atitinka kitų savivaldybių kontekstą.

Panašūs vertinimai sietini su paauglystės amžiaus tarpsniui būdingais fiziologiniais ir socialiniais raidos poreikiais, kuriuos fizinis aktyvumas ir sportas padeda atliepti. Sportinė veikla jaunimui svarbi ne tik fizinės sveikatos stiprinimui, bet ir emocinei savijautai, socializacijai bei priklausymo grupei jausmo formavimui, sudarant sąlygas lengviau prisitaikyti prie raidos pokyčių ir užmegzti naujus socialinius ryšius.

Anketos respondentai minėjo, kad aktualu plėsti, atnaujinti sporto infrastruktūrą:

R(211): „Mieste galėtų būti daugiau sporto veiklų jaunimui, ne tik profesionalams, bet ir tiems, kurie nori sportuoti laisvalaikiu.“ (38)

R(447): „Reikia daugiau sporto erdvių jaunimui – aikštelių, treniruoklių, užsiėmimų, kurie būtų nemokami arba labai pigūs.“ (52)

Analizuojant atvirų anketos klausimų atsakymus nustatyta, kad sporto erdvių, infrastruktūros ir galimybių sportuoti poreikis buvo įvardytas respondentų iš visų Klaipėdos miesto dalių, todėl ši tema laikytina viso miesto mastu aktualia. Didžiausias poreikio intensyvumas fiksuotas centrinėje miesto dalyje (141 atsakymas) ir pietinėje dalyje (120 atsakymų), kur dažniausiai akcentuojamas nemokamų, lengvai pasiekiamų sporto erdvių trūkumas (noras sportuoti arčiau namų) ir esamų aikštelių užimtumas. Reikšmingas sporto infrastruktūros stygius taip pat išryškėjo priemiesčiuose (96 atsakymai), kur respondentai pabrėžė atstumus iki miesto centro ir ribotas galimybes aktyviai leisti laisvalaikį gyvenamojoje teritorijoje. Šiaurinėje miesto dalyje (60 atsakymų) sporto erdvių poreikis minėtas rečiau, tačiau ir šiose vietovėse jaunimas akcentavo lauko sporto infrastruktūros ir jaunimui pritaikytų aktyvaus laisvalaikio erdvių trūkumą.

Kokių sporto šakų nori jauni klaipėdiečiai?

Jaunimo atsakymuose dominuoja neformalus, prieinamas ir savarankiškas sportas, orientuotas į laisvalaikį, o ne profesionalų lygį. Dažniausiai minimos šios sporto šakos ir veiklos:

- Komandiniai sportai: krepšinis, futbolas, tinklinis – ypač lauko aikštelėse, be formalios registracijos ar komandų.
- Individualus fizinis aktyvumas: sporto salė, treniruokliai, bėgimas, kalanetika, funkcinės treniruotės.
- Lauko ir miesto sportas: dviračiai, riedučiai, riedlentės, BMX, parkūras.
- Vandens ir sezoninės veiklos: plaukimas, irklavimas, paplūdimio sportas (paplūdimio tinklinis).
- Šokiai ir judesio formos: gatvės šokiai, hiphopas, K-pop, šiuolaikiniai šokiai.
- Kovos menai ir savigyna: boksas, MMA, imtynės, savigynos užsiėmimai (dažniau minimi vyresnio jaunimo).

Svarbu tai, kad sporto šakos dažnai minimos ne kaip tikslas pats savaime, o kaip priemonė būti aktyviems, susitikti su bendraamžiais ir „prasivėdinti galvą“.

Kaip jaunimas nori sportuoti?

Ne mažiau svarbūs nei sporto šakos yra principai, kuriais jaunimas nori, kad sporto veiklos būtų organizuojamos:

- Prieinamumas – sportas turi būti nemokamas arba labai pigus, arti namų, be sudėtingos registracijos.
- Neprofesionalumas – veiklos orientuotos į visus, ne tik „sportiškus“ ar talentingus jaunuolius.
- Lankstumas – galimybė sportuoti tada, kada nori (be griežtų grafikų).
- Savanoriškumas – be spaudimo, varžybų ar privalomų rezultatų.
- Socialumas – galimybė sportuoti kartu su draugais, susipažinti su kitais jaunuoliais.
- Saugumas ir pagarba – saugi aplinka, be patyčių, vertinimo ar diskriminacijos.
- Įvairovė – galimybė išbandyti skirtingas veiklas, neapsiriboti viena sporto šaka.

Jaunimas aiškiai komunikuoja, kad jiems svarbu judėjimo džiaugsmas ir gerovė, o ne sportiniai pasiekimai ar formalūs rezultatai.

Kiek esate patenkinti neformaliojo švietimo (būrelių) pasiūla savo gyvenamojoje aplinkoje?

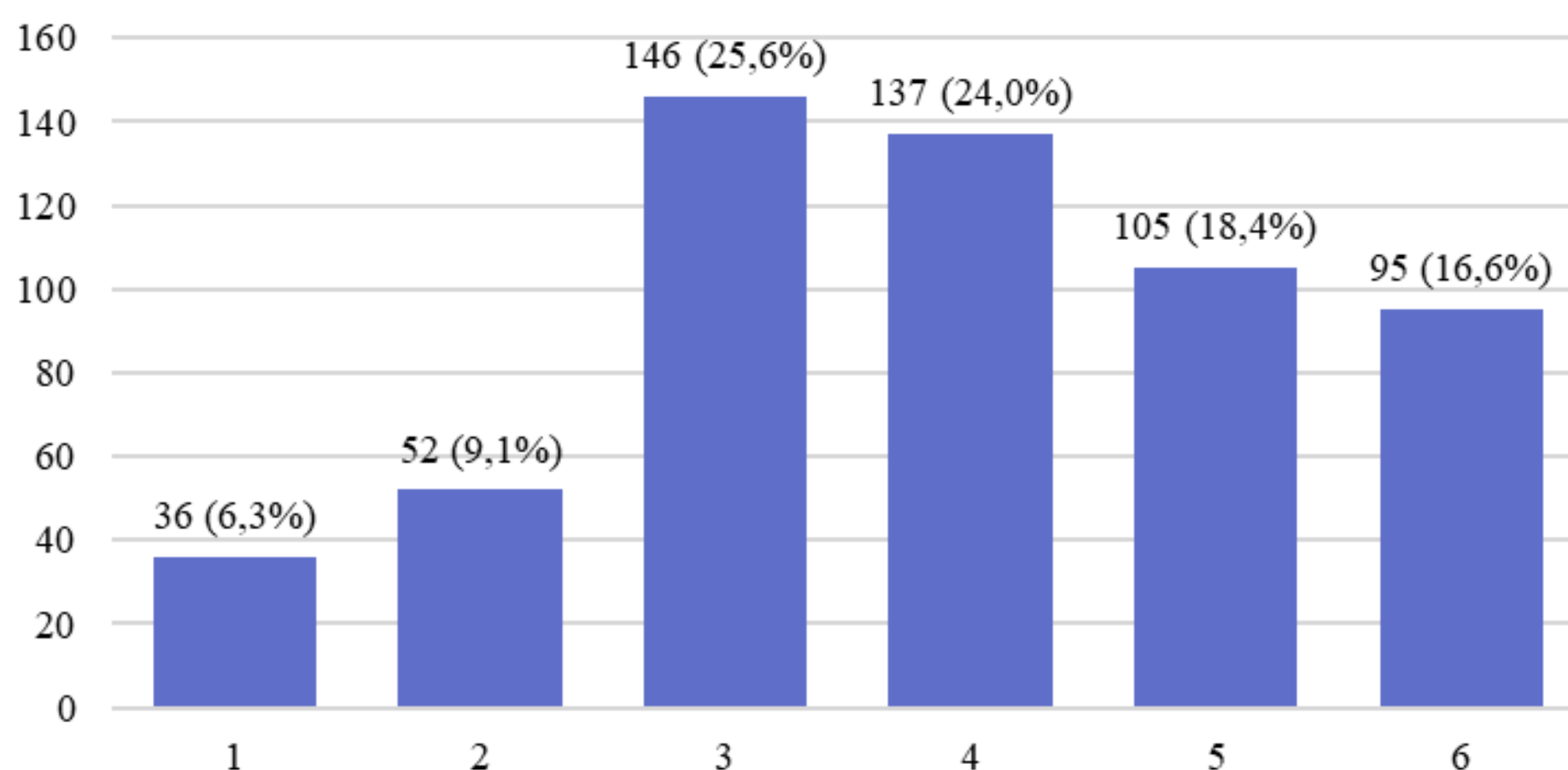

Diagrama Nr. 8

2025 metais 59 proc. apklausos respondentų nurodė esantys patenkinti neformaliojo švietimo pasiūla Klaipėdos mieste. Lyginant su 2023 metais, šis rodiklis padidėjo nuo 54,6 proc., o tai rodo teigiamą neformaliojo švietimo paslaugų vertinimo augimo tendenciją. Pažymėtina, kad net 69,6 proc. visų apklausos dalyvių aktyviai dalyvauja neformaliojo švietimo veiklose.

Vertinant dalyvavimo intensyvumą, 44,5 proc. respondentų nurodė lankantys vieną būrelį, 18,3 proc. – du būrelius, o 6,9 proc. dalyvauja trijuose ar daugiau neformaliojo švietimo užsiėmimuose. Tai rodo, kad didelė dalis jaunimo įsitraukia į neformalų švietimą ne tik epizodiškai, bet ir nuosekliai.

Palyginamoji analizė atskleidžia, kad Klaipėdos miesto rodikliai yra artimi kitų Lietuvos savivaldybių rezultatams. Kauno miesto savivaldybėje neformaliojo švietimo pasiūlą teigiamai vertina 63,3 proc. respondentų, Panevėžio mieste – 48,8 proc., o Šilutės rajono savivaldybėje – 60 proc. Šie rezultatai rodo, kad Klaipėdos mieste sukurta pakankamai patraukli neformaliojo švietimo sistema, tačiau kartu išryškėja poreikis stiprinti jos prieinamumą ir įvairovę.

Kiek būrelių lankote?

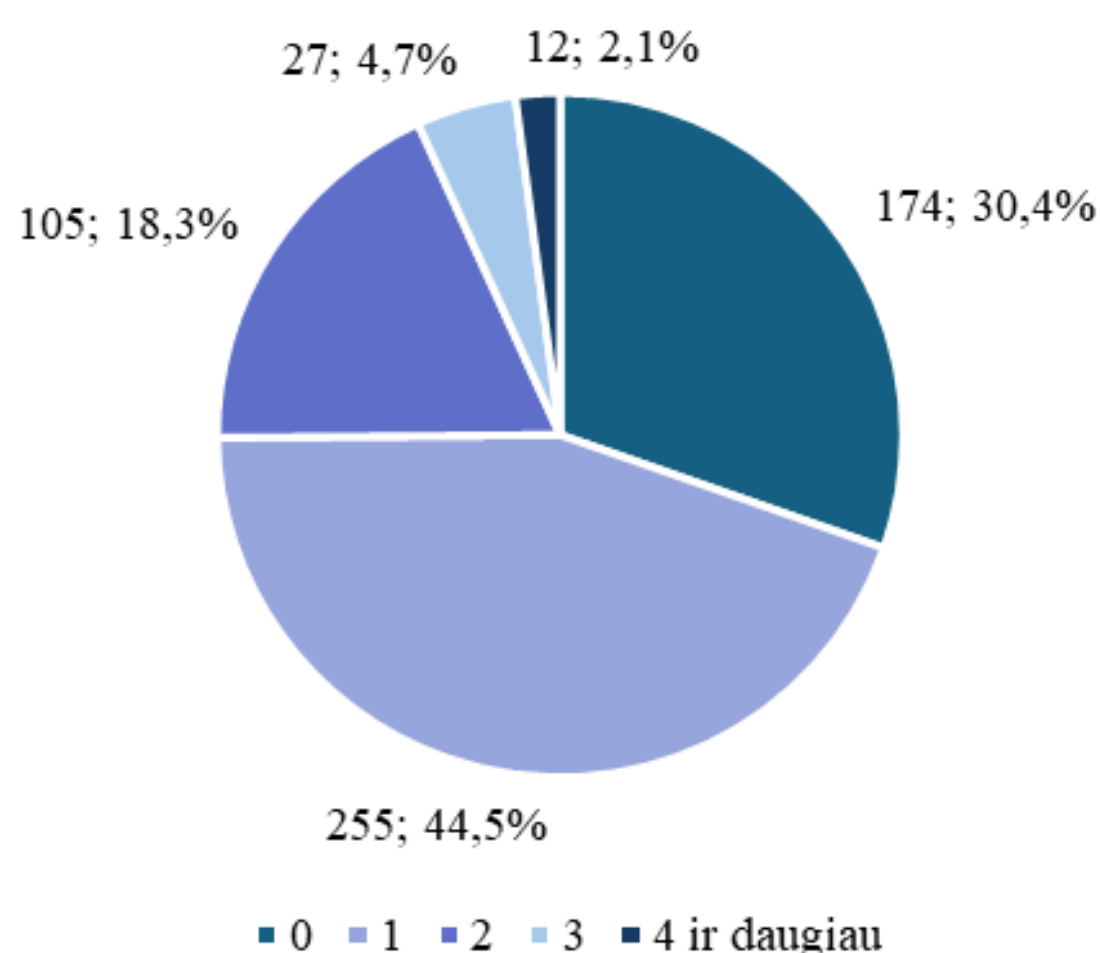

Diagrama Nr. 9

Net 134 mokyklinio amžiaus respondentai nurodė nelankantys nė vieno neformaliojo švietimo būrelio – tai sudaro 27,4 proc. visų apklausos dalyvių. Šis rodiklis išryškina reikšmingą dalies jaunimo atsitraukimą nuo neformaliojo švietimo veiklų, ypač paauglystės laikotarpiu.

Lietuvos neformaliojo švietimo agentūros (LINEŠA) duomenys patvirtina šią tendenciją – paauglystės amžiaus grupėje dalyvavimas neformaliojo švietimo veiklose nuosekliai mažėja, lyginant su pradinių klasių mokiniais. Tam įtakos turi keletas tarpusavyje susijusių veiksnių. Viena vertus, didėjantis mokymosi krūvis ir namų darbų apimtis riboja jaunuolių galimybes reguliariai dalyvauti papildomose veiklose. Kita vertus, dalis neformaliojo švietimo veiklų, skirtų paaugliams, palaipsniui keičia kryptį – nuo plačiai prieinamų ir įtraukiančių veiklų pereinama prie labiau į profesionalumą ir rezultatų siekimą orientuotų modelių, kurie ne visiems jaunuoliams yra patrauklūs.

Svarbiu veiksniumi išlieka ir paauglystės laikotarpiu stiprėjantys socialiniai poreikiai. Jauniems žmonėms vis svarbesni tampa bendraamžių ryšiai, noras daugiau laiko praleisti su draugais neformalioje aplinkoje, o tai neretai lemia sprendimą atsisakyti struktūruoto užimtumo ir būrelių. Šie aspektai rodo poreikį peržiūrėti neformaliojo švietimo pasiūlą paaugliams, siekiant didesnio lankstumo, įvairovės ir atitikimo šios amžiaus grupės poreikiams.

Atviruose apklausos atsakymuose apie 15 proc. respondentų aiškiai išskyrė poreikį struktūruotoms ir reguliarioms veikloms, kuriose būtų užtikrinamas nuoseklus mokymasis, aiški veiklų kryptis bei vadovo ar mentoriaus vaidmuo. Tokios nuostatos atsispindi ir respondentų komentaruose, pavyzdžiui: **R(14)** „*Norėčiau būrelio, kuris vyktų reguliariai ir kur galėčiau kažko išmokti, o ne tik ateiti pabūti.*“ (23)

Laisvalaikio praleidimas

2025 metų Klaipėdos miesto jaunimo apklausos duomenys rodo, kad 43,9 proc. respondentų palankiau vertina nemokamas laisvalaikio praleidimo galimybes, o mokamas – 53,7 proc. Lyginant su 2023 metais, matomas teigiamo vertinimo augimas abiejose kategorijose: nemokamų galimybių teigiamas vertinimas padidėjo nuo 36,7 proc. iki 43,9 proc., o mokamų – nuo 51,4 proc. iki 53,7 proc. Duomenys rodo, kad per pastaruosius dvejus metus jaunimo matymas apie laisvalaikio pasiūlą stabilizavosi, o nemokamų veiklų prieinamumas ir patrauklumas jaunuoliams tapo labiau pastebimas.

Kiek esate patenkinti NEMOKAMOMIS laisvalaikio praleidimo galimybėmis Klaipėdos mieste?

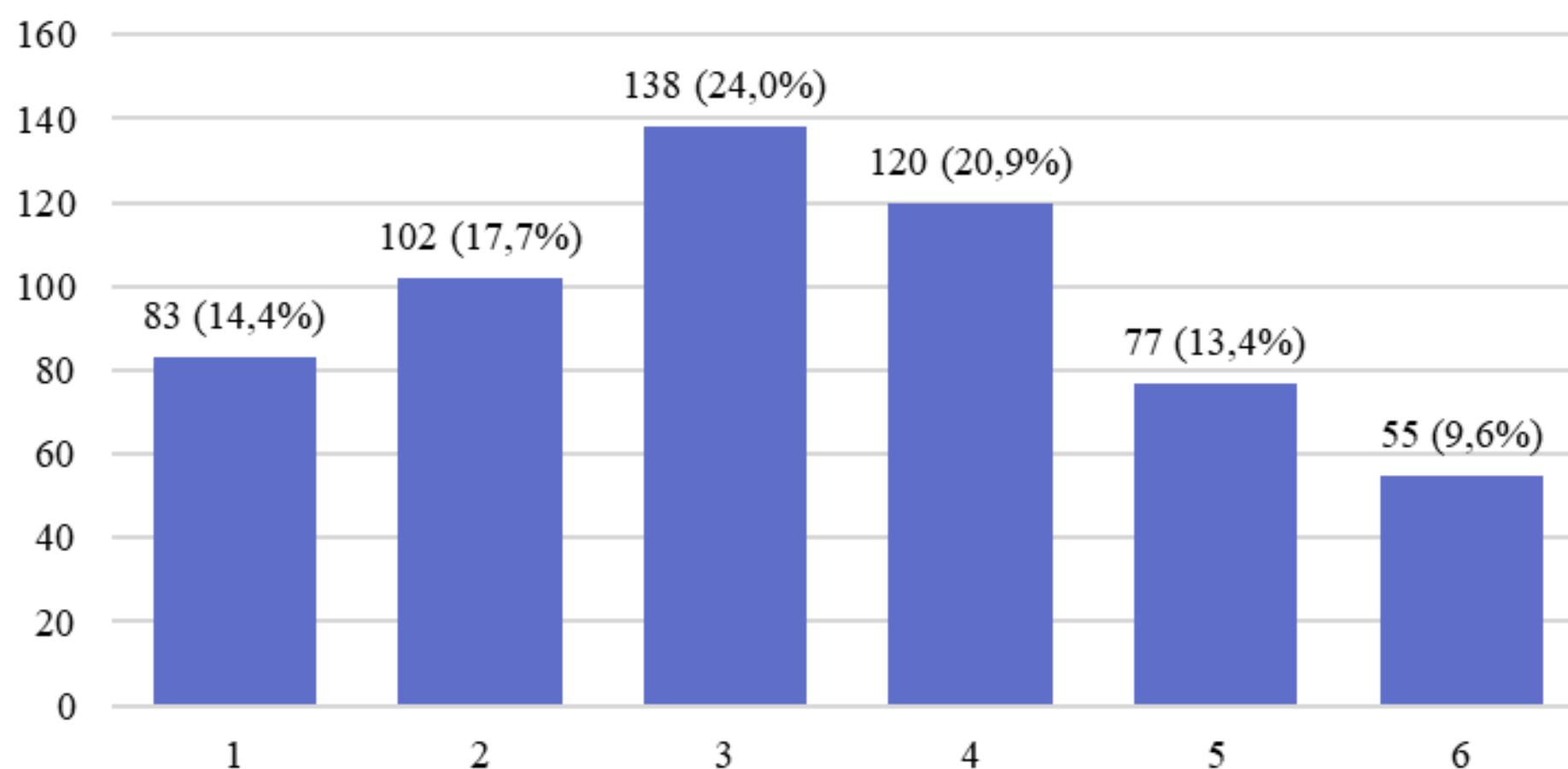

Diagrama Nr. 10

Palyginamojoje perspektyvoje Klaipėdos rodikliai išlieka artimi kitų savivaldybių rezultatams, tačiau matyti ir skirtingos tendencijos. Kauno mieste tiek nemokamos (56,5 proc.), tiek mokamos (71,3 proc.) laisvalaikio galimybės vertinamos palankiau nei Klaipėdoje, kas gali būti siejama su didesne pasiūlos apimtimi, renginių įvairove ir plačiau išvystyta infrastruktūra didmiestyje. Šilutės rajone situacija kitokia: nemokamas laisvalaikio galimybes teigiamai vertina 45,2 proc., o mokamas – 42 proc., t. y. mokamos paslaugos vertinamos prasčiau nei nemokamos. Tai gali signalizuoti ribotesnę mokamų pramogų pasiūlą, mažesnę jų prieinamumą arba neatitikimą jaunimo lūkesčiams.

Kiek esate patenkinti MOKAMOMIS laisvalaikio praleidimo galimybėmis Klaipėdos mieste?

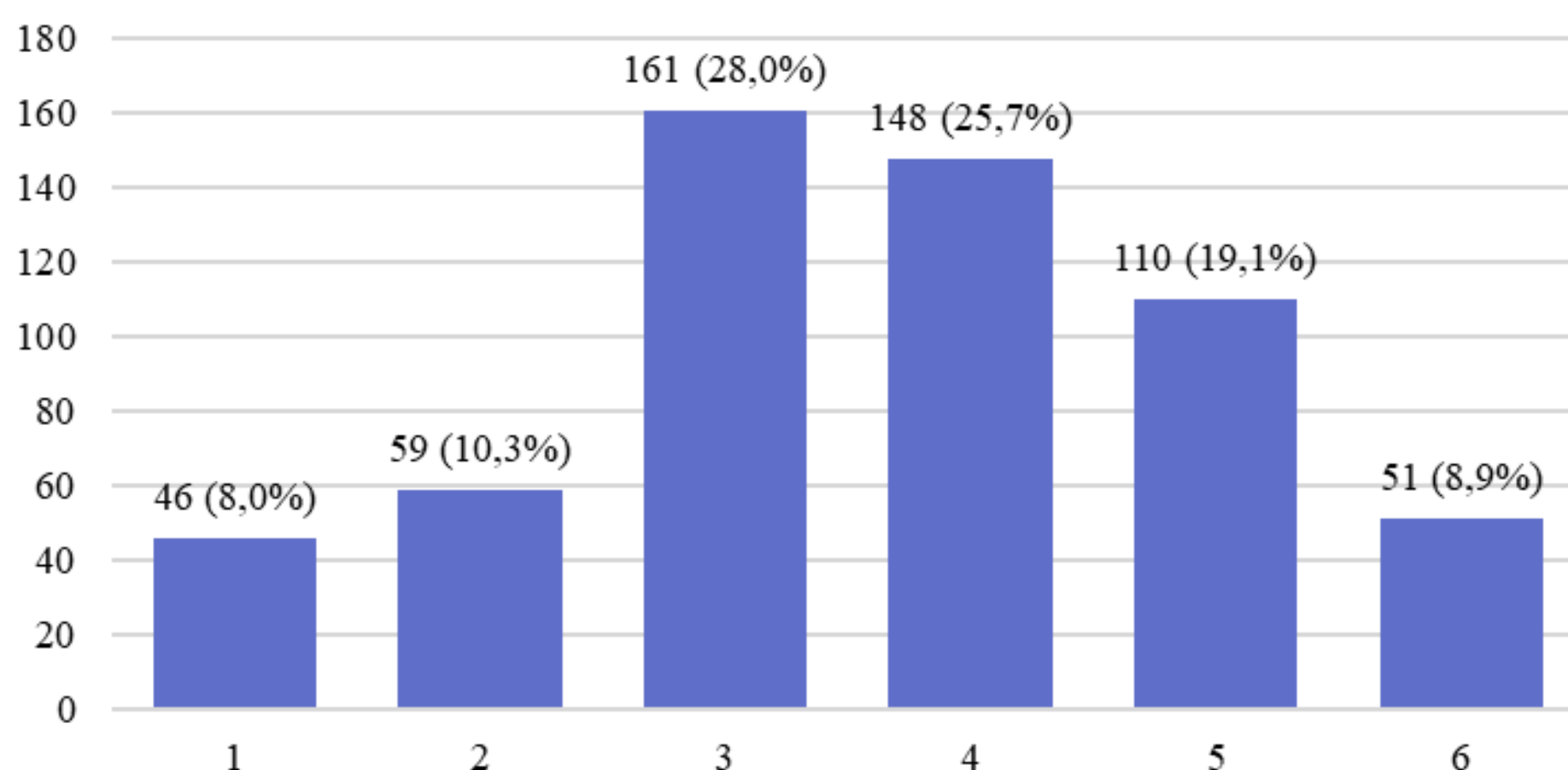

Diagrama Nr. 11

Atsižvelgiant į tai, kad jauni žmonės yra viena aktyviausių laisvalaikio paslaugų ir pramogų „vartotojų“ grupių, jų vertinimai paprastai yra gana jautrūs paslaugų kainai, kokybei, patogumui ir aktualumui. Klaipėdos atveju tai, jog mokamos galimybės vertinamos kiek palankiau nei nemokamos, gali reikšti, kad dalis kokybiškesnių, patrauklesnių ar jaunimui „madingesnių“ veiklų yra koncentruota mokamame segmente. Tuo pačiu teigiamas nemokamų galimybių vertinimo augimas rodo potencialą toliau stiprinti nemokamą pasiūlą – ypač tokias veiklas, kurios yra arti gyvenamosios vietos, lengvai pasiekiamos ir nereikalauja papildomų finansinių išteklių.

- **R18:** „Norėtusi daugiau nemokamų veiklų jaunimui, kad nereikėtų visur mokėti.“ (34)
- **R64:** „Nemokamos dirbtuvės ar renginiai būtų super, nes ne visi gali sau leisti mokamas veiklas.“ (27)
- **R201:** „Erdvės, kur galėtum pabūti nemokamai su draugais, labai trūksta.“ (41)
- **R39:** „Jei veikla gera ir įdomi, galima ir susimokėti, bet dabar ne visada verta.“ (29)

Savivaldybės teritorija	Labiau patenkintų respondentų skaičius nemokamomis paslaugomis	Savivaldybės teritorija	Labiau patenkintų respondentų skaičius nemokamomis paslaugomis
Centrinė	43,8%	Pietinė	43,6%
Šiaurinė	39,5%	Kitur	53,7%
Klaipėdos priemiesčiai	42,5%		

Lentelė Nr. 3

Savivaldybės teritorija	Labiau patenkintų respondentų skaičius mokamomis paslaugomis	Savivaldybės teritorija	Labiau patenkintų respondentų skaičius mokamomis paslaugomis
Centrinė	53,4%	Pietinė	50%
Šiaurinė	53,9%	Kitur	53,7%
Klaipėdos priemiesčiai	59,3%		

Lentelė Nr. 4

2025 metų duomenys rodo, kad Klaipėdos miesto jaunimas, nepriklausomai nuo gyvenamosios teritorijos, palankiau vertina mokamas laisvalaikio praleidimo galimybes nei nemokamas. Nemokamų paslaugų atveju pasitenkinimas išlieka vidutinis ir ypač žemas Šiaurinėje miesto dalyje.

Duomenys atskleidžia aiškią amžiaus grupių pasitenkinimo laisvalaikio praleidimo galimybėmis diferenciaciją. Jaunesni respondentai, ypač iki 14 metų ir 14–15 metų amžiaus, laisvalaikio pasiūlą vertina palankiausiai. Iki 14 metų amžiaus grupėje net 53,6 proc. respondentų yra patenkinti nemokamomis laisvalaikio galimybėmis, o 56,5 proc. – mokamomis. Panaši tendencija fiksuojama ir 14–15 metų grupėje, kur 48,7 proc. teigiamai vertina nemokamas veiklas, o net 58,2 proc. – mokamas. Tikėtina, kad tokį vertinimą lemia didesnis šios amžiaus grupės įsitraukimas į mokyklines, neformaliojo švietimo ir savivaldybės organizuojamas veiklas, kurios dažnai yra nemokamos arba subsidijuojamos, taip pat santykinai mažesni lūkesčiai veiklų įvairovei ir individualizacijai.

Tuo tarpu vyresni jaunuoliai – ypač 19–24 metų ir 25–29 metų amžiaus grupėse – laisvalaikio pasiūlą vertina gerokai kritiškiau, ypač nemokamų paslaugų atžvilgiu. Tik 21,4 proc. 19–24 metų jaunuolių ir 21,1 proc. 25–29 metų jaunuolių teigiamai vertina nemokamas laisvalaikio galimybes. Mokamų paslaugų vertinimas šiose grupėse yra aukštesnis, tačiau vis tiek išlieka vidutinis: 35,7 proc. 19–24 metų ir 52,6 proc. 25–29 metų respondentų jas vertina palankiai. Tai rodo, kad vyresni jaunuoliai tikisi labiau individualizuotų, kokybiškų ir patirtimi grįstų veiklų, kurios dažniau yra mokamos, tačiau ne visada atitinka jų finansines ar laiko galimybes. Šios amžiaus grupės dažniau susiduria su studijų, darbo, savarankiško gyvenimo iššūkiais, todėl jų pasitenkinimo lygis laisvalaikio pasiūla yra žemesnis ir labiau selektyvus.

Jaunimo kultūrinis gyvenimas

Respondentai dabartinę Klaipėdos kultūrinio gyvenimo situaciją ir kultūrinių veiklų pasiūlą vertino 1–10 balų skalėje. Teigiamą vertinimą (6–10 balų) pasirinko 60,3 proc. apklausos dalyvių, o tai rodo, kad daugiau nei pusė jaunų žmonių kultūrinę pasiūlą mieste vertina palankiai.

Detalesnė analizė atskleidžia ryškius vertinimo skirtumus tarp amžiaus grupių. Aukščiausiai kultūrinę pasiūlą vertina jaunesni respondentai: iki 14 metų amžiaus grupėje vidutinis vertinimas siekia 6,6 balo, o 14–15 metų grupėje – 6,2 balo. Tuo tarpu vyresni jaunuoliai kultūrinį gyvenimą vertina kritiškiau – 19–24 metų amžiaus grupėje vidurkis sumažėja iki 4,6 balo, o 25–29 metų grupėje siekia 5,1 balo.

Jaunesniems jaunuoliams esama kultūrinė pasiūla labiau atitinka jų poreikius, dažniau yra orientuota į mokyklinio amžiaus auditoriją ir lengviau pasiekama per švietimo įstaigų ar savivaldybės organizuojamas veiklas. Tuo tarpu vyresni jaunimo segmentai pasigenda didesnės kultūrinių veiklų įvairovės, aktualumo ir pritaikymo jų gyvenimo etapui, kas atsispindi žemesniuose vertinimo baluose.

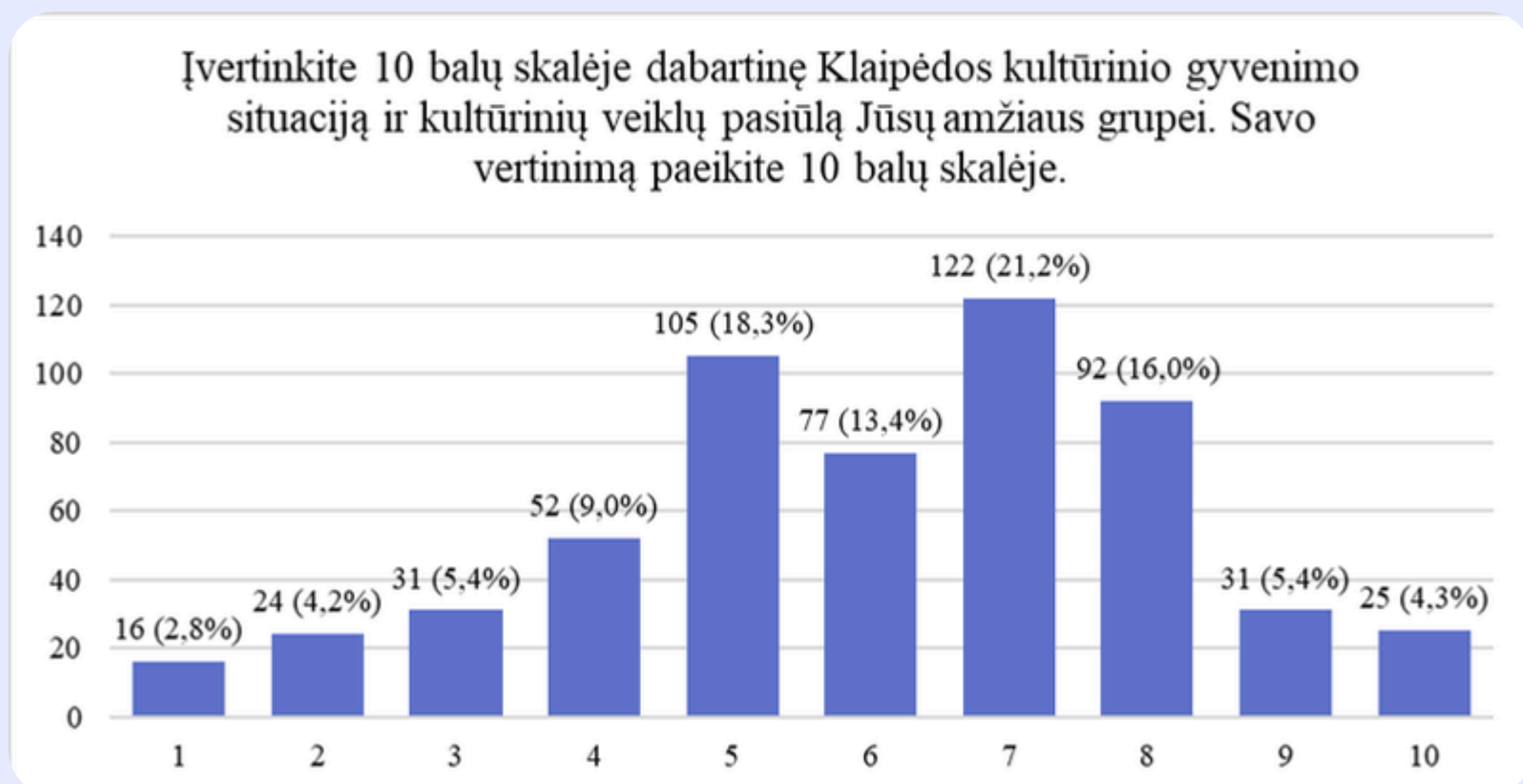

Diagrama Nr. 12

Ar kultūrinis gyvenimas Klaipėdoje patenkina Jūsų poreikius?

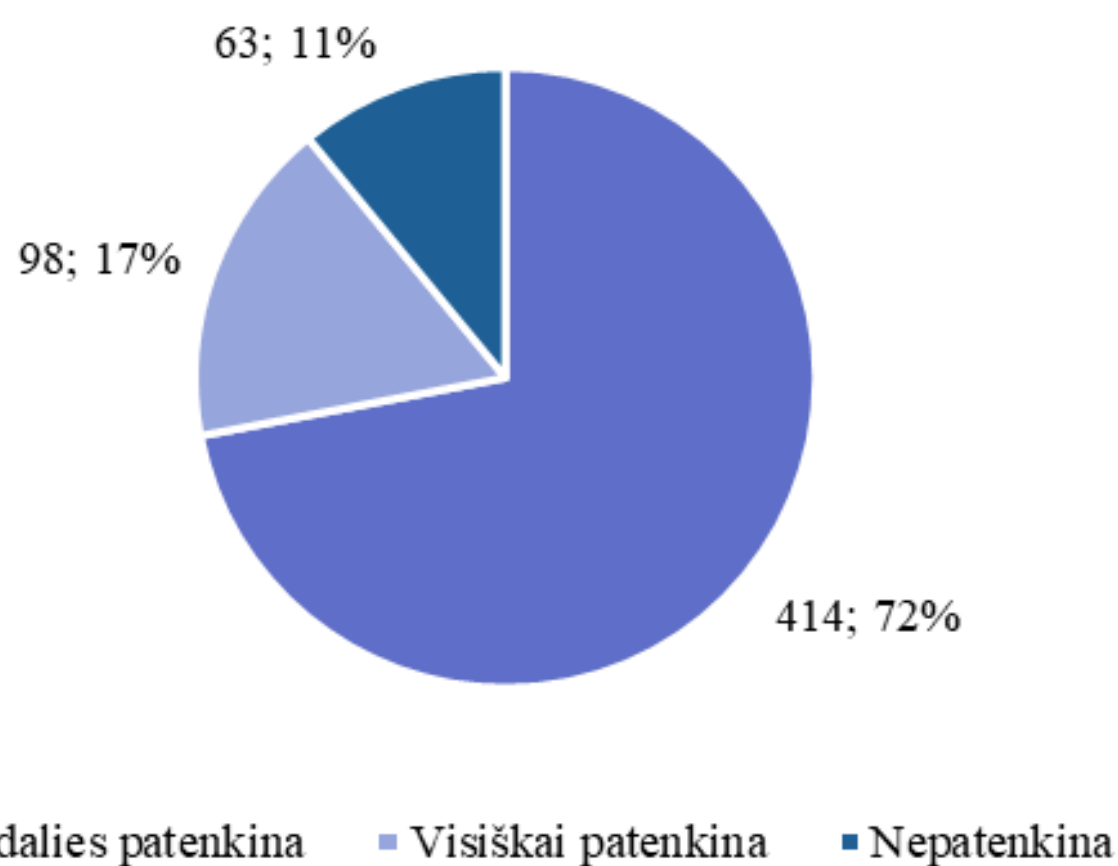

Diagrama Nr. 13

Anketoje respondentų buvo klausama, ar kultūrinis gyvenimas Klaipėdoje atitinka jų poreikius. Apibendrinti rezultatai rodo gana palankų bendrą vertinimą: 17 proc. respondentų nurodė, kad kultūrinis gyvenimas jų poreikius visiškai patenkina, 72 proc. atsakė, jog poreikiai patenkinami iš dalies, o 11 proc. respondentų teigė, kad kultūrinis gyvenimas Klaipėdoje jų poreikių nepatenkina. Tai leidžia teigti, kad absoliuti dauguma jaunų žmonių kultūrinę pasiūlą vertina bent iš dalies teigiamai, tačiau kartu išlieka erdvės tolesniam jos tobulinimui.

Detalesnė analizė atskleidžia aiškiają vertinimų diferenciaciją pagal amžių. Jaunesnės amžiaus grupės kultūrinį gyvenimą vertina palankiausiai: net 95,7 proc. iki 14 metų respondentų ir 89,9 proc. 14–15 metų amžiaus jaunuolių nurodė, kad kultūrinis gyvenimas Klaipėdoje jų poreikius visiškai arba iš dalies patenkina. Tuo tarpu vyresnių jaunuolių vertinimai yra kritiškesni – 19–24 metų amžiaus grupėje šis rodiklis sumažėja iki 66,7 proc., o 25–29 metų grupėje siekia 68,4 proc.

Šie skirtumai leidžia daryti prielaidą, kad vyresni jaunuoliai kultūrinės veiklas vertina selektyviau. Jiems svarbus ne tik pasiūlos kiekis, bet ir kultūrinių veiklų turinio kokybė, aktualumas jų gyvenimo etapui bei galimybė kultūrą derinti su studijomis ar darbu. Tai rodo poreikį kryptingai plėtoti kultūros pasiūlą, labiau orientuotą į 16–29 metų jaunimo interesus ir kasdienius gyvenimo ritmus.

Ar sutinkate su teiginiu, kas bet kuriuo metų laiku Klaipėdoje galite rasti kultūros renginių ar veiklų pagal savo poreikius?

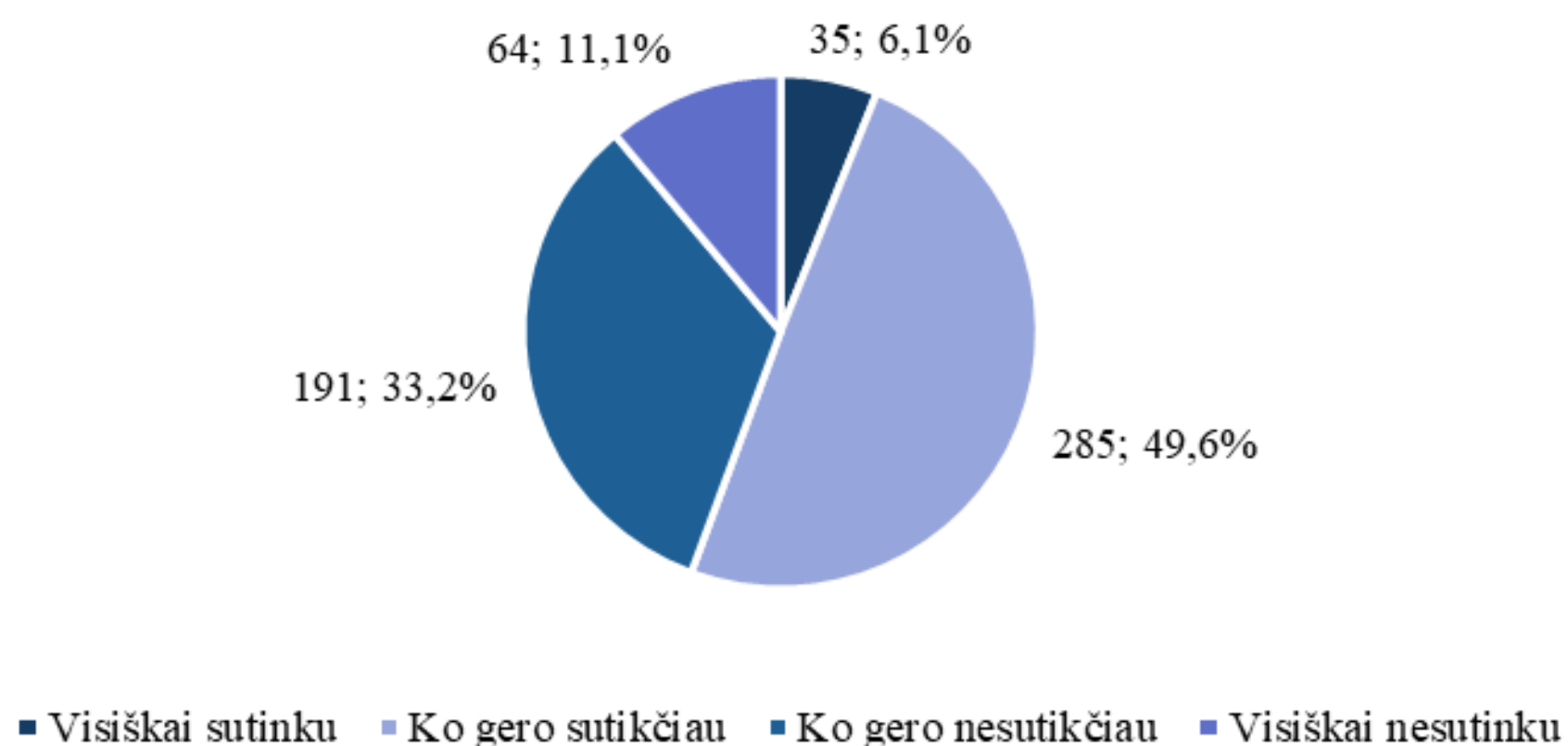

Diagrama Nr. 14

Anketoje respondentų taip pat buvo klausiama, ar jie sutinka su teiginiu, jog bet kuriuo metų laiku Klaipėdoje galima rasti kultūros renginių ar kitų veiklų pagal savo poreikius. Apibendrinti rezultatai rodo gana nevienareikšmį vertinimą. Su šiuo teiginiu visiškai sutiko 6,1 proc. respondentų, 49,6 proc. nurodė, kad ko gero sutiktų, tuo tarpu 33,2 proc. atsakė, jog nesutiktų, o dar 11,1 proc. – visiškai nesutiktų. Tai reiškia, kad tik kiek daugiau nei pusė apklaustųjų linkę manyti, jog kultūros pasiūla mieste yra pakankama visus metus, o reikšminga dalis jaunimo šį teiginį vertina kritiškai.

Detalesnė analizė atskleidžia ryškią vertinimų diferenciaciją pagal amžiaus grupes. Jaunesni respondentai kultūros pasiūlos prieinamumą visus metus vertina gerokai palankiau: su teiginiu sutinka 69,1 proc. iki 14 metų ir 57,1 proc. 14–15 metų amžiaus jaunuolių. Tuo tarpu vyresnėse amžiaus grupėse teigiamų vertinimų dalis ženkliai mažėja – tik 23,8 proc. 19–24 metų ir 21,1 proc. 25–29 metų respondentų mano, kad Klaipėdoje galima rasti pakankamai kultūros renginių ar veiklų pagal jų poreikius bet kuriuo metų laiku.

Šie rezultatai rodo, kad vyresni jaunuoliai ypač pasigenda nuoseklios, ištisus metus aktualios kultūros pasiūlos, orientuotos ne tik į sezoninius renginius ar pavienes iniciatyvas. Tai patvirtina ankstesnių kultūros vertinimo klausimų tendencijas ir išryškina poreikį stiprinti kultūrinių veiklų tęstinumą bei įvairovę, ypač 16–29 metų jaunimo grupėms, kurių lūkesčiai kultūrai yra labiau susiję su gyvenimo ritmu, darbu ar studijomis.

Įsidarbinimo galimybė ir grįžimas po studijų

2025 m. 45,4 proc. apklausos respondentų teigiamai vertina galimybes įsidarbinti Klaipėdos mieste. Lyginant su 2023 metais, matomas ryškus teigiamo vertinimo augimas – tuomet galimybes įsidarbinti palankiai vertino tik 34,7 proc. respondentų. Duomenys rodo, kad per pastaruosius dvejus metus jaunimo suvokimas apie darbo rinkos galimybes Klaipėdoje tapo pozityvesnis.

Palyginamoji analizė rodo, kad Klaipėdos miesto rodiklis yra aukštesnis nei kai kuriose kitose savivaldybėse. Kauno mieste galimybes įsidarbinti teigiamai vertina 39,9 proc. respondentų, o Panevėžio mieste – 33,2 proc. Šie duomenys leidžia teigti, kad Klaipėdos miesto jaunimas darbo rinkos galimybes vertina palankiau nei dalis kitų didžiųjų miestų jaunimo.

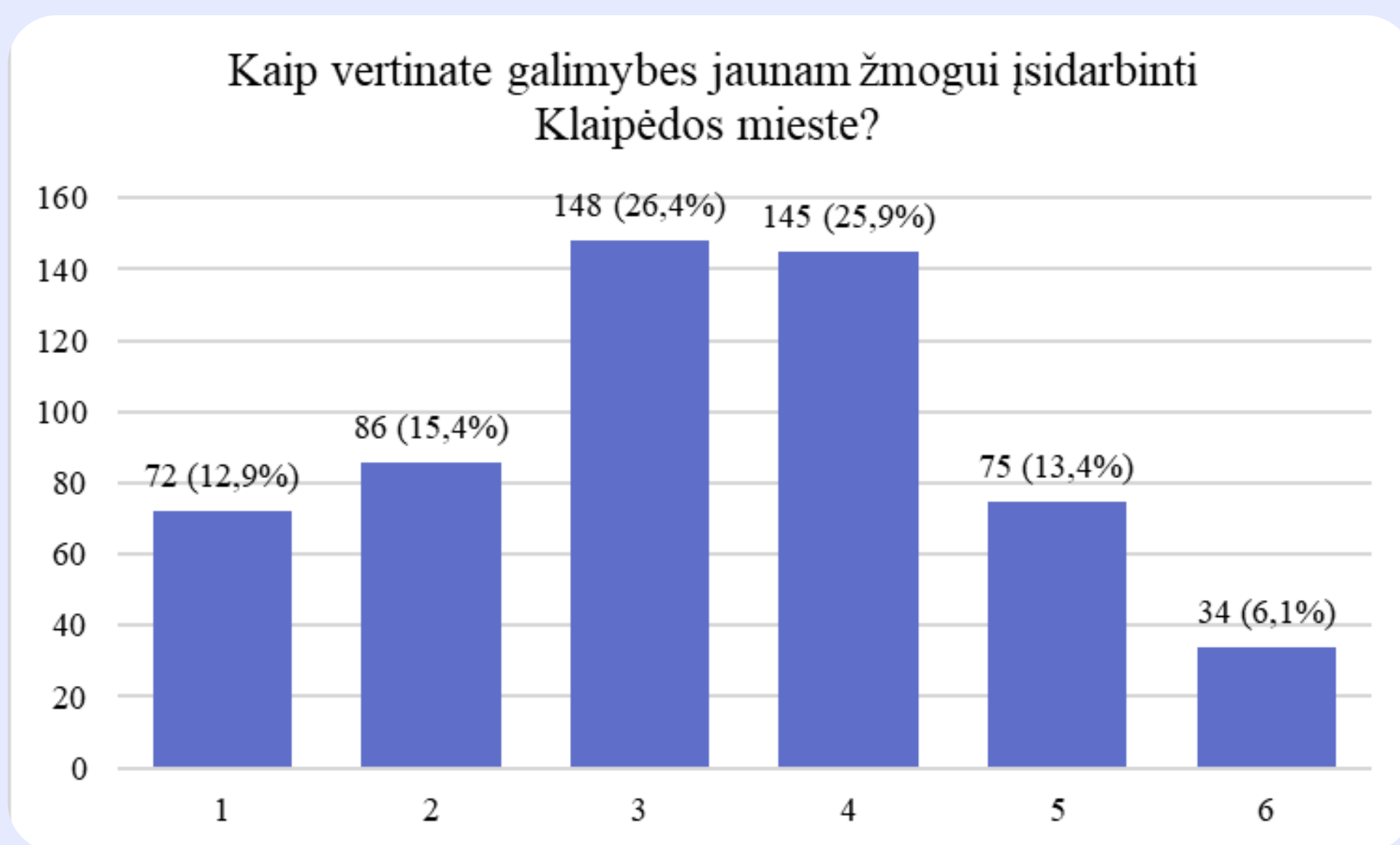

Diagrama Nr. 15

Atviruose atsakymuose tyrimo dalyviai ypač akcentavo įsidarbinimo galimybių trūkumą jaunesniems nei 16 metų jaunuoliams. Nors ši amžiaus grupė teisiškai yra labiau apsaugota, praktikoje tai tampa papildomu barjeru – darbdaviai vengia priimti jaunesnius jaunuolius dirbti, ypač vasaros laikotarpiu. Jaunuoliai taip pat pabrėžė gero darbo užmokesčio ir įvairesnių darbo galimybių svarbą.

Įsidarbinimo poreikis ypač aktualus mokyklinio amžiaus jaunuoliams, nes šiame gyvenimo etape vyksta intensyvūs emancipacijos ir savarankiškumo procesai. Galimybė patiems užsidirbti pinigų jaunuoliams siejasi ne tik su finansine nauda, bet ir su didesniu savarankiškumo bei laisvės pojūčiu – tai suteikia galimybę priimti savarankiškus sprendimus, susijusius su prekių ir paslaugų vartojimu, mažiau priklausant nuo tėvų sprendimų ar nuomonės. Šie aspektai išryškina poreikį ieškoti lanksčių ir jaunimui pritaikytų sprendimų, skatinančių ankstyvą, saugų ir teisės aktus atitinkantį jaunuolių įsidarbinimą Klaipėdos mieste.

Atviru klausimu respondentų buvo klausama, **kas juos paskatintų po studijų grįžti dirbti ir gyventi Klaipėdos mieste**. Į šį klausimą atsakė **472 respondentai**, o atvirų atsakymų analizė leido išskirti kelias dominuojančias, tarpusavyje susijusias temas, atskleidžiančias jaunimo motyvus ir lūkesčius.

Dažniausiai respondentai akcentavo **šeimos, draugų ir emocinio ryšio su miestu svarbą** – ši tema paminėta **82 kartus**. Jauni žmonės nurodė artimųjų buvimą Klaipėdoje, gimtąjį miestą ir emocinį prisirišimą kaip reikšmingus veiksnius, galinčius lemti sprendimą likti ar sugrįžti gyventi į Klaipėdą. Ši tema išryškina ne tik ekonominius, bet ir socialinius bei emocinius migracijos motyvus.

Kita svarbi kryptis susijusi su **gyvenimo būdu, jūra ir gamtos artumu**, kurie paminėti **42 kartus**. Respondentai išskyrė Klaipėdai būdingus bruožus – jūrą, gamtinę aplinką, ramesnį gyvenimo tempą ir specifinį pajūrio gyvenimo būdą, kuris suvokiamas kaip reikšminga pridėtinė vertė, lyginant su kitais didžiaisiais Lietuvos miestais.

Ekonominiai veiksniai taip pat užėmė svarbią vietą respondentų atsakymuose. **Aukštesni atlyginimai ir geresnės darbo sąlygos** buvo paminėti **46 kartus**. Jaunuoliai akcentavo konkurencingo darbo užmokesčio, aiškesnių motyvacinių priemonių ir patrauklių darbo sąlygų svarbą, kaip vieną pagrindinių prielaidų svarstant apie grįžimą į Klaipėdą po studijų.

Taip pat išryškėjo **miesto patrauklumo, veiklų ir infrastruktūros** tema, paminėta **38 kartus**. Respondentai akcentavo kultūrinio gyvenimo įvairovę, paslaugų prieinamumą, susisiekimo galimybes ir bendrą miesto patrauklumą kaip svarbius veiksnius, prisidedančius prie sprendimo gyventi ir dirbti Klaipėdoje.

Reikšminga dalis respondentų (**41 atsakymas**) nurodė, kad **niekas jų nepaskatintų grįžti ar likti Klaipėdoje**. Šioje grupėje išryškėja dvi skirtingos pozicijos: viena vertus, dalis jaunuolių teigė, kad jokių papildomų paskatų nereikia, nes jie ir taip planuoja likti Klaipėdoje; kita vertus, kita dalis respondentų aiškiai nurodė, kad gyventi Klaipėdoje nenori ir grįžimo neplanuoja, kas signalizuoja apie gilesnius individualius ar struktūrinius motyvus, nesusijusius tik su miesto pasiūla.

Mažesnę, tačiau reikšmingą dalį sudarė atsakymai, susiję su **darbo pasiūlos ribotumu ir galimybėmis dirbti pagal specialybę**, paminėti **18 kartų**. Respondentai nurodė, kad Klaipėdoje trūksta darbo vietų pagal jų kvalifikaciją ar profesinius lūkesčius. Galiausiai, **būsto prieinamumo** tema paminėta **17 kartų** – čia akcentuotas būsto įperkamumas, nuomos ar įsigijimo galimybės bei gyvenamosios vietos patogumas kaip papildomi, tačiau svarbūs veiksniai sprendžiant dėl grįžimo ar pasilikimo mieste.

Kaip vertinate pagalbą (informavimą, konsultavimą, palaikymą ir kt.) verslo pradžiai Klaipėdos mieste ?

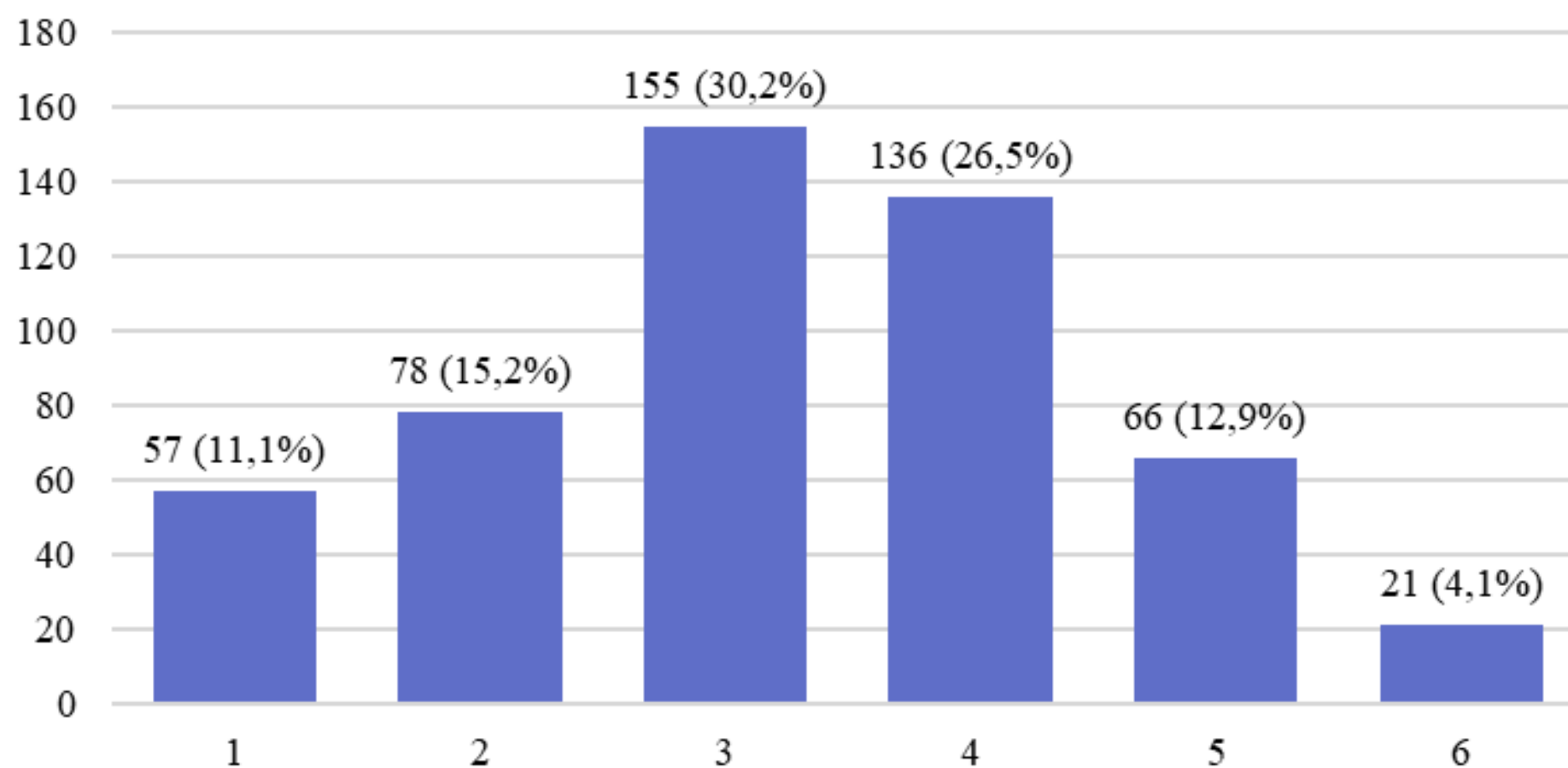

Diagrama Nr. 16

2025 m. 43,5 proc. apklausos respondentų teigiamai vertina pagalbą verslo pradžiai Klaipėdos miesto savivaldybėje. Lyginant su 2023 metais, matomas reikšmingas teigiamo vertinimo augimas – tuomet savivaldybės teikiama paramą verslo pradžiai palankiai vertino tik 34,6 proc. respondentų. Šis pokytis rodo, kad per pastaruosius dvejus metus jaunimo požiūris į savivaldybės vaidmenį skatinant verslumą tapo pozityvesnis, o taikomos priemonės yra labiau matomos ir atpažįstamos.

Palyginamoji analizė atskleidžia, kad Klaipėdos miesto rodiklis yra artimas kitų didžiųjų savivaldybių rezultatams. Kauno mieste pagalbą verslo pradžiai teigiamai vertina 44,6 proc. respondentų, o Panevėžio mieste – 34 proc. Tai leidžia teigti, kad Klaipėda išlaiko konkurencingą poziciją nacionaliniame kontekste ir yra tarp savivaldybių, kuriose verslumo skatinimo aplinka jaunimui vertinama palankiau.

Svarbu pažymėti, kad Klaipėdos miesto savivaldybės administracija nuosekliai skatina smulkų ir vidutinį verslą, įgyvendindama tam skirtas programas ir priemones, orientuotas į pradedančiuosius verslininkus. Šios priemonės apima finansinę paramą, konsultacijas, mokymus, mentorystę ir kitas verslumo ekosistemą stiprinančias iniciatyvas. Atsižvelgiant į tyrimo rezultatus, galima daryti prielaidą, kad šios programos prisideda prie pozityvesnio jaunimo vertinimo, tačiau kartu išlieka potencialas dar labiau stiprinti informacijos sklaidą apie esamas galimybes bei pritaikyti paramos priemones jaunų žmonių poreikiams ir gyvenimo situacijoms.

Darbas su jaunimu

Darbą su jaunimu Klaipėdos mieste įgyvendina tiek nevyriausybinės organizacijos, tiek savivaldybės viešosios įstaigos, sudarančios įvairialypę ir tarpusavyje papildančią paslaugų teikėjų sistemą. Toks modelis leidžia apjungti bendruomeninį, neformalų požiūrį su institucinėmis galimybėmis ir užtikrinti platesnį paslaugų spektrą skirtingoms jaunimo grupėms.

Vertinant darbo su jaunimu paslaugų pasiūlą pagal jaunų žmonių santykinį skaičių, Klaipėdos miestas išsiskiria didesne pasiūla nei Kauno miestas. Tai rodo, kad Klaipėdoje darbo su jaunimu paslaugos yra santykinai labiau prieinamos ir geriau pritaikytos esamam jaunimo skaičiui.

Klaipėdos mieste šiuo metu teikiamos keturios darbo su jaunimu formos, tuo tarpu Vilniaus mieste – penkios. Nacionaliniame kontekste Vilnius ir Klaipėda išsiskiria kaip dvi savivaldybės, kurių teritorijose taikoma daugiausiai skirtingų darbo su jaunimu formų. Tai leidžia teigti, kad Klaipėdos miestas užima stiprią poziciją darbo su jaunimu sistemoje ir turi palankias prielaidas toliau plėtoti paslaugų įvairovę bei prieinamumą, atsižvelgiant į besikeičiančius jaunimo poreikius.

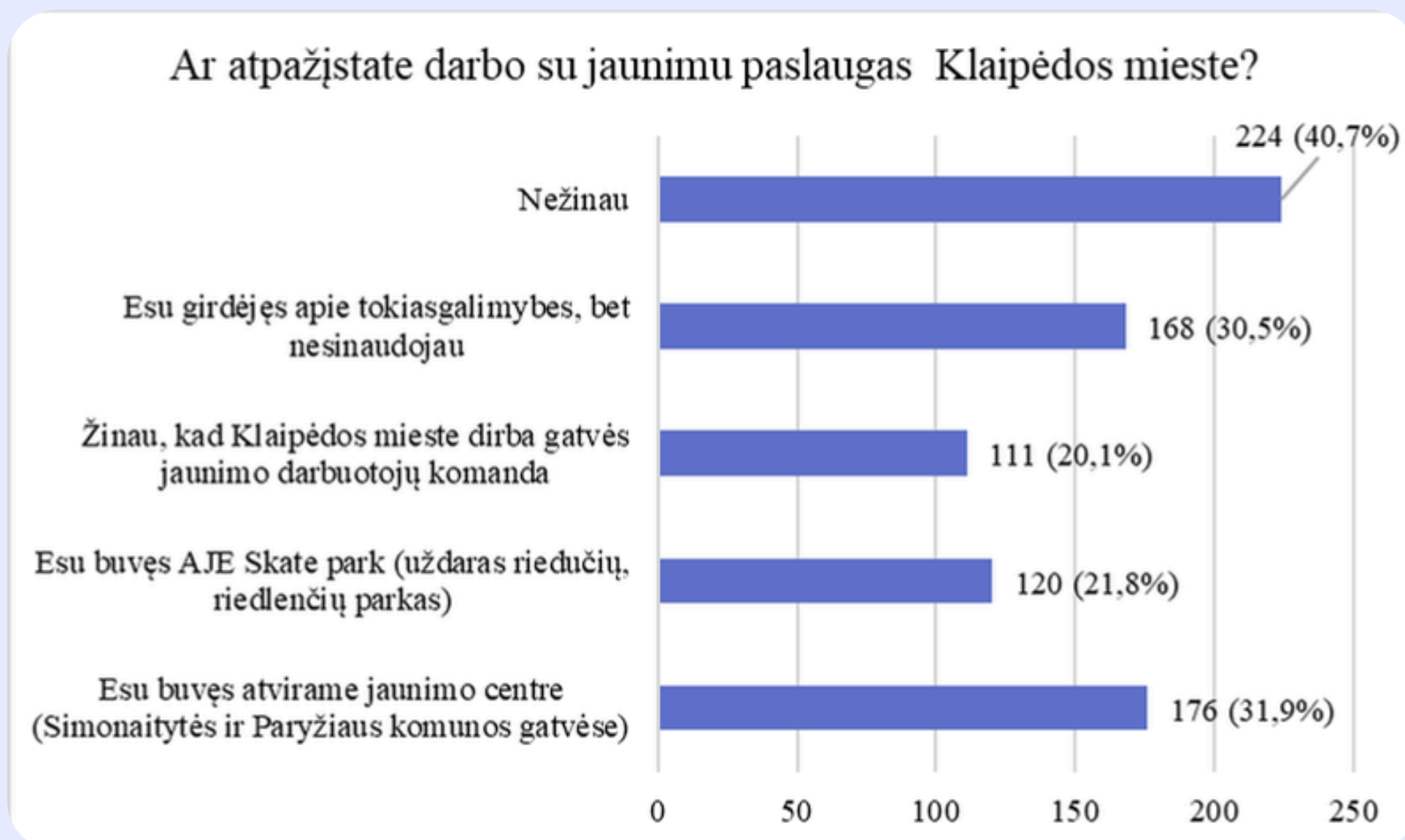

Diagrama Nr. 17

2025 metų apklausos duomenys rodo, kad 31,9 proc. respondentų nurodė bent kartą lankęsi atvirame jaunimo centre, o 21,8 proc. – atviroje jaunimo erdvėje. Tuo tarpu 20,1 proc. apklaustųjų žino, jog Klaipėdos mieste veikia mobilios jaunimo darbuotojų komandos, teikiančios darbo su jaunimu paslaugas įvairiose miesto teritorijose.

Kartu duomenys atskleidžia informuotumo apie darbo su jaunimu paslaugas trūkumą – net 40,7 proc. respondentų nurodė nežinantys apie darbo su jaunimu paslaugas Klaipėdos mieste, o dar 30,5 proc. teigė apie tokias paslaugas tik girdėję, tačiau jų nepažįstantys detaliau. Tai rodo, kad nors dalis jaunimo naudojami atviro darbo su jaunimu paslaugomis, reikšminga dalis jaunuolių lieka nepasiekta informacijos sklaidos prasme.

Lyginant su 2023 metų duomenimis, matyti nuosaikus paslaugų pasiekiamumo augimas: tuomet 28,2 proc. respondentų buvo lankęsi jaunimo centre, o 21,3 proc. – atviroje jaunimo erdvėje (AJE „Skate park“). Šie pokyčiai leidžia teigti, kad paslaugų naudojimas palaipsniui didėja, tačiau informuotumo didinimas išlieka viena svarbiausių tolesnio darbo su jaunimu stiprinimo krypčių Klaipėdos mieste.

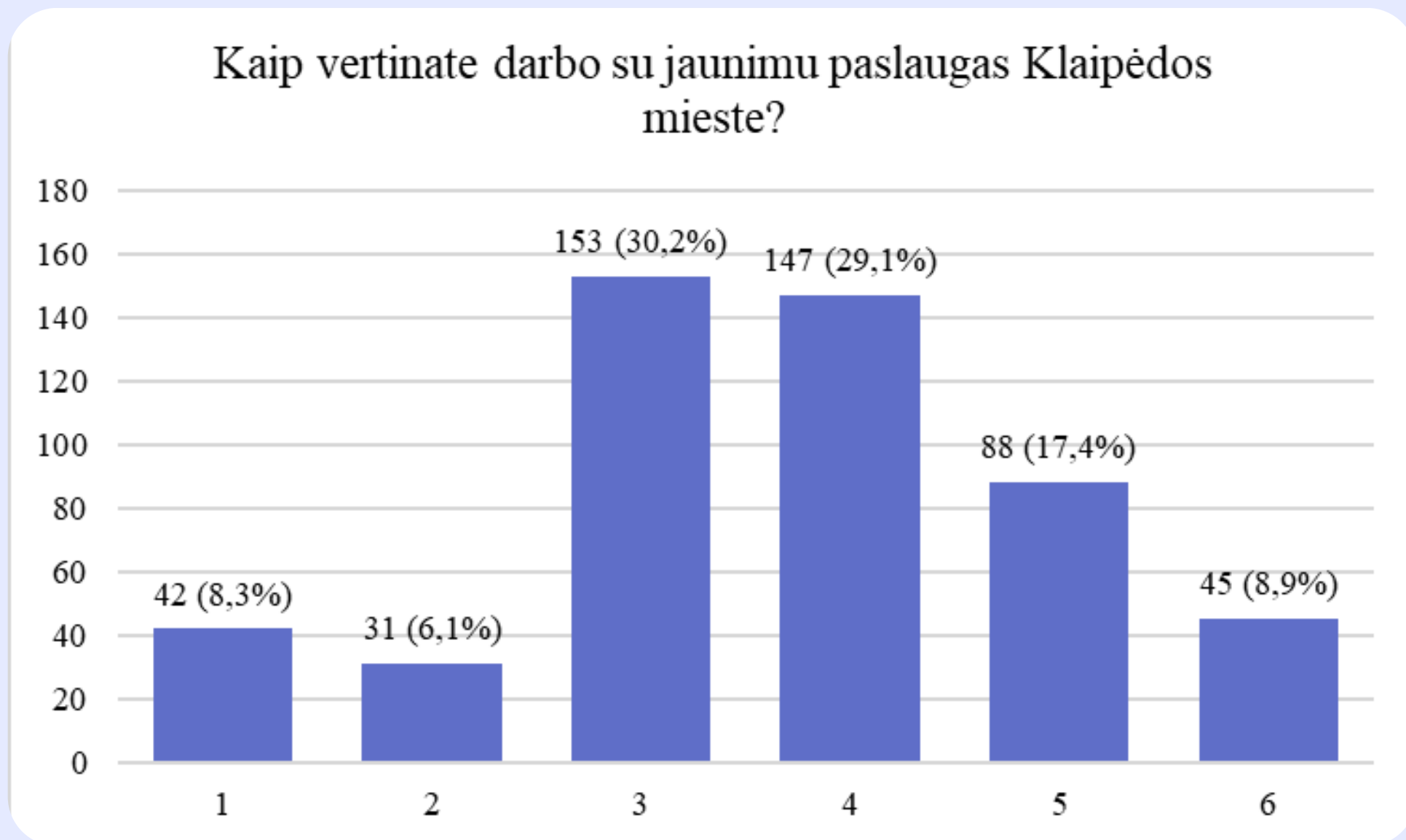

Diagrama Nr. 18

2025 metų apklausos duomenys rodo, kad 55,4 proc. respondentų teigiamai vertina darbo su jaunimu paslaugas Klaipėdos miesto savivaldybėje. Lyginant su 2023 metais, matomas nuosaikus, tačiau reikšmingas teigiamo vertinimo augimas – tuomet šias paslaugas palankiai vertino 50,6 proc. respondentų. Palyginamoji analizė rodo, kad Klaipėdos miesto rodiklis yra aukštesnis nei kitose analizuotose savivaldybėse. Kauno mieste darbo su jaunimu paslaugas teigiamai vertina 46,8 proc. respondentų, Panevėžio mieste – 41,9 proc., o Šilutės rajono savivaldybėje – 44,9 proc. Šie duomenys leidžia teigti, kad Klaipėdos miestas išsiskiria palankesniu jaunimo požiūriu į darbo su jaunimu paslaugas regioniniame ir nacionaliniame kontekste.

Klaipėdos miesto jaunimo organizacijų situacija

2025 metų apklausos duomenys rodo, kad 48,2 proc. respondentų teigiamai vertina jaunimo organizacijų situaciją Klaipėdos mieste. Lyginant su 2023 metais, fiksuojamas nuosaikus, tačiau kryptingas augimas – tuomet šį aspektą palankiai vertino 44,5 proc. respondentų. Jaunimo organizacijų vaidmuo ir jų matomumas miesto jaunimo ekosistemoje išlieka nepakitęs.

Paprašius respondentų įvardyti jaunimo organizacijas, kurias jie žino, dažniausiai buvo minimos tiek jaunimo atstovavimo, tiek pilietinio aktyvumo ir savanorystės srityse veikiančios organizacijos. Jaunuoliai nurodė tokias organizacijas kaip Lietuvos moksleivių sąjunga, Klaipėdos jaunimo organizacijų sąjunga „Apskritasis stalas“, Lietuvos liberalus jaunimas, Jaunųjų konservatorių lyga, Lietuvos Raudonasis Kryžius, Interact, Caritas, Rotary, Jaunimo linija ir Skautai.

Šių organizacijų įvardijimas rodo, kad Klaipėdos miesto jaunimas labiausiai atpažįsta organizacijas, kurios tiesiogiai veikia su jaunimu, teikia savanorystės ar emocinės paramos galimybes, taip pat sudaro sąlygas pilietiniam įsitraukimui. Kartu pastebima, kad jaunimo organizacijų žinomumas dažniau siejamas su jų veiklos pobūdžiu ar matomais renginiais, o ne su nuosekliu viso jaunimo organizacijų lauko pažinimu.

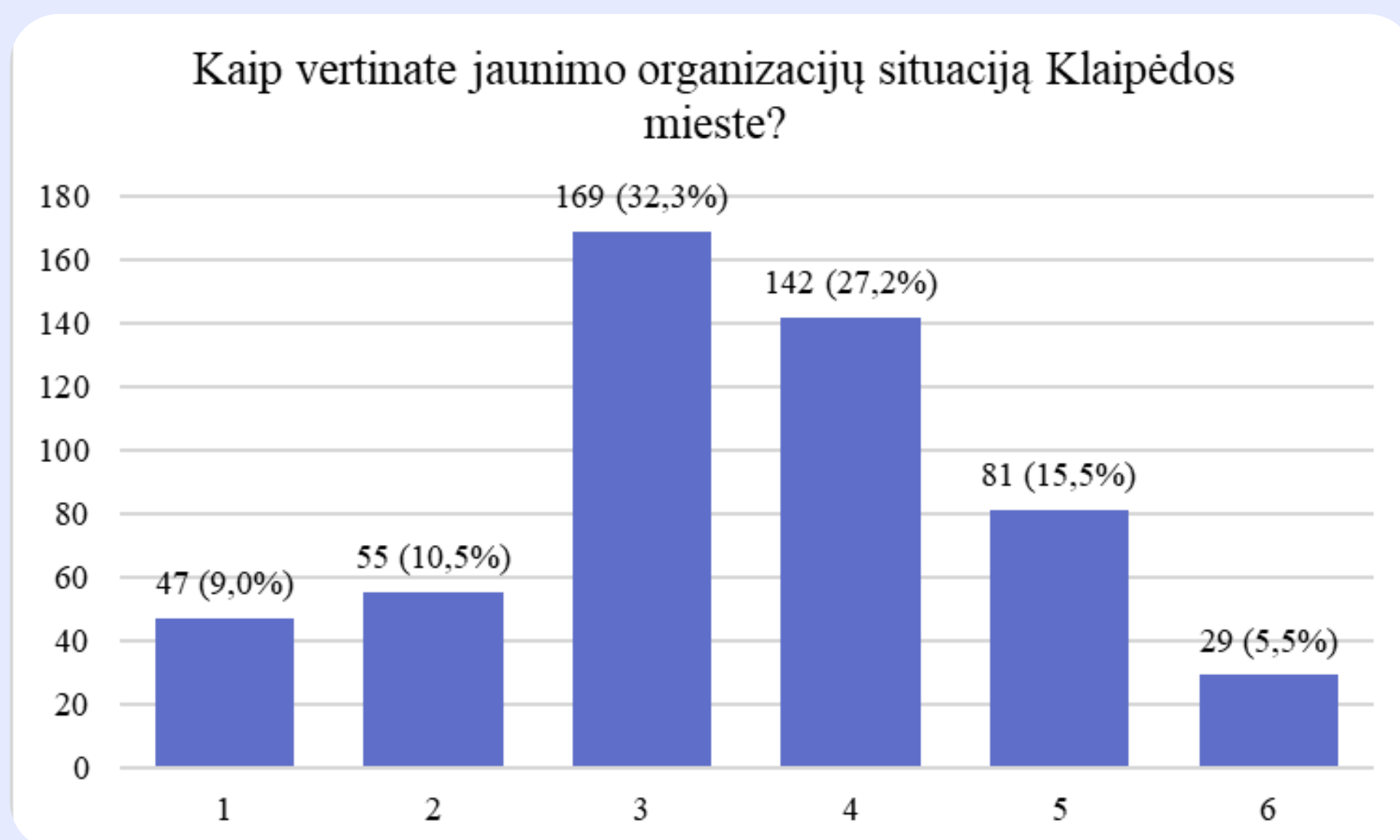

Diagrama Nr. 19

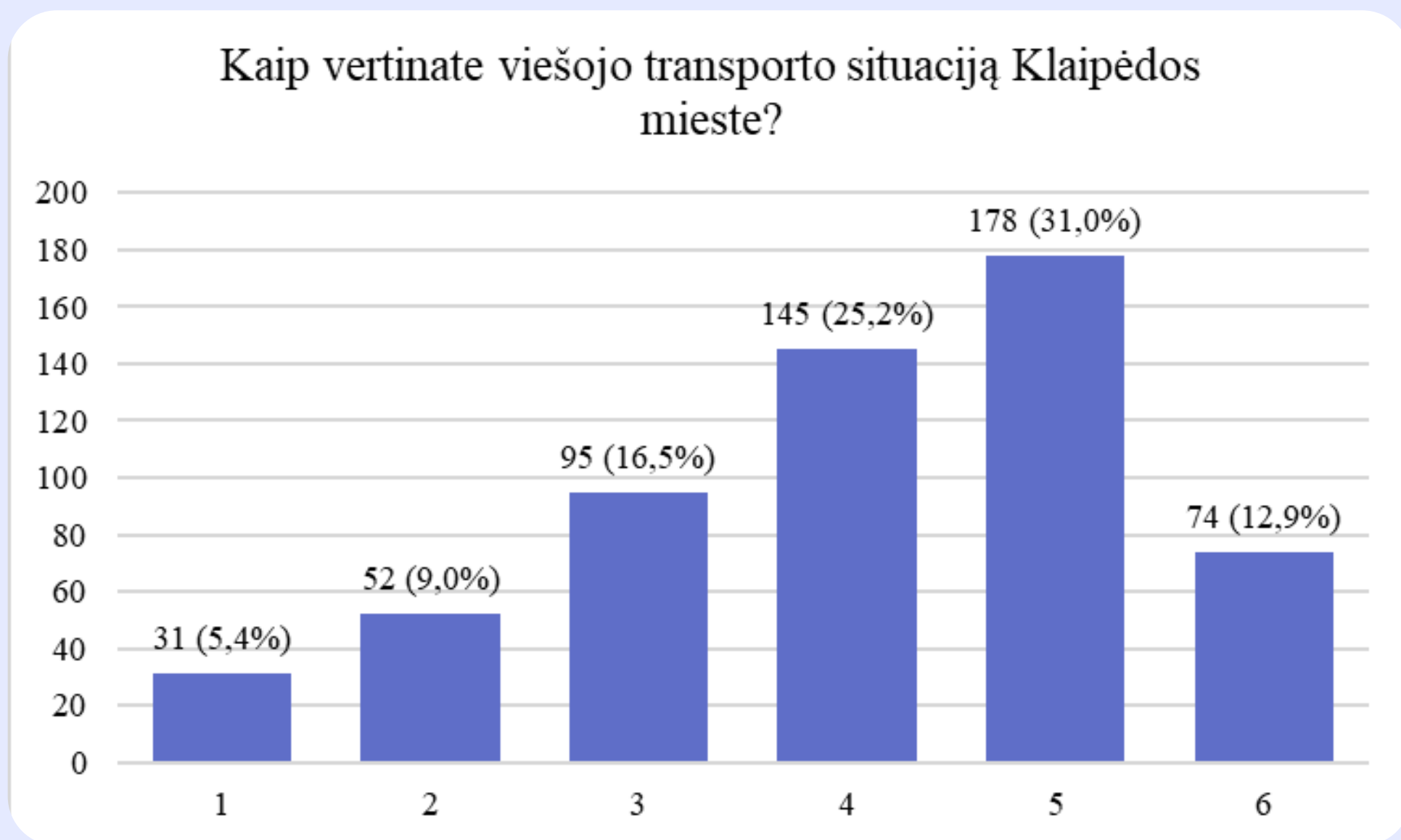

Diagrama Nr. 20

2025 metų apklausos duomenimis, 69,1 proc. respondentų teigiamai vertina viešojo transporto situaciją Klaipėdos mieste. Lyginant su 2023 metais, fiksuojamas ryškus teigiamo vertinimo augimas – tuomet viešojo transporto situaciją palankiai vertino 61,5 proc. respondentų. Tai rodo nuoseklų paslaugų kokybės ir jaunimo pasitenkinimo viešuoju transportu didėjimą.

Anketoje respondentams buvo pateiktas atviras klausimas: „Jei susiduriate su sunkumais dėl viešojo transporto, aprašykite juos ir pateikite siūlymus, kaip būtų galima spręsti transporto iššūkius.“ Atvirų atsakymų analizė atskleidė kelias aiškiai pasikartojančias problemas, susijusias su kasdieniu viešojo transporto naudojimu Klaipėdos mieste.

Dažniausiai jaunuoliai akcentavo per retą autobusų kursavimą ir ilgą laukimo laiką, ypač miesto pakraščiuose ir priemiesčiuose. Ši problema atviruose atsakymuose pasikartojė 15 kartų, o respondentai pabrėžė, kad esami maršrutų dažniai nebeatitinka sparčiai augančių gyvenamųjų teritorijų poreikių. **R5:** „17-tas labai retai važiuoja, manau turėtų būti dažniau, nes Kalotė ir aplink esančios gyvenamos vietos labai prasiplėtusios.“ (15)

Kita dažnai minima tema – bilietų sistema ir paslaugos kokybė, įskaitant vairuotojų bendravimą su jaunais keleiviais. Šio pobūdžio pastabos taip pat pasikartojė 15 kartų ir rodo, kad jaunimui svarbi ne tik transporto prieinamumo, bet ir aptarnavimo kultūros kokybė, pvz. **R16:** „Kartais labai nemalonu pirkti bilietą, vairuotojai rėkia, nemaloniai bendrauja su paaugliais.“ (15)

Dalis respondentų atkreipė dėmesį į nepatogius persėdimus ir ilgą laukimo laiką keičiant maršrutus. Nors ši problema minima rečiau, ji vis tiek išryškina sisteminius maršrutų suderinamumo iššūkius. **R51:** „*Dažnai būna taip, kad kai turiu persėsti į kitą autobusą, turiu labai ilgai laukti.*“ (2)

Taip pat išsakytas poreikis geresniam susisiekimui anksti ryte ir vakare, ypač po pamokų, darbo ar laisvalaikio veiklų. Ši tema atviruose atsakymuose pasikartojo 5 kartus. **R106:** „*Pailginti arba padažninti 14 autobuso maršrutą ypač anksti ryte, per pietus ir vakare.*“ (5)

Nors bendras viešojo transporto vertinimas Klaipėdoje išlieka palankus, jaunimo kasdienė patirtis atskleidžia konkrečius praktinius sunkumus, susijusius su maršrutų dažnumu, persėdimais ir paslaugos kultūra. Jaunuoliai labiausiai akcentuoja transporto dažnumą, patogų susisiekimą su priemiesčiais, paslaugos kokybę ir maršrutų pritaikymą jiems aktualiu laiku – rytais, po pamokų ir vakare. Šios įžvalgos papildė statistinius vertinimus ir sudaro pagrindą kryptingiems sprendimams, orientuotiems į jaunimo mobilumo poreikius Klaipėdos mieste.

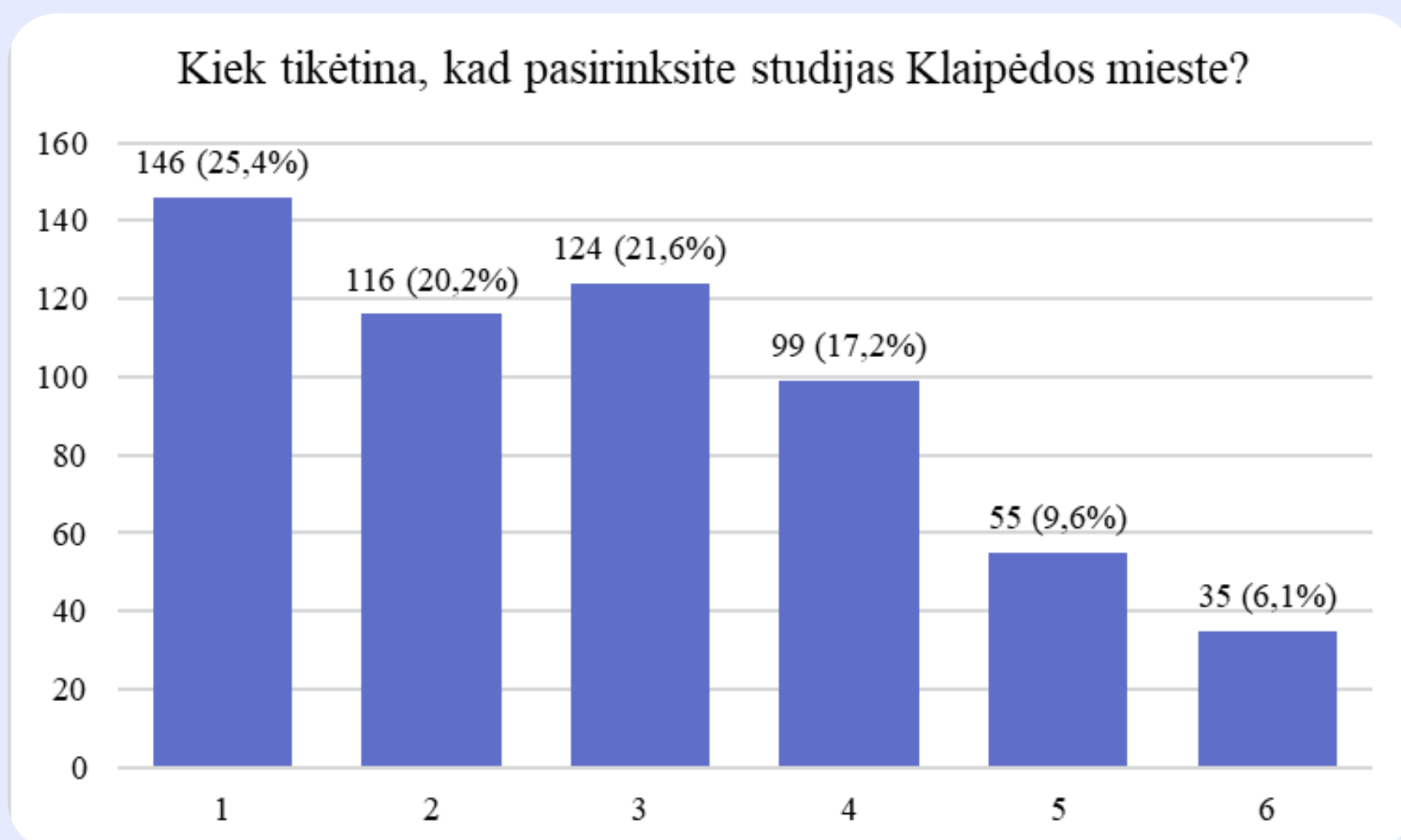

Diagrama Nr. 21

Atsakydami į klausimą apie tikimybę pasirinkti studijas Klaipėdos mieste, 32,9 proc. respondentų nurodė labiau teigiamą nusiteikimą studijuoti šiame mieste. Šis rodiklis leidžia daryti prielaidą, kad maždaug trečdalis jaunų žmonių Klaipėdą vertina kaip patrauklią studijų kryptį, tačiau kartu atskleidžia ir reikšmingą potencialą stiprinti miesto, kaip studijų miesto, patrauklumą jaunimo akyse.

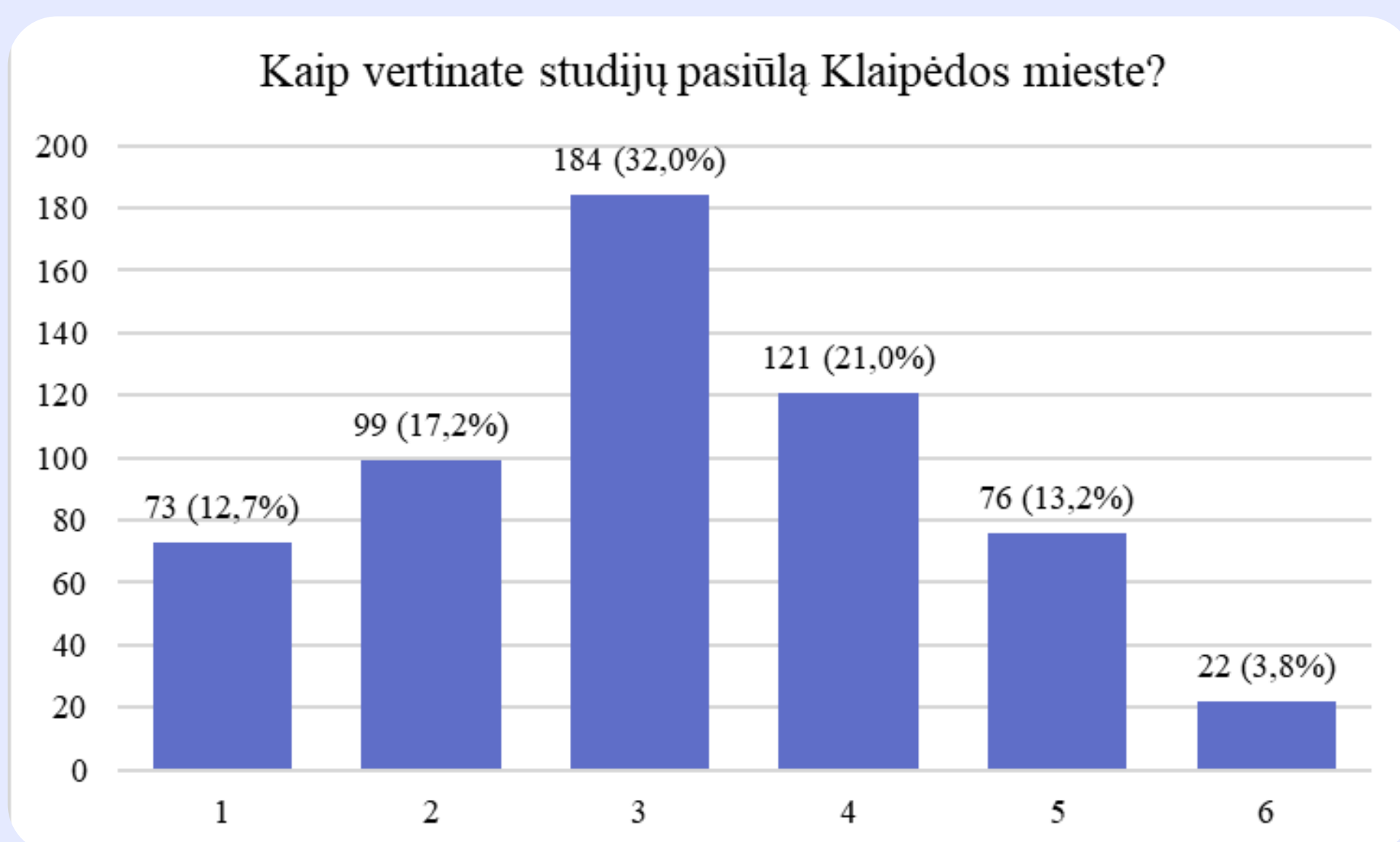

Diagrama Nr. 22

2025 metų apklausos duomenimis, 43 proc. respondentų labiau teigiamai vertina studijų pasiūlą Klaipėdos mieste. Lyginant su 2023 metais, fiksuojamas nedidelis, tačiau stabilus teigiamo vertinimo augimas – tuomet studijų pasiūlą palankiai vertino 41,7 proc. respondentų. Tai rodo nuosaikų studijų pasiūlos patrauklumo didėjimą jaunimo akyse, tačiau kartu atskleidžia poreikį toliau stiprinti Klaipėdos, kaip studijų miesto, konkurencingumą.

Būstas

2025 metų apklausos duomenimis, 33,7 proc. respondentų teigiamai vertina būsto prieinamumo situaciją Klaipėdos mieste. Lyginant su 2023 metais, matomas nuosaikus teigiamo vertinimo augimas – tuomet šį aspektą palankiai vertino 29,9 proc. respondentų. Tai leidžia teigti, kad jaunimo požiūris į būsto prieinamumą Klaipėdoje palaipsniui gerėja, nors bendras vertinimo lygis išlieka vidutinis.

Palyginamoji analizė rodo, kad Klaipėdos miesto rodiklis yra artimas kitų savivaldybių rezultatams. Kauno mieste būsto prieinamumą teigiamai vertina 30,9 proc. respondentų, Šilutės rajone – 31,7 proc., o Panevėžio mieste šis rodiklis yra kiek aukštesnis ir siekia 37 proc. Šie skirtumai leidžia daryti prielaidą, kad būsto prieinamumo vertinimas jaunimo tarpe yra labiau susijęs su individualiomis patirtimis ir gyvenimo etapais nei su vien tik savivaldybių pasiūlos skirtumais.

Svarbu pabrėžti, kad dauguma apklausos respondentų buvo mokyklinio amžiaus, todėl būsto prieinamumo klausimas jiems yra tik iš dalies aktualus. Šios amžiaus grupės jaunimas dažniausiai dar negyvena savarankiškai ir nėra tiesiogiai susidūręs su būsto nuomos ar įsigijimo iššūkiais, todėl jų vertinimai labiau atspindi bendrą suvokimą nei asmeninę patirtį.

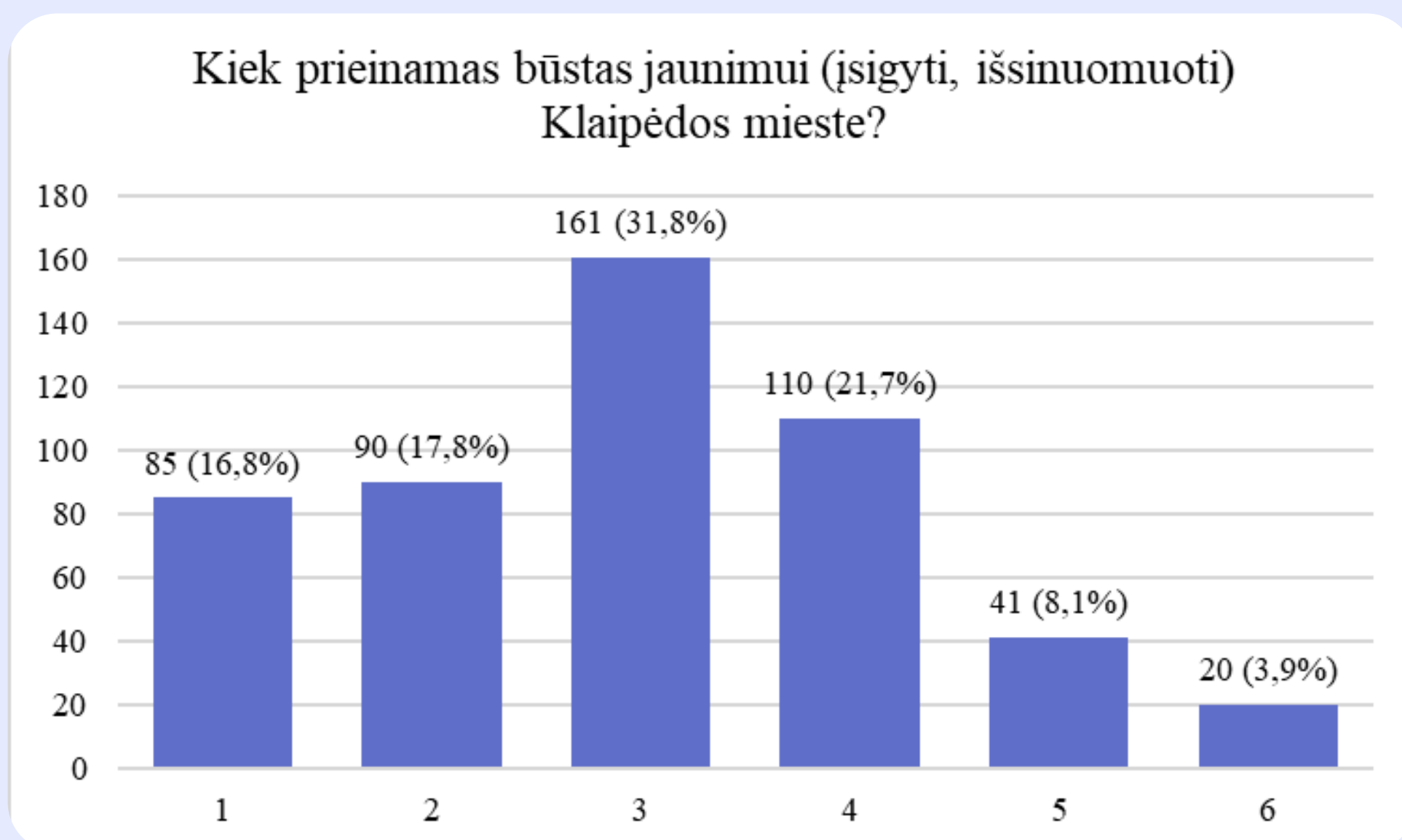

Diagrama Nr. 23

Dalyvavimas sprendimų priėmimu

2025 metų apklausos duomenimis, 37 proc. respondentų teigiamai vertina savo galimybes dalyvauti sprendimų priėmimu Klaipėdos mieste. Lyginant su 2023 metais, reikšmingų pokyčių nefiksuota – tuomet šį aspektą palankiai vertino 37,9 proc. respondentų. Tai rodo stabilų, tačiau neaugantį jaunimo pasitenkinimo lygį dalyvavimo sprendimų priėmimu srityje.

Palyginamoji analizė atskleidžia, kad Klaipėdos miesto rodiklis yra artimas Panevėžio miesto rezultatui (37 proc.) ir kiek žemesnis nei Kauno mieste (43,3 proc.), tačiau panašus į Šilutės rajono savivaldybės rodiklį (39,1 proc.). Šie duomenys leidžia teigti, kad jaunimo dalyvavimo sprendimų priėmimu vertinimai Klaipėdoje atitinka bendras nacionalines tendencijas, tačiau išlieka erdvės kryptingam stiprinimui.

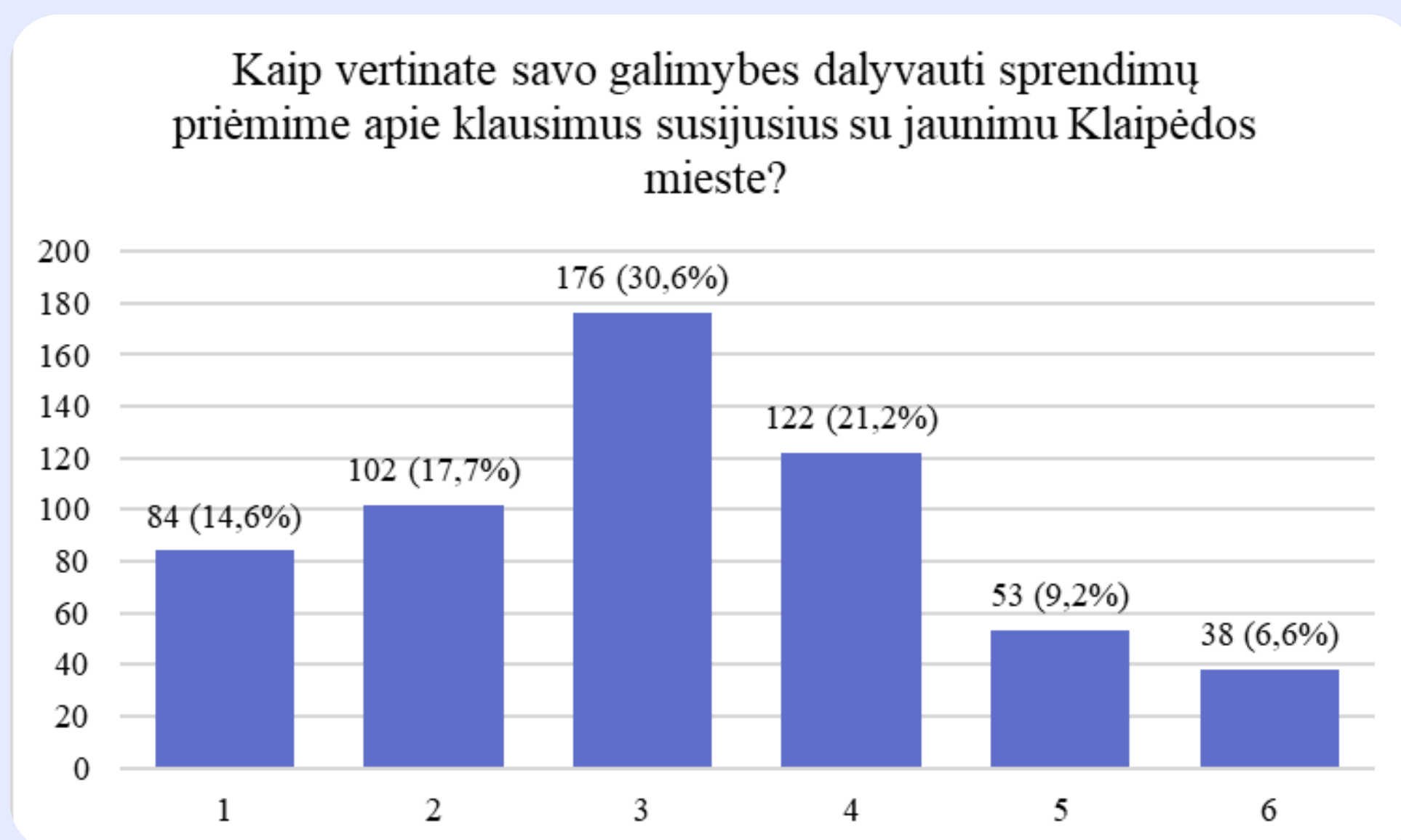

Diagrama Nr. 24

Atvirų atsakymų ir kontekstinės analizės duomenys rodo, kad tokius vertinimus daugiausia lemia jaunimo informuotumo apie egzistuojančias dalyvavimo galimybes stoka. Aktyviausiai į sprendimų priėmimo procesus įsitraukia jaunuoliai, veikiantys nevyriausybinėse organizacijose, tačiau ši grupė sudaro mažiau nei 10 proc. visų apklaustųjų. Tai rodo, kad dalyvavimo galimybės dažniausiai pasiekia jau aktyvų ir motyvuotą jaunimą, o didesnę jaunų žmonių dalis lieka nuo šių procesų nutolusi.

Pažymėtina, kad pilietinio dalyvavimo galimybės nėra sistemškai pristatomos mokyklose – nors pilietiškumo pamokos galėtų tapti natūralia erdve informuoti jaunuolius apie jaunimo tarybas, dalyvaujamąjį biudžetą ar kitas įsitraukimo formas, tokia informacija dažniausiai nėra nuosekliai pateikiama. Šią situaciją galėtų pagerinti kryptingai vystoma darbo su jaunimu mokyklose paslauga, taip pat aktyvesnis jaunimo nevyriausybinių organizacijų vaidmuo, užpildant informavimo ir įgalinimo spragas. Tai sudarytų prielaidas platesniam jaunimo įsitraukimui į sprendimų priėmimą ir ilgainiui galėtų prisidėti prie pozityvesnio šių galimybių vertinimo Klaipėdos mieste.

Mobilumo ir savanorystės galimybės

2025 metų apklausos duomenimis, 51,1 proc. respondentų teigiamai vertina mobilumo galimybes Klaipėdos mieste. Lyginant su 2023 metais, pokytis yra minimalus – tuomet šias galimybes palankiai vertino 50,9 proc. respondentų, o tai rodo stabilų, tačiau menkai augantį pasitenkinimo lygį.

Palyginamoji analizė atskleidžia, kad Klaipėdos miesto rodiklis yra artimas Panevėžio miesto rezultatui (49,3 proc.), tačiau reikšmingai atsilieka nuo Kauno miesto, kuriame mobilumo galimybes teigiamai vertina net 65,7 proc. respondentų. Šis skirtumas leidžia daryti prielaidą, kad Klaipėdoje jaunimui skirtų mobilumo formų pasiūla ir jų matomumas yra mažiau išplėtoti nei kituose didžiuosiuose miestuose.

Atsižvelgiant į tyrimo rezultatus, mobilumo galimybių plėtra ir naujų formų kūrimas galėtų tapti viena iš prioritetinių jaunimo politikos vystymo kryptių Klaipėdos miesto savivaldybėje. Kryptingos investicijos į jaunimo judumo, tarptautinių mainų, savanorystės ar vietinių mobilumo iniciatyvų skatinimą galėtų ne tik padidinti jaunimo pasitenkinimą, bet ir prisidėti prie platesnio jaunimo įsitraukimo bei asmeninių kompetencijų ugdymo.

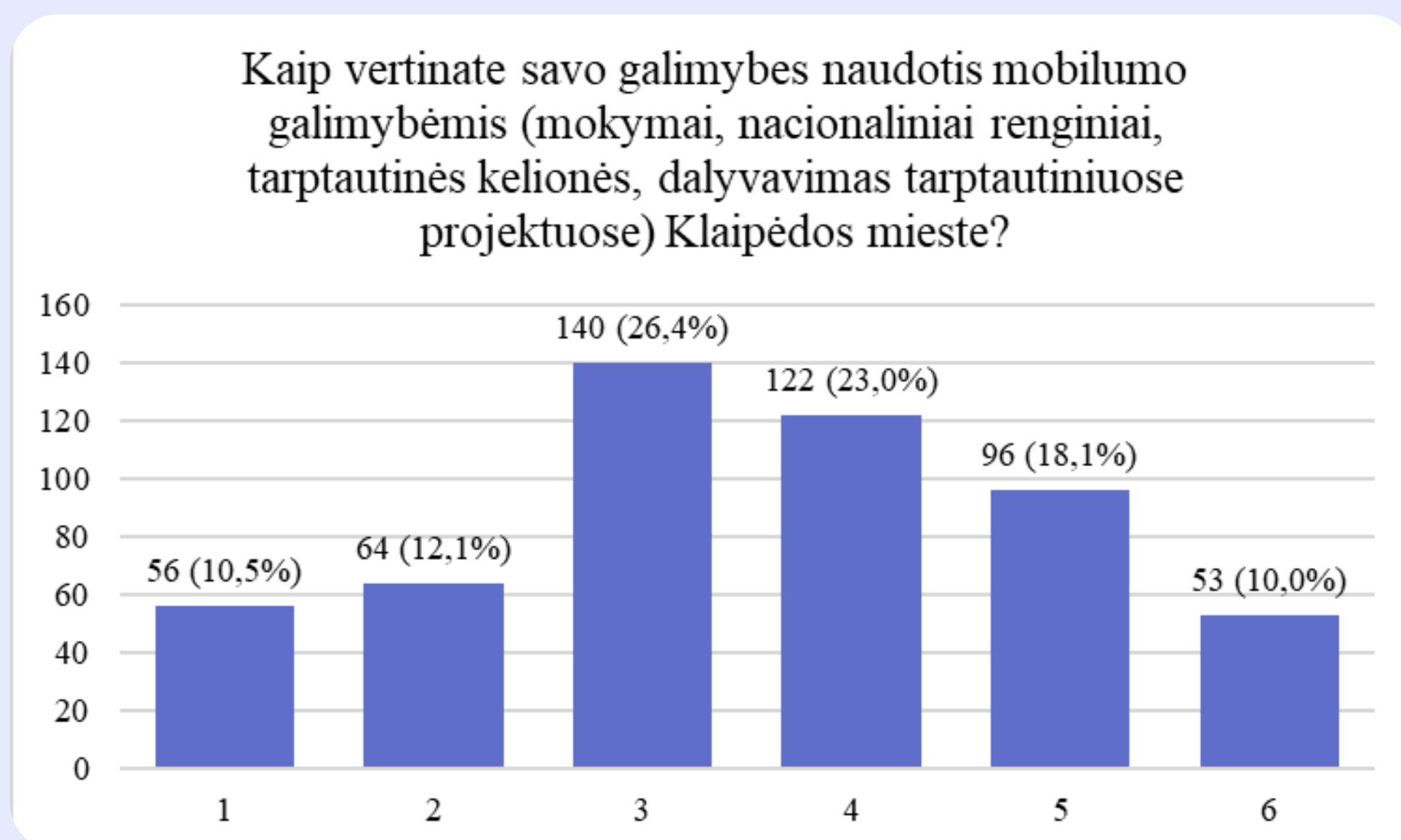

Diagrama Nr. 25

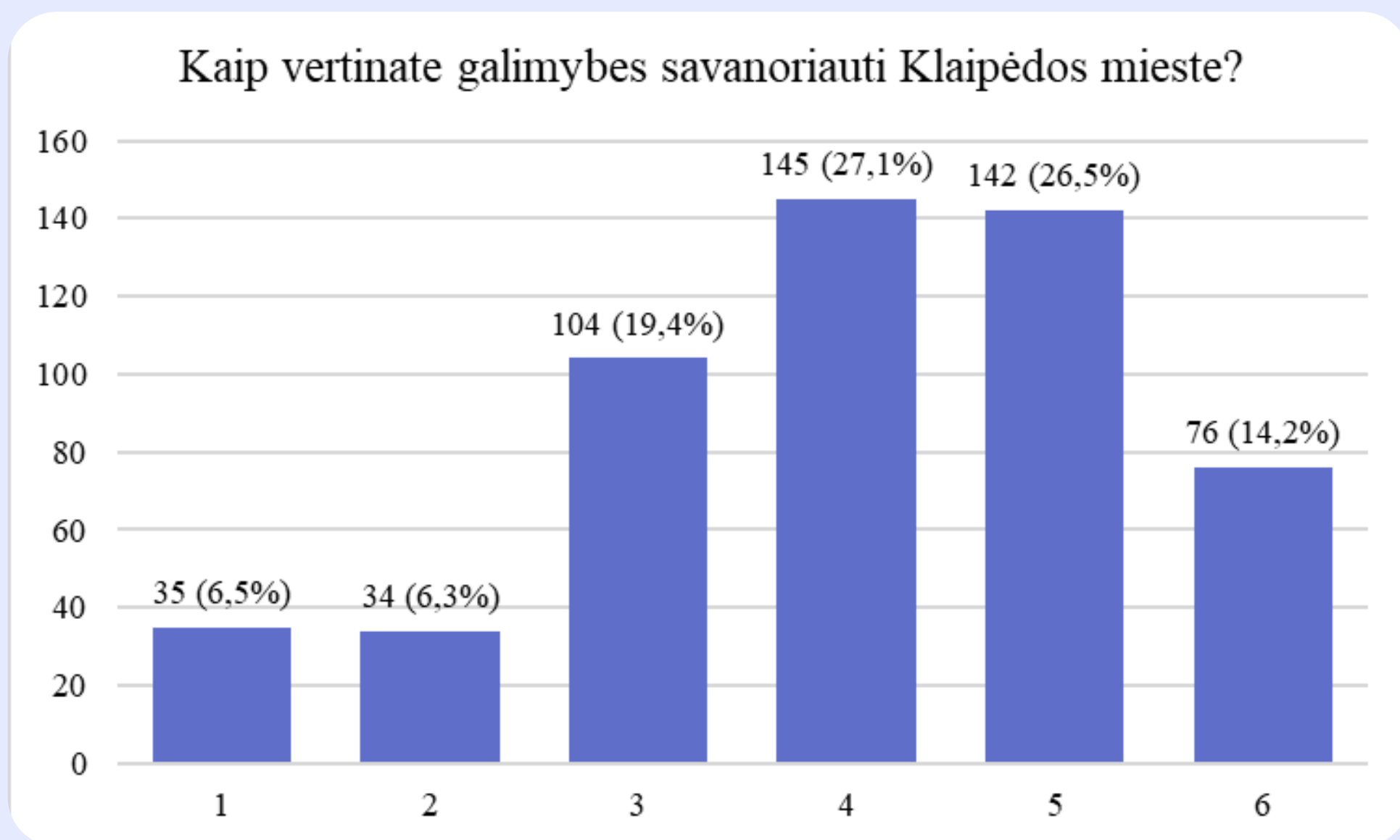

Diagrama Nr. 26

2025 metų apklausos duomenimis, 67,8 proc. respondentų teigiamai vertina savanorystės galimybes Klaipėdos miesto savivaldybėje. Lyginant su 2023 metais, fiksuojamas nuoseklus teigiamo vertinimo augimas – tuomet savanorystės galimybes palankiai vertino 63 proc. respondentų. Tai rodo didėjantį jaunimo savanorystės atpažįstamumą ir palankesnę požiūrį į šią veiklos formą.

Palyginamoji analizė atskleidžia, kad Klaipėdos miesto rodiklis yra aukštesnis nei Panevėžio mieste (60,4 proc.), tačiau vis dar atsilieka nuo Kauno miesto, kuriame savanorystės galimybes teigiamai vertina 76,1 proc. respondentų. Šie skirtumai leidžia teigti, kad Klaipėda užima gana stiprią poziciją savanorystės srityje nacionaliniame kontekste, tačiau turi potencialo tolesnei šių galimybių plėtrai.

Svarbu pažymėti, kad savanorystės galimybės jaunimui yra geriau atpažįstamos nei mobilumo galimybės, o tai rodo kryptingo darbo ir ilgalaikių programų poveikį. Prie šio rezultato prisideda ir tai, kad Klaipėdos miesto savivaldybė finansiškai prisideda prie Jaunimo savanoriškos tarnybos (JST) įgyvendinimo, taip užtikrindama šios programos tęstinumą ir prieinamumą jauniems žmonėms. Šios investicijos sudaro palankias sąlygas jaunimo įsitraukimui į savanorišką veiklą ir prisideda prie pilietinių, socialinių bei asmeninių kompetencijų ugdymo.

Sveikata

Tyrimo duomenys rodo, kad jaunimo požiūris į **sveikatos apsaugos situaciją Klaipėdos miesto savivaldybėje** pastaraisiais metais tapo pozityvesnis. **2023 metais** sveikatos apsaugos situaciją teigiamai vertino **49,6 proc.** respondentų, o **2025 metais** šis rodiklis išaugo iki **58,2 proc.**, kas rodo reikšmingą pasitenkinimo augimą.

Palyginamoji analizė atskleidžia, kad Klaipėdos miesto rodiklis yra aukštesnis nei Panevėžio mieste, kur sveikatos apsaugos situaciją teigiamai vertina **47,7 proc.** respondentų, tačiau vis dar atsilieka nuo Kauno miesto, kuriame šis vertinimas siekia **65,8 proc.** Šie skirtumai leidžia daryti prielaidą, kad Klaipėdoje jaunimui teikiamų sveikatos paslaugų kokybė ir prieinamumas gerėja, tačiau išlieka potencialas tolesniam jų stiprinimui, ypač jaunimui aktualiose srityse – psichikos sveikatos, prevencijos ir jaunimui draugiškų paslaugų kontekste.

Analizuojant atvirus jaunimo atsakymus apie sveikatą, ryškiausiai išsiskiria **psichikos ir emocinės sveikatos** tema. Jaunuoliai dažnai minėjo patiriamą stresą, nerimą, emocinį nuovargį, perdegimo jausmą bei sunkumus derinant mokyklos ar studijų krūvį su laisvalaikiu. Dalis respondentų pabrėžė, kad jaučia spaudimą dėl pasiekimų, ateities pasirinkimų ir socialinių lūkesčių, o emocinė savijauta ne visada sulaukia pakankamo suaugusiųjų ar institucijų dėmesio. Šie atsakymai rodo, kad jaunimo sveikatos suvokimas gerokai peržengia fizinės sveikatos ribas ir yra glaudžiai susijęs su kasdieniais išgyvenimais bei psichologiniu saugumu.

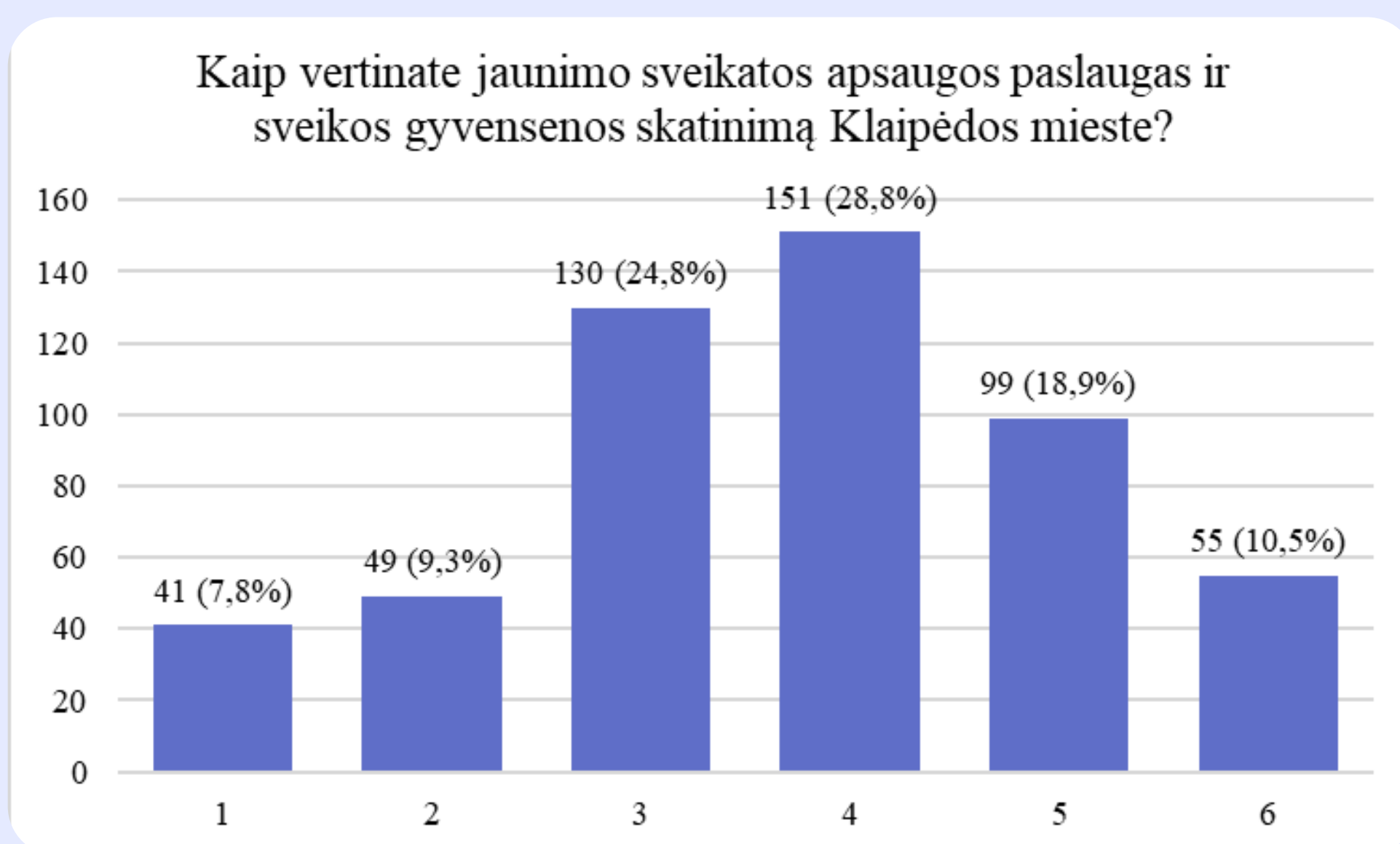

Diagrama Nr. 27

Antroji dažnai minima tema – psichologinės pagalbos prieinamumas. Jaunuoliai nurodė, kad psichologo ar kito emocinės pagalbos specialisto paslaugos yra sunkiai pasiekiamos: tenka ilgai laukti, paslaugų trūksta mokyklose, o dalis jaunimo nežino, kur kreiptis pagalbos nemokamai ar konfidencialiai. Kai kurie respondentai akcentavo, kad pagalbos ieškojimą apsunkina ir stigmatizacija, baimė būti nesuprastiems ar nuvertintiems. Sveikatos paslaugų prieinamumas jaunimui yra ne tik infrastruktūrinis, bet ir informacinis bei kultūrinis iššūkis.

Be psichikos sveikatos, dalis jaunimo atkreipė dėmesį ir į sveikos gyvensenos bei prevencijos aspektus. Respondentai minėjo fizinio aktyvumo, miego, mitybos svarbą, taip pat poreikį daugiau informacijos apie priklausomybių prevenciją, streso valdymą ir kasdienius sveikatos palaikymo įgūdžius. Šie atsakymai rodo, kad jaunuoliai tikisi ne tik gydymo ar krizinių intervencijų, bet ir ilgalaikių, prevencinių sprendimų, padedančių stiprinti jų fizinę ir emocinę gerovę.

Apibendrinant galima teigti, kad jaunimo sveikatos tema Klaipėdos mieste yra suvokiama kompleksiškai, o didžiausias poreikis siejamas su psichologinės pagalbos stiprinimu, ankstyva prevencija ir jaunimui draugiškų paslaugų plėtra.

Saugumo jausmas

58,2 proc. respondentų teigiamai vertina sveikatos apsaugos situaciją Klaipėdos miesto savivaldybėje. Šis rodiklis geriau vertinamas nei Šilutės rajono savivaldybėje 55,3 proc.

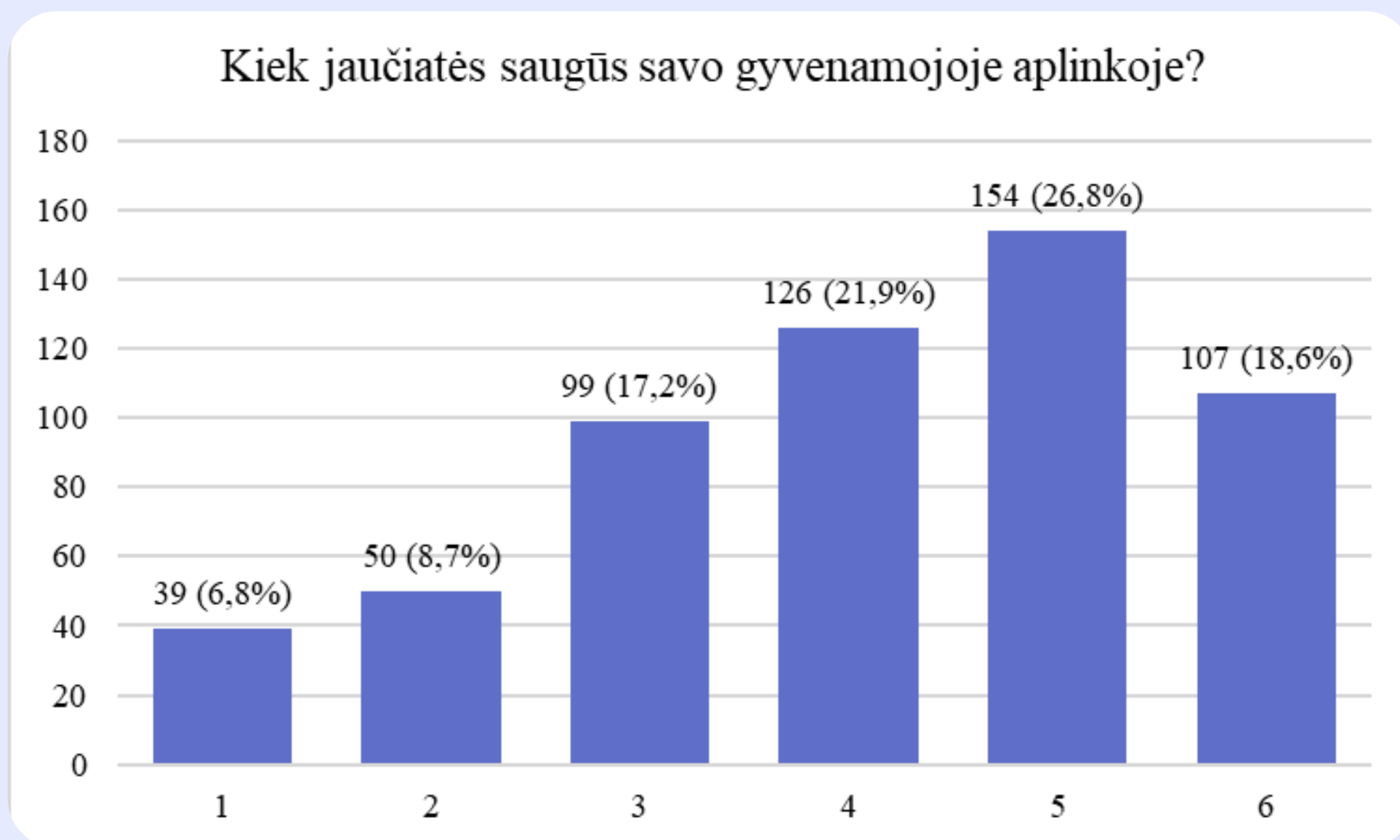

Diagrama Nr. 28

2025 metų apklausos duomenimis, 67,3 proc. respondentų jaučiasi saugūs Klaipėdos miesto savivaldybėje. Lyginant su 2023 metais, fiksuojamas nuosaikus saugumo jausmo augimas – tuomet saugiai mieste jautėsi 65,6 proc. respondentų. Palyginamoji analizė rodo, kad Klaipėdos miesto rodiklis yra žemesnis nei Kauno mieste (73,3 proc.) ir Šilutės rajone (70,7 proc.), tačiau išlieka pakankamai aukštas bendrame savivaldybių kontekste.

Svarbu pažymėti, kad šis klausimas pirmiausia atspindi fizinio saugumo aspektus – viešųjų erdvių saugumą, nusikalstamumo suvokimą, saugų judėjimą mieste ir kasdienės aplinkos patikimumą. Šiuo požiūriu Klaipėdos mieste stebima teigiama, nors ir nuosaiki, saugumo jausmo stiprėjimo tendencija.

Tuo tarpu tolerancijos įvairovei vertinimas, pateikiamas žemiau esančioje 29 diagramoje, atskleidžia kitą – emocinio ir psichologinio saugumo – dimensiją. 2025 metais 43 proc. respondentų teigiamai vertina toleranciją įvairovei Klaipėdos mieste, o tai yra mažiau nei 2023 metais, kai šį aspektą palankiai vertino 48,2 proc. respondentų. Šis sumažėjimas leidžia daryti prielaidą, kad nors fizinis saugumas mieste vertinamas gana gerai, jaunimo suvokiamas emocinis ir psichologinis saugumas, susijęs su priėmimu, pagarba skirtumams ir įtrauktimi, išlieka jautri sritis.

Apibendrinant galima teigti, kad Klaipėdos mieste jaunimas fizinį saugumą vertina palankiau nei emocinį ar psichologinį saugumą. Tai išryškina poreikį jaunimo politikoje daugiau dėmesio skirti įtraukties, tolerancijos ir saugios emocinės aplinkos stiprinimui, ypač jaunimui svarbiose erdvėse – mokyklose, jaunimo centruose ir viešajame miesto gyvenime.

Diagrama Nr. 29

Tapimas suaugusiu ir jaunimui draugiškas požiūris

2025 metų apklausos duomenimis, 52,6 proc. respondentų teigiamai vertina palaikymą tampant suaugusiu Klaipėdos miesto savivaldybėje. Lyginant su 2023 metais, pokytis yra minimalus – tuomet šį palaikymą palankiai vertino 52,4 proc. respondentų. Tai rodo stabilų, tačiau reikšmingai neaugantį jaunimo pasitenkinimo lygį šioje srityje.

Palyginamoji analizė atskleidžia, kad Klaipėdos miesto rodiklis yra artimas Panevėžio miesto rezultatui (47,3 proc.), tačiau žemesnis nei Kauno mieste, kur palaikymą tampant suaugusiu teigiamai vertina 59,3 proc. respondentų. Šie skirtumai leidžia daryti prielaidą, kad Klaipėdoje jaunimo politikos priemonių poveikis suvokiamas kaip pakankamas, tačiau vis dar turintis neišnaudoto potencialo.

Svarbu pabrėžti, kad šis klausimas yra apibendrinantis, nes jis apima visą jaunimo politikos spektrą – nuo švietimo, užimtumo, savanorystės ir mobilumo iki emocinės gerovės, dalyvavimo sprendimų priėmimo ir paslaugų prieinamumo. Respondentų vertinimai šiuo klausimu iš esmės atspindi tai, kaip jaunimas suvokia jaunimo politikos visumą ir jos realų poveikį pereinant iš paauglystės į savarankišką suaugusiųjų gyvenimo etapą. Šis rodiklis gali būti laikomas vienu svarbiausių bendrųjų jaunimo politikos efektyvumo indikatorių Klaipėdos mieste.

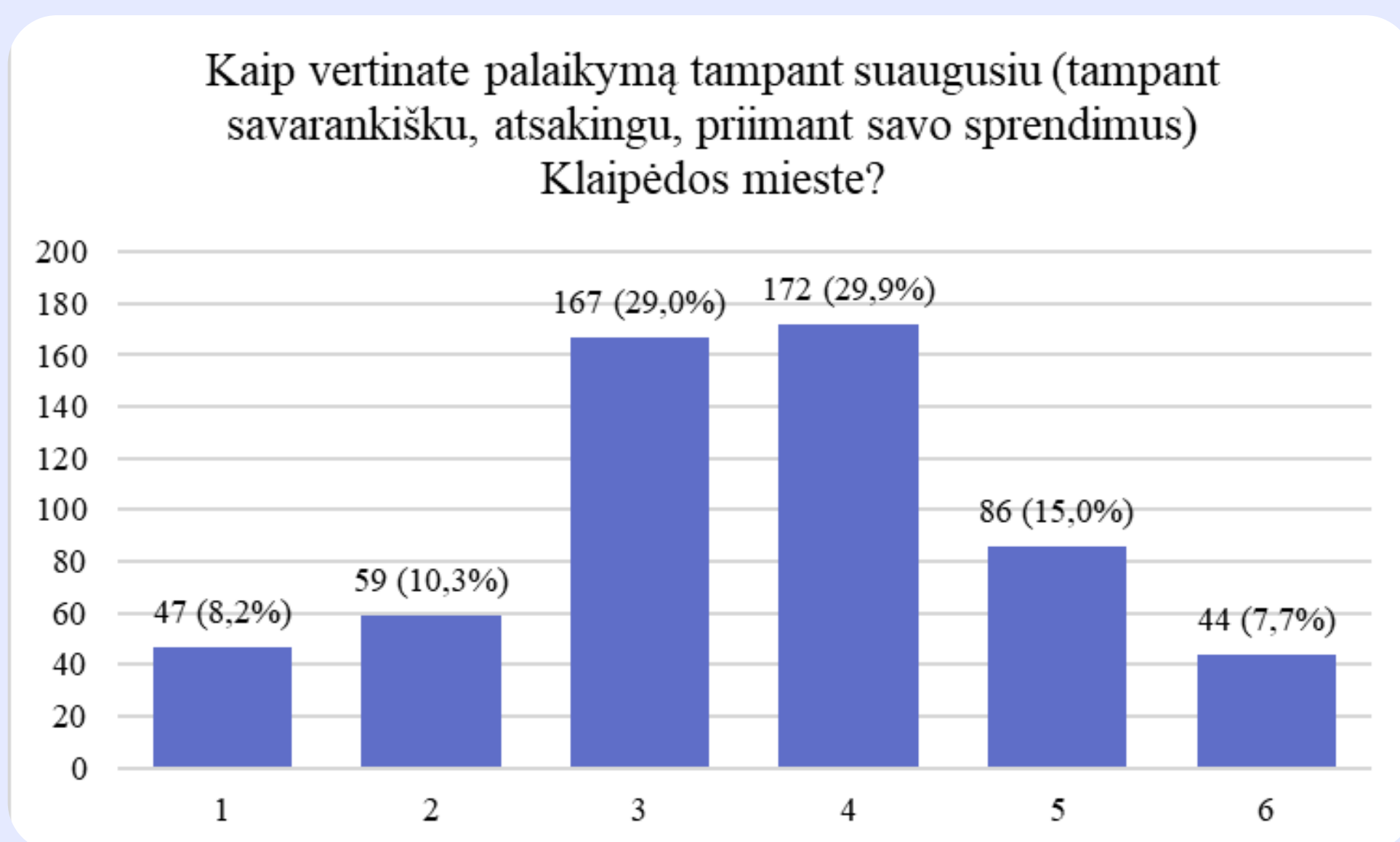

Diagrama Nr. 30

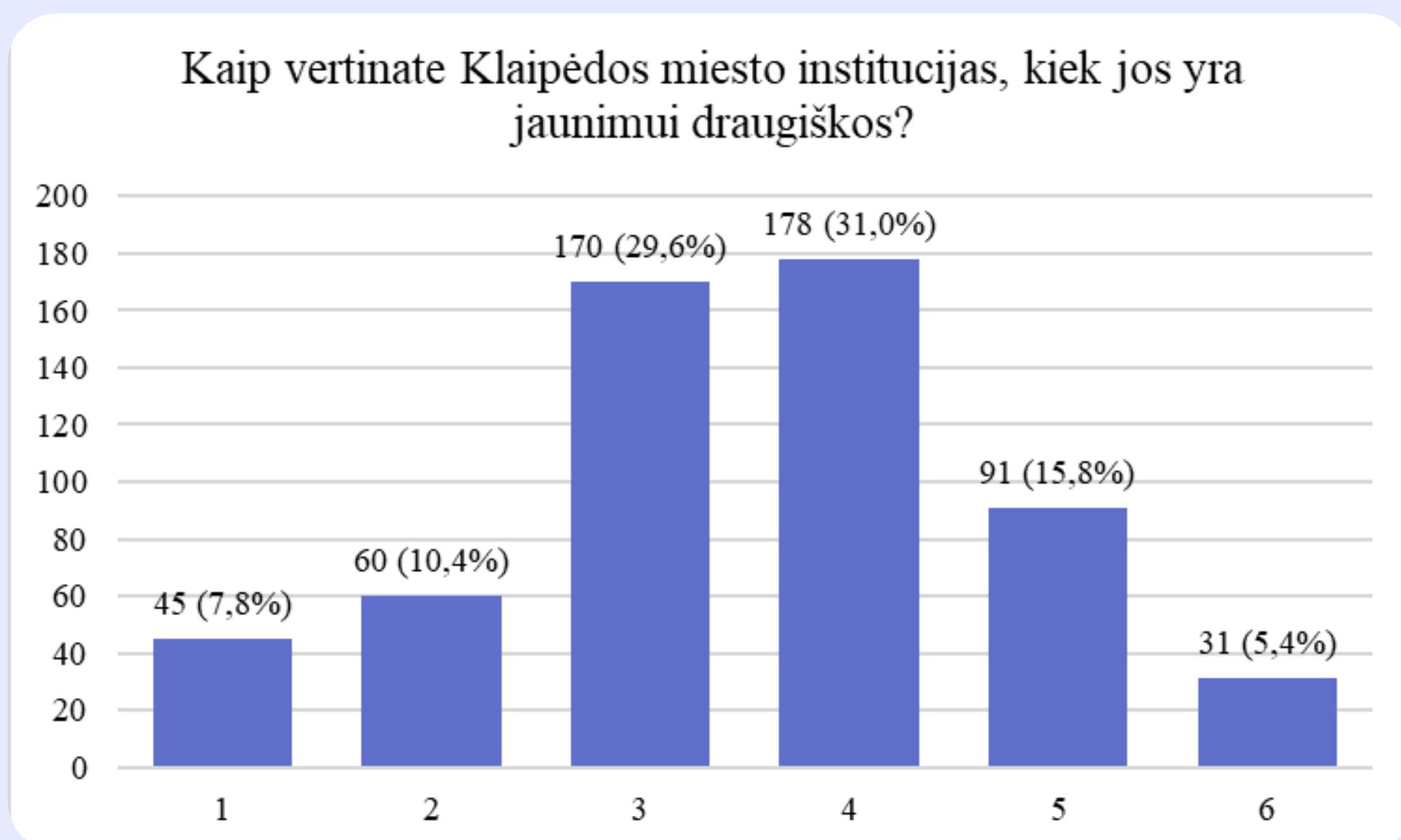

Diagrama Nr. 31

2025 metų apklausos duomenimis, 52,2 proc. respondentų teigiamai vertina Klaipėdos miesto institucijų veiklą, skirtą jaunimui. Lyginant su 2023 metais, reikšmingų pokyčių nefiksuota – tuomet šį aspektą palankiai vertino 52,4 proc. respondentų. Palyginamoji analizė rodo, kad Klaipėdos miesto rodiklis yra žemesnis nei Kauno mieste (59,3 proc.), tačiau aukštesnis nei Panevėžio mieste (47,3 proc.). Tai leidžia teigti, kad jaunimo institucijų veikla Klaipėdoje vertinama vidutiniškai palankiai, tačiau išlieka potencialas jos stiprinimui.

Į atvirą klausimą „Kokios institucijos galėtų labiau atliepti jaunimo poreikius?“ atsakė 360 respondentų. Atvirų atsakymų analizė atskleidė, kad jaunuoliai dažniausiai išskiria mokyklas ir savivaldybę kaip institucijas, kurių vaidmuo jaunimo gerovės kontekste galėtų būti stipresnis. Mokyklos minėtos dažniausiai – respondentai akcentavo ne tik ugdymo turinio aktualumo svarbą, bet ir emocinę aplinką, santykį su mokiniais, didesnę dėmesį psichologinei gerovei, karjeros orientavimui bei praktinių gyvenimo įgūdžių ugdymui. Tai rodo, kad jaunimas mokyklą suvokia ne tik kaip formalaus ugdymo instituciją, bet ir kaip reikšmingą erdvę, prisidedančią prie jų visapusiško pasirengimo savarankiškam gyvenimui.

Antroje vietoje pagal paminėjimų dažnumą atsiduria savivaldybė ir jos padaliniai. Respondentai dažniausiai įvardijo poreikį didesniai savivaldybės įsiklausymui į jaunimo nuomonę, aiškesniam ir aktyvesniam informavimui apie esamas galimybes bei platesniam jaunimo įtraukimui į sprendimų priėmimo procesus. Šios įžvalgos papildo kiekybinius tyrimo duomenis, rodančius, kad jaunimo dalyvavimo sprendimų priėmime vertinimas išlieka vidutinis, o pagrindinis iššūkis siejamas ne su galimybių stoka, bet su jų nepakankamu matomumu ir suprantamumu jaunimui.

Be to, dalis respondentų paminėjo jaunimo centrus ir atviras jaunimo erdves, nevyriausybinės organizacijas bei sveikatos įstaigas, ypač akcentuodami psichologinės pagalbos prieinamumą. Nors šios institucijos minimos rečiau, jų įvardijimas rodo augantį jaunimo poreikį neformalioms, saugioms ir palaikančioms erdvėms, kuriose būtų galima gauti tiek emocinę, tiek praktinę pagalbą. Apibendrinant galima teigti, kad jaunuoliai tikisi labiau koordinuoto institucijų veikimo ir aiškesnių sąsajų tarp švietimo, savivaldybės, darbo su jaunimu ir sveikatos paslaugų, siekiant nuosekliai ir kompleksiškai atliepti jaunimo poreikius Klaipėdos mieste.

Jaunimui aktualios veiklos ir temos

32-oje diagramoje pateikiami duomenys apie tai, kiek respondentams aktualios tipinės darbo su jaunimu Lietuvoje veiklos, pirmiausia siejamos su jaunimo centrų, atvirų jaunimo erdvių ir mobilaus darbo su jaunimu veiklomis. Šios veiklos orientuotos į jaunuolių pritraukimą, prasmingą laisvalaikio praleidimą ir palaikančios aplinkos kūrimą. Gauti rezultatai yra reikšmingi planuojant ir toliau vystant jaunimo centrų, atvirų erdvių bei mobilaus darbo su jaunimu veiklas Klaipėdos mieste.

Svarbu pažymėti, kad kas penktas respondentas (20,7 proc.) nurodė, jog jam aktualu bendrauti su suaugusiu žmogumi jam rūpimais klausimais. Šis rodiklis išryškina jaunimo poreikį emociniam palaikymui, pasitikėjimu grįstam santykiui ir saugiai erdvei, kurioje būtų galima aptarti asmeninius, socialinius ar su ateities pasirinkimais susijusius klausimus. Tai patvirtina, kad darbo su jaunimu veiklos jaunimui svarbios ne tik kaip laisvalaikio forma, bet ir kaip pagalbos bei palaikymo mechanizmas.

Diagrama Nr. 32

Didžiausias poreikis fiksuojamas socialiniam ryšiui ir bendravimui su bendraamžiais – net 45,7 proc. respondentų nurodė, jog jiems aktualios veiklos, padedančios susirasti draugų. Šis rezultatas atspindi vadinamąją popandeminę realybę, kai jaunuolių socialiniai ryšiai yra silpnesni, o bendravimo ir priklausymo grupei poreikis – išaugęs. Be to, 40,9 proc. respondentų nurodė, kad jiems svarbios erdvės, kuriose galima gauti aktualią informaciją, kas pabrėžia jaunimo informavimo ir konsultavimo funkcijos svarbą darbo su jaunimu kontekste. Apibendrinant galima teigti, kad jaunimo centrų ir susijusių paslaugų vertė Klaipėdos mieste yra daugiasluoksnė – jos atliepia tiek socialinius, tiek emocinius, tiek informacinius jaunų žmonių poreikius.

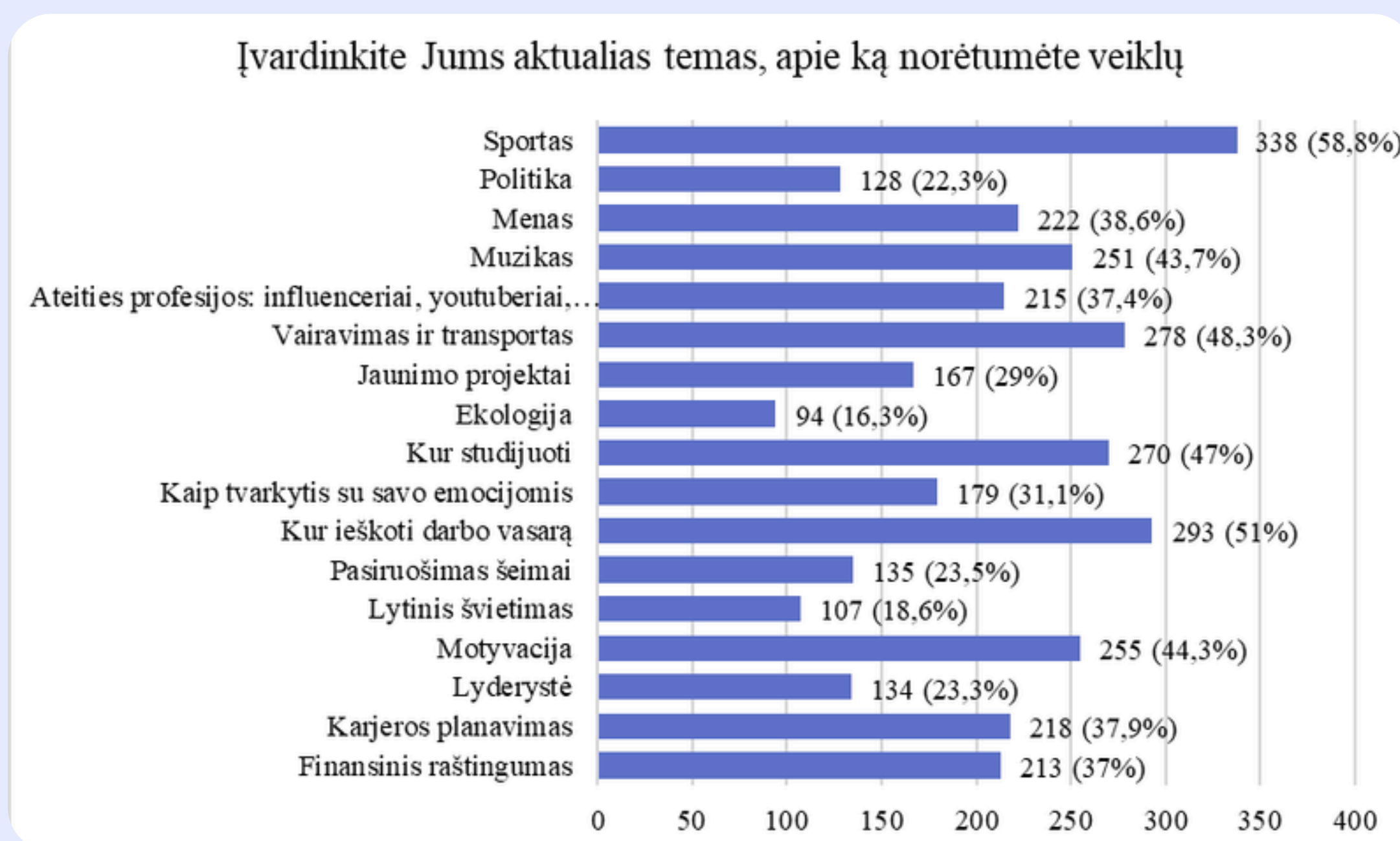

Diagrama Nr. 33

Analizuojant respondentų nurodytas jiems aktualias temas, matyti, kad populiariausios sritys tarp Klaipėdos miesto jaunimo yra sportas (338 paminėjimai), darbas vasaros laikotarpiu (293), vairavimas (278), studijų krypties pasirinkimas (270) ir motyvacija (255). Šie rodikliai atskleidžia aiškų jaunimo interesų spektrą ir prioritetus skirtinguose gyvenimo etapuose.

Gauti duomenys rodo, kad Klaipėdos miesto jaunimui ypač aktualūs praktiniai ir savarankiškumą stiprinantys įgūdžiai, tokie kaip įsidarbinimas, vairavimo įgūdžiai, sprendimai dėl studijų krypties ar karjeros planavimas. Šios temos atspindi jaunimo siekį pasiruošti artėjantiems gyvenimo etapams – studijoms, darbo rinkai ir savarankiškam gyvenimui. Jos ypač reikšmingos mokyklinio amžiaus jaunuoliams, kuriems svarbus pirmasis kontaktas su darbu, atsakomybe ir savarankiškų sprendimų priėmimu.

Kartu aiškiai išryškėja asmeninio tobulėjimo ir emocinės gerovės dimensija. Jaunuoliai dažnai mini motyvacijos stiprinimą, savęs pažinimą, pasitikėjimą savimi, bendravimo įgūdžius, sportą ir kūrybines veiklas (muziką, meną). Šios veiklos suvokiamos ne tik kaip laisvalaikio formos, bet ir kaip priemonės stiprinti emocinę pusiausvyrą, socialinius ryšius bei vidinę motyvaciją. Duomenys atskleidžia, kad Klaipėdos miesto jaunimui vienu metu svarbūs tiek labai praktiški kasdienio gyvenimo klausimai (darbas, įgūdžiai, mobilumas), tiek asmeninis augimas, saviraiška ir emocinė gerovė.

Atsakydami į atvirą klausimą „Kokios kitos aktualios temos būtų įdomios jaunimui?“, respondentai papildomai akcentavo psichikos ir emocinės sveikatos klausimus, kurie ne visada buvo tiesiogiai įvardyti ankstesniuose klausimuose. Jaunuoliai minėjo streso valdymą, nerimą, emocinį perdegimą, savivertę, santykius su tėvais ir bendraamžiais bei poreikį kalbėtis apie jausmus saugioje, nevertinančioje aplinkoje. Tai rodo augantį emocinio palaikymo ir psichologinės pagalbos poreikį.

Kita ryški papildomų atsakymų kryptis – gyvenimo įgūdžių ir savarankiškumo ugdymas. Jaunuoliai nurodė finansinio raštingumo, mokesčių, būsto nuomos, kasdienio gyvenimo planavimo, laiko valdymo ir „suaugusiųjų gyvenimo“ temų poreikį, atskleidžiantį spragą tarp formalaus ugdymo ir realių gyvenimo situacijų. Be to, dalis jaunimo paminėjo socialines ir visuomenines temas – toleranciją, lygybę, diskriminacijos prevenciją, pilietiškumą, savanorystę ir jaunimo balsą viešajame gyvenime. Apibendrinant galima teigti, kad jaunimo lūkesčiai veikloms Klaipėdos mieste yra daugiasluksniai ir reikalauja integruoto požiūrio, jungiančio emocinės gerovės stiprinimą, praktinių gyvenimo įgūdžių ugdymą ir socialinio sąmoningumo plėtrą.

FOKUS GRUPIŲ ĮŽVALGOS: JAUNIMO SITUACIJA KLAIPĖDOS MIESTE

Duomenų analizės eiga:

Rengiant 2025 m. mišrios metodikos jaunimo situacijos Klaipėdos mieste tyrimo ataskaitą, buvo įgyvendintos keturios fokus grupių diskusijos su skirtingomis tikslinėmis grupėmis. Jose dalyvavo jauni žmonės, su jaunimu dirbantys specialistai, politikai, savivaldybės valstybės tarnautojai bei nevyriausybių organizacijų atstovai, gyvenantys ir veikiantys Klaipėdos mieste. Tokia dalyvių įvairovė sudarė prielaidas pažvelgti į jaunimo situaciją iš kelių perspektyvų – tiek iš pačių jaunuolių, susiduriančių su kasdieniais iššūkiais, tiek iš sprendimų priėmėjų ir paslaugų teikėjų pozicijų.

Fokus grupių metu surinkti duomenys buvo analizuojami taikant induktyvų požiūrį, kai analizė grindžiama ne iš anksto nustatytais kategorijomis, o tiesiogiai kyla iš dalyvių pasisakymų. Surinkta medžiaga buvo suskaidyta į prasminius vienetus, kurie vėliau buvo koduojami, siekiant identifikuoti pasikartojančias temas, nuotaikas ir tendencijas. Šie kodai buvo jungiami į platesnes empirines kategorijas, leidusias išryškinti pagrindines tyrimo įžvalgas apie jaunimo poreikius, patiriamus iššūkius ir esamas stiprybes.

Šiame skyriuje pateikiamos papildomos fokus grupių įžvalgos, kurios nebuvo detalios aptartos kituose ataskaitos skyriuose, tačiau yra reikšmingos siekiant visapusiškai suprasti jaunimo situaciją Klaipėdos mieste. Pažymėtina, kad skirtingi tyrimo metodai – kiekybinė apklausa ir fokus grupių diskusijos – atskleidė nuosekliai sutampančias tendencijas: tiek jaunuoliai, tiek specialistai įvardija panašius iššūkius, paslaugų spragas ir siūlo artimas sprendimų kryptis.

Tyrimo dalyvių pasisakymai dokumente žymimi kodu RF ir skaičiumi, nurodančiu pasisakymo eiliškumą, o skliaustuose pateikiamas skaičius rodo, kiek kartų panaši mintis pasikartojė tarp skirtingų dalyvių. Toliau pateikiamos citatos ir apibendrintos įžvalgos atspindi dažniausiai pasikartojusias ir reprezentatyviausias idėjas, padedančias suprasti, kaip jaunimas ir su juo dirbantys asmenys vertina esamą situaciją, palaikymo mechanizmus ir pokyčių poreikį Klaipėdos mieste.

1. Psichikos sveikata, perdegimas ir emocinis raštingumas

Fokus grupių diskusijose psichikos sveikata buvo įvardyta kaip ryškiausias ir sistemiškiausias jaunimo iššūkis Klaipėdos mieste. Dalyviai pabrėžė, kad vis jaunesni jaunuoliai patiria nerimą, emocinį išsekimą, motyvacijos stoką ir sunkumus kasdienėje veikloje. Šios problemos siejamos ne su pavieniais atvejais, o su bendru gyvenimo tempu, aukštais akademiniais reikalavimais ir nuolatiniu spaudimu „būti sėkmingiems“.

RF3: *„Mokykla yra pats blogiausias dalykas – daug konkurencijos, daug reikalavimų, ne visi galime taip funkcionuoti.“* (3)

RF7: *„Jaunimas ateina jau su perdegimu – jie nebenori ir nebegali dirbti, nebegali išbūti nei mokykloje, nei darbe.“* (5)

Diskusijose taip pat išryškėjo emocinė šeimos aplinka, ypač tėvų perdegimas, kuris tiesiogiai veikia jaunų žmonių savijautą. Fokus grupių dalyviai akcentavo, kad tėvai dažnai lieka be pagalbos ir palaikymo, o tai mažina jų galimybes padėti paaugliams susidoroti su iššūkiais.

RF11: *„Jaunos mamos ateina visiškai perdegusios – jos nebeturi jėgų būti su paaugliu, nebeturi resursų ugdyti.“* (4)

Šios įžvalgos rodo, kad jaunimo psichikos sveikata turi būti vertinama ne atskirai nuo šeimos konteksto, o kaip platesnės socialinės sistemos dalis.

2. Priklausomybės, skaitmenizacija ir rizikos elgsena

Antroji ryški tema – priklausomybės ir rizikos elgsena, kuri, pasak fokus grupių dalyvių, tampa vis ankstesnė ir labiau normalizuota. Be tradicinių priklausomybių formų, stipriai išryškėjo skaitmeninių technologijų ir dirbtinio intelekto poveikis jaunimo emocinei būklei bei elgsenai.

RF14: *„Vaikai jaučiasi nemirtingi – jie nebijo, pradeda vartoti labai anksti, dažnai tam, kad nusiramintų.“* (2)

RF18: *„Dirbtinis intelektas jaunimui tampa kaip empatiškas draugas, kuris viskam pritaria – tai labai pavojinga.“* (3)

Diskusijų metu taip pat pabrėžta, kad jaunimo elgesį stipriai veikia šeimos pavyzdžiai, kai suaugusiųjų vartojimas tampa kasdienybės norma ir nėra reflektuojamas.

RF22: „Jaunimas yra tėvų atspindys – jei namuose vartojama, vaikams tai tampa norma.“ (3)

Šie pasisakymai leidžia daryti prielaidą, kad priklausomybių prevencija turi būti orientuota ne tik į jaunimą, bet ir į šeimos aplinką bei tėvų sąmoningumą.

3. Paslaugų prieinamumas, informuotumas ir tarpinstitucinis bendradarbiavimas

Fokus grupių dalyviai sutarė, kad Klaipėdos mieste jaunimui skirtų paslaugų formaliai netrūksta, tačiau jų prieinamumas ir veiksmingumas kelia iššūkių. Dažniausiai minėta problema – aiškaus nukreipimo mechanizmo nebuvimas, kai jaunuolis susiduria su sunkumais.

RF25: „Signalai yra, bet mokyklos nesikreipia – bijo, kad nukentės reitingai.“ (2)

RF27: „Nėra mechanizmo, kuris automatiškai nukreiptų jauną žmogų iš mokyklos į pagalbą.“ (3)

Be to, dalyviai pabrėžė, kad informacija apie paslaugas dažnai nepasiekia jaunimo dėl perteklinio informacinio triukšmo ir ne jaunimui pritaikytų kanalų.

RF31: „Informacijos daug, bet ji paskęsta – jaunimas jos tiesiog nepasiekia.“ (3)

Tai rodo sisteminių poreikį stiprinti tarpinstitucinį bendradarbiavimą, aiškius veikimo algoritmus ir jaunimui suprantamą komunikaciją.

4. Užimtumas, erdvės ir socialinis ryšys

Reikšminga fokus grupių tema tapo užimtumo ir jaunimui prieinamų erdvių trūkumas. Dalyviai pabrėžė, kad nors infrastruktūra mieste egzistuoja, ji dažnai yra neprieinama, užrakinta arba nepritaikyta įvairioms jaunimo grupėms.

RF6: „Stadionai ir aikštynai yra, bet jie užrakinti – jaunimas neturi kur eiti.“ (4)

RF9: „Daug erdvių pritaikytos berniukams, mergaitėms trūksta saugių vietų būti.“ (3)

Ypač akcentuota socialinio ryšio svarba, kuri tapo dar aktualesnė po pandemijos. Jaunimo centrai ir atviros erdvės buvo įvardytos kaip vietos, kuriose jaunuoliai gali atkurti gyvą bendravimą ir socialinius ryšius.

RF2: „Jaunuoliai ateina su draugais tik internete, o čia atranda gyvą ryšį.“ (5)

5. Kryptys ir sprendimų pasiūlymai

Apibendrinami diskusijas, fokus grupių dalyviai išskyrė kelias prioritetines kryptis, galinčias reikšmingai pagerinti jaunimo situaciją Klaipėdos mieste. Pirmiausia akcentuotas sistemingas tarpinstitucinis bendradarbiavimas ir aiškūs jaunimo nukreipimo mechanizmai, leidžiantys laiku suteikti pagalbą.

Taip pat pabrėžtas poreikis stiprinti darbo su jaunimu mokyklose paslaugas, ugdyti gyvenimo įgūdžius ir įtraukti tėvus kaip svarbią prevencijos grandį. Ne mažiau svarbios įvardytos nemokamos, atviros ir saugios erdvės, kurios mažintų socialinę atskirtį ir stiprintų jaunimo emocinę gerovę.

RF35: *„Jeigu turėtume daugiau atvirų erdvių, sporto ir palaikymo vietų, dalies problemų tiesiog neliktų.“ (5)*

Apibendrinant galima teigti, kad fokus grupių įžvalgos atskleidžia kompleksinį jaunimo situacijos vaizdą, kuriame emocinė gerovė, socialiniai ryšiai, paslaugų prieinamumas ir prevencinės priemonės yra glaudžiai tarpusavyje susiję. Šios įžvalgos nuosekliai papildo kiekybinio tyrimo rezultatus ir sudaro pagrindą kryptingoms jaunimo politikos rekomendacijoms Klaipėdos mieste.

SIŪLYMAI KLAIPĖDOS MIESTO SAVIVALDYBEI JAUNIMO POLITIKOS IR DARBO SU JAUNIMU PLĖTRAI

2026 metai bus reikšmingi Lietuvos jaunimo politikos kontekste, nes žymės jaunimo politikos brandos etapą ir sutaps su svarbiais sistemos atnaujinimais. Nuo 2026 m. įsigalios atnaujintas Jaunimo politikos pagrindų įstatymas, numatantis struktūrinius pokyčius, kurie tiesiogiai paveiks ir savivaldybių jaunimo politikos įgyvendinimą.

Vienas svarbiausių pokyčių – jaunimo amžiaus ribų išplėtimas iki 11–29 metų, kuris atveria galimybes kryptingam darbui su jaunesnio amžiaus paaugliais. Taip pat bus įteisinta jaunimo darbuotojo profesija, nustatant aiškius kompetencijų ir kvalifikacijos reikalavimus, bei įtvirtinta nauja darbo su jaunimu forma – darbas su jaunimu mokykloje. Tai sudaro prielaidas sistemingai stiprinti prevenciją, emocinę gerovę ir gyvenimo įgūdžių ugdymą formaliojo ugdymo aplinkoje.

Tikėtina, kad šie pokyčiai paskatins naujų, labiau specializuotų jaunimo politikos priemonių plėtrą, ypač orientuotų į 11–14 metų amžiaus grupę ir skaitmeninį darbą su jaunimu. Papildomai jaunimo politikos lauką paveiks ir kiti planuojami pokyčiai – alternatyvios karinės tarnybos įvedimas bei Savanorystės įstatymo pakeitimai, kurie gali išplėsti jaunimo dalyvavimo galimybes ir sustiprinti savanorystės kokybę. Šie procesai sudaro palankų kontekstą Klaipėdos miesto savivaldybei kryptingai atnaujinti ir stiprinti jaunimo politikos priemones, atliepiančias kintančius jaunimo poreikius.

ATVEJO ANALIZĖS – GERIEJI PAVYZDŽIAI, AKTUALŪS KURIANT NAUJAS PASLAUGAS JAUNIMUI KLAIPĖDOS MIESTE

Analizuojant kitų savivaldybių ir tarptautinę praktiką, galima išskirti keletą **gerųjų pavyzdžių**, kurie gali būti aktualūs plėtojant naujas jaunimo politikos ir darbo su jaunimu paslaugas Klaipėdos mieste. Šie modeliai atliepia tyrime identifikuotus poreikius: kompleksinę pagalbą, tarpinstitucinį bendradarbiavimą, jaunimo pasiekiamumą bei inovatyvias darbo formas.

„Gerumo Rankų“ namai - palydėjimo paslaugas su apgyvendinimu

„Gerumo Rankų“ namai – tai palydėjimo paslaugas su apgyvendinimu teikianti organizacija, orientuota į asmenis ir šeimas, patiriančius laikiną gyvenimo krizę. Pagrindinis paslaugų tikslas – sudaryti sąlygas atkurti orumą, sustiprinti vidinius resursus ir padėti žmonėms kryptingai siekti savarankiškumo bei ekonominės nepriklausomybės.

Paslaugos teikiamos motyvuotiems asmenims (šeimoms), kurių registruota gyvenamoji vieta yra Kauno mieste, užtikrinant apgyvendinimą ir kompleksinį palydėjimą iki 2 metų. Šis modelis išsiskiria ilgalaikiu, į žmogaus stiprinimą orientuotu požiūriu, leidžiančiu ne tik spręsti trumpalaikes krizes, bet ir kurti tvarų pagrindą savarankiškam gyvenimui ateityje.

„Mokslo stipendijos“ programa

VšĮ „Actio Catholica Patria“, Kauno mieste įgyvendina „Mokslo stipendijos“ programą, kuri skirta 16–23 metų jaunuoliams, augusiems globoje ir besimokantiems vidurinėse, profesinėse ar aukštosiose mokyklose. Programos tikslas – sudaryti sąlygas šiems jauniems žmonėms sėkmingai tęsti mokslus, mažinant socialinės atskirties ir ankstyvo pasitraukimo iš švietimo sistemos riziką.

Programa apjungia individualią pagalbą ir finansinę paramą: dalyviams teikiamos konsultacijos ir mentorystė, padedančios įveikti mokymosi, motyvacijos ar prisitaikymo iššūkius, taip pat skiriamos stipendijos, padengiančios dalį su mokymusi susijusių išlaidų (mokymo priemonės, mokesčiai). Be to, stiprinamas bendruomeniškumas – kuriama palaikanti dalyvių aplinka, skatinanti tarpusavio ryšius, patirties dalijimąsi ir pasitikėjimą savo gebėjimais.

Vilniaus kompleksinių paslaugų centras jaunimui „22 bendrą būtis“

Vilniaus miesto centre, aktyvioje socialinio ir kultūrinio gyvenimo aplinkoje (Vilniaus g. 22), 2023 m. pradėjo veikti kompleksinių paslaugų centras jaunimui „22 bendrą būtis“. Tai daugiafunkcinė jaunimui skirta erdvė, kurioje vienoje vietoje sutelktos su jaunimu dirbančios organizacijos, skirtingų sričių specialistai ir patys jauni žmonės iš Vilniaus miesto bei kitų savivaldybių. Centro lokacija ir atviras veikimo modelis sudaro prielaidas jaunimui lengvai pasiekti paslaugas neformaliu, neinstituciniu būdu.

Centre teikiamos konsultacijos jaunimui aktualiais klausimais, vyksta mokymai, konferencijos ir renginiai, sudaromos sąlygos jaunimo iniciatyvoms, bendradarbystei ir savanorystei. Taip pat teikiamos jaunimo informavimo ir konsultavimo (JIK) paslaugos, o centro struktūra leidžia jaunuoliams gauti tiek konkrečią pagalbą, tiek naudotis erdve kaip saugia vieta bendravimui ir saviraiškai. „22 bendrą būtis“ veikia ir kaip jaunimo organizacijų bendradarbiavimo platforma bei prisideda prie jaunuolių iš užsienio integracijos, taip stiprindama įtraukią miesto jaunimo politikos kryptį.

Palangos jaunimo ir savanorystės centras

2023 m. spalio mėn. Palangoje buvo įsteigtas Palangos jaunimo ir savanorystės centras, reorganizavus anksčiau veikusį jaunimo struktūrų modelį ir atskyrus atvirą jaunimo erdvę nuo kultūros centro. Naujoji įstaiga veikia kaip atviras jaunimo centras, teikiantis jaunimo informavimo ir konsultavimo paslaugas bei kryptingai dirbantis su NEET ir mažiau galimybių turinčiu jaunimu.

Centras taip pat koordinuoja trumpalaikę ir ilgalaikę savanorystę Palangos savivaldybėje, ypač kultūrinių, bendruomeninių ir miesto renginių kontekste. Institucija įsikūrusi naujai pastatytame jaunimo centre prie savivaldybės pastato (Vytauto g. 110), kuriame įrengtos konferencijų, konsultacijų erdvės, kavinė ir amfiteatras jaunimo renginiams. Tuo pačiu išlaikomos ir ankstesnės atviros jaunimo erdvės, leidžiančios diferencijuoti paslaugas pagal jaunimo motyvą, poreikius ir įsitraukimo lygį. Šis modelis sudaro sąlygas vienu metu dirbti tiek su mažiau įsitraukusiu, tiek su aktyviu ir iniciatyviu jaunimu.

Ohjaamo centrai – tarpžinybinės jaunimo paslaugų platformos

Nuo 2013 m. Suomijoje vystomi Ohjaamo centrai buvo sukurti įgyvendinant ES Jaunimo garantijų iniciatyvą ir šiuo metu laikomi vienu pažangiausių tarpžinybinio darbo su jaunimu modelių Europoje. Šiuo metu Suomijoje veikia daugiau nei 80 Ohjaamo centrų, o jų tinklas nuosekliai plečiamas visose savivaldybėse. Pagrindinė Ohjaamo misija – padėti 16–30 metų jaunuoliams spręsti užimtumo, švietimo, socialinius, sveikatos ir asmeninius iššūkius vienoje vietoje.

Ohjaamo veiklos filosofija grindžiama kompleksiskumu ir prieinamumu: jaunuoliui nebūtina iš anksto tiksliai įvardyti savo problemos – specialistai padeda ją išsigryninti, o pagalba teikiama koordinuotai. Ypatingas dėmesys skiriamas konfidencialumui ir duomenų apsaugai, renkant tik būtiną informaciją. Pats pavadinimas „Ohjaamo“ (suomiškai – lakūno kabina) simbolizuoja vietą, iš kurios koordinuojami sprendimai ir stiprinamas jauno žmogaus savarankiškumas.

Ohjaamo Kotka – mažesnio masto modelis

Kotkos mieste (Klaipėdos miestas partneris) veikiantis Ohjaamo centras yra pavyzdys, kaip šis modelis gali būti pritaikytas mažesnėse savivaldybėse. Centre dirba apie 30 skirtingų sričių specialistų, o veiklos apimtis pritaikyta vietos poreikiams ir savivaldybės ištekliams. Tuo tarpu didžiuosiuose Suomijos miestuose Ohjaamo centruose vienu metu gali dirbti iki 100 specialistų.

Tokio masto lankstumas leidžia savivaldybėms pasirinkti optimalų paslaugų modelį, neprarandant tarpžinybinio bendradarbiavimo esmės. Kotkos pavyzdys rodo, kad net ir ribotesnių resursų kontekste galima sukurti efektyviai veikiančią jaunimo paslaugų platformą.

Tarpžinybinė paslaugų ekosistema

Ohjaamo centrai veikia kaip tarpinstitucinės ekosistemos, apjungiančios Užimtumo tarnybą, sveikatos priežiūros paslaugas, savivaldybių padalinius, nevyriausybinės organizacijas ir jaunimo darbuotojus. Centre gali dirbti psichologai, socialiniai darbuotojai, teisininkai, karjeros konsultantai, sveikatos specialistai ir kiti profesionalai, dalį paslaugų teikiantys periodiškai.

Nuolatinį centro veiklos stabilumą užtikrina 3–5 pagrindiniai darbuotojai, o paslaugų spektras formuojamas savivaldybės lygmeniu, atsižvelgiant į vietos jaunimo poreikius. Šis modelis leidžia sumažinti paslaugų fragmentaciją ir stiprina ankstyvosios intervencijos galimybes.

Erdvės ir infrastruktūros sprendimai

Ohjaamo centrai dažniausiai įsikuria miesto centruose, buvusiose bankų ar draudimo bendrovių patalpose, kurios pritaikomos individualioms konsultacijoms ir privatumui užtikrinti. Erdvės kuriamos taip, kad būtų jaunimui patrauklios, neformalios ir neasocijuotųsi su kontroliuojančiomis institucijomis.

Svarbu pažymėti, kad Ohjaamo nėra tradiciniai jaunimo centrai. Suomijoje jie veikia greta įprastų jaunimo centrų, orientuotų į laisvalaikį ir bendravimą, o Ohjaamo pagrindinė funkcija – kompleksiškai spręsti jauno žmogaus problemas ir stiprinti jo savarankiškumą.

TEMINIAI / RESURSŲ JAUNIMO CENTRAI

Svarbu pabrėžti, kad Klaipėdos mieste kuriamas skaitmeninis jaunimo centras, orientuotas į jaunuolių skaitmeninių ir procesinių priklausomybių prevenciją bei su jomis susijusių iššūkių sprendimą. Toliau pateikiami pavyzdžiai jaunimo centrų ir resursų centrų, kurie veikia kitomis teminėmis kryptimis ir gali papildyti bei praplėsti paslaugų jaunimui spektrą.

Haugarock jaunimo centras Tonsberge (Norvegija)

Haugarock jaunimo centras Tonsbergo mieste (Vestfoldo apskritis, Norvegija) yra vienas ryškiausių teminių jaunimo centrų pavyzdžių Šiaurės šalyse. Tai specializuota jaunimo erdvė, orientuota į muziką, garso kūrybą ir renginių organizavimą, kurioje derinamas neformalusis ugdymas, saviraiška ir praktinių kompetencijų ugdymas.

Centro infrastruktūra apima muzikos studijas, repeticijų erdves, garso įrašų studiją ir koncertų salę. Be fizinių erdvių, centre veikia kūrybinės dirbtuvės, muzikos vadybos ir renginių organizavimo mokymai, suteikiantys jaunimui kompetencijų, aktualių kultūros ir kūrybinių industrijų srityse. Šis modelis rodo teminių, resursinių jaunimo centrų potencialą ugdant talentus ir stiprinant jaunimo įsitraukimą.

„Vilniaus jaunimo politikos centras“

„Vilniaus jaunimo politikos centras“ yra metodinė ir analitinė institucija, specializuojanti jaunimo politikos tyrimuose, analizėje ir mokslu grįstų sprendimų kūrime. Centro veikla orientuota į Vilniaus miesto jaunimo situacijos pažinimą, aktualių iššūkių identifikavimą ir duomenimis pagrįstų rekomendacijų teikimą sprendimų priėmėjams.

Institucija vykdo jaunimo politikos tyrimus, organizuoja mokymus su jaunimu dirbantiems specialistams, teikia ekspertines konsultacijas savivaldybei ir partneriams bei skatina jaunų žmonių įtrauktį į sprendimų priėmimo procesus. Taip pat centras aktyviai dalyvauja nacionaliniuose ir tarptautiniuose projektuose, stiprindamas jaunimo politikos kokybę ir inovatyvių sprendimų diegimą. Šis modelis išsiskiria kaip resursinis centras, telkiantis žinias, duomenis ir kompetencijas sisteminiam jaunimo politikos vystymui miesto lygmeniu.

„Vilnius – besimokantis miestas“ (Cities of Learning)

Cities of Learning iniciatyva Vilniuje įgyvendinama kaip strateginė miesto mokymosi ekosistema, apjungianti formalųjį, neformalųjį ir savarankišką mokymąsi. Platforma leidžia jaunimui ir kitiems miesto gyventojams lengvai rasti mokymosi galimybes, dalyvauti veiklose ir gauti skaitmeninius „Open Badges“, patvirtinančius įgytas kompetencijas.

Ši sistema ypač reikšminga pripažįstant neformaliojo mokymosi, savanorystės ir pilietinio aktyvumo rezultatus bei stiprinant jaunimo ryšį su darbo rinka. Vilniaus pavyzdys rodo, kaip savivaldybė gali kryptingai naudoti skaitmeninius sprendimus, siekdama didinti jaunimo motyvaciją, socialinę įtrauktį ir mokymosi visą gyvenimą kultūrą.

JAUNIMO ŽALINGŲ ĮPROČIŲ IR PSICHOLOGINĖS SVEIKATOS PREVENCIJA: SITUACIJA IR KRYPTYS KLAIPĖDOS MIESTE

TYRIMO IŽVALGOS

Atvirų atsakymų analizė rodo, kad jaunimo ir su jaunimu dirbančių specialistų požiūris į rizikingą elgesį ir prevenciją yra aiškiai struktūrinis ir priežastinis, o ne moralizuojantis. Respondentai nuosekliai pabrėžia, jog jaunų žmonių elgesį dažniau lemia ilgalaikis stresas, perteklinis mokyklinis krūvis, emocinės įtampos kaupimasis ir ribotos galimybės saugiai išreikšti jausmus, o ne žinių apie žalą trūkumas. **R34:** „Daug vaikų viską daro dėl streso – mokykla spaudžia, namuose problemos, tai ieško, kaip pabėgti.“ (3). Šiame kontekste rizikingas elgesys suvokiamas kaip reakcija į sisteminius iššūkius, o ne individualus pasirinkimas ar valios stoka. Tą patvirtina ir **R497:** „Problema ne pats elgesys, o priežastys, kurios lieka neišspręstos.“ (5).

Ryškus ir kritiškas požiūris į šiuo metu mokyklose taikomas prevencines priemones. Respondentai dažnai nurodo, kad prevencija apsiriboja formaliomis paskaitomis ar draudimais, kurie nekuria dialogo ir nepadedą jaunuoliams reflektuoti savo patirties. **R181:** „Prevencija neveikia, jei neieškom priežasčių, o tik draudžiam.“ (7). Šią nuostatą papildė **R60:** „Tik paskaitos, jokio dialogo, todėl neveikia.“ (2) ir **R500:** „Dialogas veiktų geriau nei formalios paskaitos.“ (2). Taip pat pabrėžiama, kad mokyklose trūksta emocinio ugdymo – **R133:** „Mokykla reikalauja rezultatų, bet niekas nemoko, kaip tvarkytis su jausmais.“ (9). Tai rodo, kad prevencijos priemonės, orientuotos į kontrolę ar informacijos perteikimą, nepasiekia savo tikslo, jei nėra grindžiamos dialogu ir emociniu palaikymu.

Atsakymuose taip pat aiškiai išryškėja pagalbos prieinamumo problema. Jaunuoliai dažnai neturi saugios erdvės išsikalbėti, o psichologinės pagalbos mokyklose trūksta. **R9:** „Nėra su kuo pasikalbėti, psichologų per mažai, o eilės didžiulės.“ (4). Kai kuriais atvejais psichologo vaidmuo suvokiamas ne kaip pagalbinis, o kaip kontrolinis – **R48:** „Mokykloje psichologas labiau baudžia nei padeda.“ (3). Šios įžvalgos pagrindžia poreikį kryptingai stiprinti kompleksines, santykiu ir pasitikėjimu grįstas intervencijas mokyklos aplinkoje, kuriose svarbiausias vaidmuo tenka nuosekliam, saugiam ir nevertinančiam pokalbiui su suaugusiuoju. Tyrimo duomenys leidžia daryti prielaidą, kad tik toks požiūris sudaro sąlygas ne tik efektyvesnei prevencijai, bet ir tvaresniems mokinių emocinės gerovės bei elgesio pokyčiams.

Bendruomenės diskusijos

2025 metais Klaipėdos mieste vyko prevenciniai renginiai ir konferencijos, skirtos jaunimo žalingų medžiagų vartojimo bei psichologinės sveikatos iššūkiams aptarti. Šiose iniciatyvose aktyviai dalyvavo ugdymo įstaigos, nevyriausybinės organizacijos, policijos atstovai, visuomenės sveikatos biuras, jaunimo darbuotojai ir tėvų atstovai. Toks platus institucinis spektras atskleidžia, kad jaunimo rizikingas elgesys ir emocinės sveikatos problemos Klaipėdos mieste suvokiamos kaip kompleksinis, ne vienos institucijos sprendžiamas klausimas, reikalaujantis koordinuoto ir nuoseklaus veikimo. Buvo organizuojami renginiai orientuoti į savivaldybės moksleivius.

Diskusijose ir konferencijų metu akcentuota, kad žalingų medžiagų vartojimo prevencija negali būti atsieta nuo platesnio jaunimo gerovės konteksto. Psichologinė įtampa, mokyklinis krūvis, santykių su tėvais ir bendraamžiais sunkumai bei informacijos perteklinė, bet fragmentuota sklaida sudaro sąlygas rizikingam elgesiui formuotis. Prevencinės priemonės, orientuotos tik į draudimus ar pavienius informacinius renginius, vertinamos kaip nepakankamai veiksmingos, jei jos nėra paremtos ilgalaikiu santykiu, pasitikėjimu ir realių priežasčių nagrinėjimu.

Analizuojant konferencijų ir prevencinių renginių metu suformuluotus pasiūlymus, aiškiai išryškėjo bendruomenės ir tėvų įtraukimo svarba. Siūloma kryptingai plėtoti švietėjišką veiklą tėvams, pasitelkiant šeimos gydytojus, ugdymo įstaigas ir bendruomeninius renginius, taip pat sudaryti galimybes tėvams dalyvauti susirinkimuose nuotoliniu būdu ar anonimiškai. Pabrėžta, kad tėvams reikalingi aiškūs veikimo algoritmai, padedantys reaguoti į situacijas, susijusias su psichoaktyviųjų medžiagų vartojimu ar emociniais sunkumais, o šeimos turi būti laikomos aktyviais prevencijos partneriais, o ne pasyviais stebėtojais.

Kita svarbi kryptis – prevencijos sklaidos formų ir vietų plėtra, siekiant pasiekti jaunimą jiems įprastose erdvėse. Siūloma aktyviau dirbti prekybos centruose, viešojo transporto stotelėse, miesto renginiuose, pasitelkti socialinę reklamą, vizualinius sprendimus, vaizdo turinį ir socialinius tinklus. Akcentuota, kad informacija turi būti pateikiama patrauklia, koncentruota forma, naudojant interaktyvius sprendimus (QR kodus, trumpus vaizdo įrašus, „inforeels“), taip pat pasitelkiant jaunimui autoritetingus asmenis ir influencerius. Tokia sklaida leidžia ne tik informuoti, bet ir kurti dialogą su jaunais žmonėmis.

Reikšminga pasiūlymų dalis siejama su savanorystės ir prasmingo užimtumo stiprinimu kaip prevencine priemone. Konferencijų dalyviai pabrėžė savanorystės programų (Jaunimo savanoriška tarnyba, „DOFE“, ESC, bendradarbiavimas su Caritas, policija ir kitomis organizacijomis) potencialą stiprinti jaunimo sąmoningumą, atsakomybę ir socialinius ryšius. Kartu įvardyti iššūkiai – jaunimo motyvavimo sunkumai, trumpalaikės savanorystės nepakankamas parengimas ir savanorių išlaikymas – rodo poreikį aiškioms savanorystės gairėms, motyvacinėms priemonėms, pripažinimo sistemoms ir savanorystės „menu“, leidžiančiam jaunimui pasirinkti pagal savo galimybes ir interesus.

Institucijos ir socialiniai partneriai turi kurti integruotą, daugiasluoksnę prevencijos sistemą, apimančią darbą mokyklose, šeimų švietimą, informacijos sklaidą skaitmeninėje ir fizinėje erdvėje, savanorystės plėtrą ir institucijų bendradarbiavimą. Šios įžvalgos papildo tyrimo duomenis ir pagrindžia būtinybę investuoti ne tik į pavienes prevencines priemones, bet ir į ilgalaikius, santykiu grįstus sprendimus, orientuotus į jaunimo psichologinės sveikatos stiprinimą ir rizikingo elgesio mažinimą Klaipėdos mieste.

SIŪLOMOS PREVENCINĖS PRIEMONĖS

Stiprinti tėvų švietimą ir įtraukimą

Kurti nuoseklias tėvų švietimo programas apie psichoaktyviųjų medžiagų vartojimą, psichikos sveikatą ir prevenciją, pasitelkiant šeimos gydytojus, ugdymo įstaigas ir bendruomeninius renginius. Sudaryti galimybes tėvams dalyvauti susitikimuose nuotoliniu ir anonimišku būdu.

Keisti prevencijos formą mokyklose – nuo moralizavimo prie dialogo

Atsisakyti vien tik paskaitomis grįstos prevencijos ir plėtoti dialogu, patirtiniu mokymusi bei gyvu santykiu paremtas veiklas, kuriose dalyvautų jaunimui autoritetingi, patikimi ir autentiški lektoriai.

Sistemiškai išnaudoti miesto erdves jaunimo pasiekimui

Prevenčines ir informacines veiklas perkelti į jaunimo kasdienes erdves – prekybos centrus, viešojo transporto stoteles, miesto renginius, sporto ir kultūros vietas, taip pasiekiant jaunimą neformaliame kontekste.

Sukurti aiškius algoritmus tėvams ir specialistams

Parengti praktinius algoritmus tėvams ir mokyklų darbuotojams, kaip elgtis pastebėjus rizikingą elgesį, nemotyvuotą vaiką ar galimą psichoaktyviųjų medžiagų vartojimą, užtikrinant aiškų nukreipimą pagalbos link.

Plėsti ir stiprinti VSB bei gatvės jaunimo darbuotojų vaidmenį

Didinti visuomenės sveikatos biuro specialistų ir gatvės jaunimo darbuotojų įsitraukimą, stiprinti jų matomumą ir vaidmenį ankstyvojoje prevencijoje bei ryšio su jaunimu kūrime.

Aktyviau naudoti skaitmeninius ir vizualinius komunikacijos kanalus

Informaciją apie prevenciją ir pagalbą teikti per socialinius tinklus, vaizdo turinį, „inforeels“, QR kodus, influencer'ius, užtikrinant, kad žinutės būtų trumpos, vizualios ir jaunimui suprantamos.

Integruoti prevenciją į ugdymo procesą ir gyvenimo įgūdžių programas

Prevenčines temas nuosekliai įtraukti į gyvenimo įgūdžių ugdymo programas, pilietines ir socialines valandas, pasitelkiant mokytojus ir jaunimo darbuotojus kaip tarpininkus.

Plėtoti savanorystę kaip prevencijos ir įsitraukimo priemonę

Stiprinti jaunimo savanorystės programas (JST, ESC, DOFE, NVO), siūlant motyvacines priemones, išlaidų kompensavimą, pripažinimą ir aiškų „savanorystės meniu“, ypač trumpalaikėms formoms.

Užtikrinti ankstyvą ir lengvai prieinamą pagalbą

Akcentuoti, kad žalingi įpročiai ir psichikos sveikatos sunkumai yra sprendžiami ir gydomi, plėsti „žaliuosius koridorius“, stiprinti bendradarbiavimą su sveikatos centrais ir vaikų ligoninėmis.

Kurti vieningą miesto lygmens prevencijos sistemą

Derinti institucijų veiksmus – mokyklų, VSB, NVO, policijos, sveikatos ir socialinių paslaugų – kuriant bendrą, koordinuotą prevencijos ir ankstyvosios intervencijos modelį, paremtą bendradarbiavimu, o ne pavienėmis iniciatyvomis.

Kompleksinės pagalbos mokykloje programa

Kompleksinės pagalbos mokykloje programa skirta sukurti nuoseklią, koordinuotą ir į mokinį orientuotą pagalbos sistemą aštuoniose mokyklose, kuriose specialistų komanda lankosi kas dvi savaites. Programa siekia užtikrinti, kad emocinė, psichologinė ir socialinė pagalba būtų teikiama tiesiog mokyklos aplinkoje – ten, kur mokiniai kasdien susiduria su iššūkiais. Toks modelis leidžia pagalbą padaryti lengvai pasiekiamą, nuoseklią ir paremtą ilgalaikiu santykiu su mokiniais, tėvais ir mokytojais.

Programos poreikį lemia augantys mokinių emocinės sveikatos ir elgesio iššūkiai – nerimas, motyvacijos stoka, priklausomybių rizika, patyčios, santykių sunkumai ir didėjantis mokytojų krūvis sprendžiant sudėtingas situacijas. Mokyklų vidiniai resursai dažnai nebespėja reaguoti į šiuos poreikius, todėl mobilios, tarpdisciplininės komandos įvedimas leidžia greičiau identifikuoti rizikas, stiprinti prevenciją ir užkirsti kelią problemų gilėjimui.

Programą įgyvendina keturių specialistų komanda: psichologas, priklausomybių konsultantas, jaunimo darbuotojas ir socialinis darbuotojas. Toks komandos modelis leidžia kompleksiškai spręsti mokinių sunkumus – nuo emocinės savijautos ir rizikingo elgesio iki socialinių, šeimos ir motyvacijos problemų. Reguliarūs vizitai kas dvi savaites užtikrina tęstinumą, leidžia stebėti pokyčius laike ir palaikyti pastovų ryšį su mokyklos bendruomene.

Metinis programos veiklos planas apima emocinės savijautos vertinimą, individualias ir grupines konsultacijas, prevencines veiklas, tėvų ir mokytojų konsultavimą bei atvejo vadybą. Programos poveikis vertinamas taikant kiekybinius ir kokybinius rodiklius, matuojant konsultacijų apimtį, mokinių įsitraukimą, emocinės savijautos pokyčius, elgesio incidentų ir praleistų pamokų mažėjimą. Galutinis programos tikslas – kurti saugią, palaikančią ir įtraukią mokyklos aplinką bei stiprinti savivaldybės gebėjimą sistemingai spręsti mokinių gerovės iššūkius.

SIŪLYMAI KLAIPĖDOS MIESTO JAUNIMO POLITIKOS PLĖTRAI

1. Plėtoti atviras ir nemokamas fizinio aktyvumo veiklas jaunimui

Fizinis aktyvumas yra viena aktualiausių jaunimo temų, tačiau daliai jaunuolių jis išlieka sunkiai pasiekiamas dėl kainos, infrastruktūros uždarumo ar per didelio orientavimo į sportinius rezultatus. Rekomenduojama plėtoti nemokamas, žemo slenksčio fizinio aktyvumo veiklas jaunimo centruose, atvirose erdvėse ir mikrorajonuose, orientuotas į dalyvavimą, savijautą ir bendrystę, o ne konkurenciją. Tai ypač svarbu mažiau motyvuotam jaunimui ir merginoms, kurios rečiau įsitraukia į tradicinį sportą.

2. Integruoti fizinį aktyvumą į emocinės sveikatos ir prevencines programas

Rekomenduojama fizinį aktyvumą traktuoti ne tik kaip sportą, bet ir kaip psichikos sveikatos stiprinimo priemonę, integruojant judėjimo elementus į prevencines, emocinio raštingumo ir gerovės programas mokyklose bei jaunimo centruose. Tokios veiklos gali tapti saugia alternatyva rizikingam elgesiui ir padėti jaunuoliams konstruktyviai valdyti emocinę įtampą.

3. Stiprinti emocinės ir psichologinės sveikatos paslaugų prieinamumą jaunimui

Pastebimas augantis jaunimo emocinių sunkumų, perdegimo ir streso lygis, o kartu – ribotas pagalbos prieinamumas. Rekomenduojama stiprinti psichologinės pagalbos pasiūlą, ypač mokyklų ir jaunimo centrų aplinkoje, užtikrinant trumpesnį laukimo laiką ir žemo slenksčio pagalbą.

4. Plėtoti darbą su jaunimu mokyklose – kompleksinės pagalbos mokykloje programa

Siūloma vystyti darbo su jaunimu mokyklose paslaugą, kuri papildytų formalaus ugdymo sistemą. Jaunimo darbuotojų ir kitų specialistų buvimas mokyklose leistų stiprinti emocinį saugumą, prevenciją ir ryšį su mokiniais, ypač tais, kurie sunkiai įsitraukia į ugdymo procesą.

5. Didinti jaunimo informavimo ir konsultavimo paslaugų matomumą

Nors Klaipėdoje egzistuoja įvairios paslaugos jaunimui, tyrimas atskleidžia, kad nemaža dalis jaunuolių apie jas nežino. Rekomenduojama stiprinti jaunimo informavimo ir konsultavimo veiklas, jas integruojant į mokyklas, jaunimo centrus ir skaitmenines platformas, kuriose jaunimas realiai dalyvauja.

6. Stiprinti tarpinstitucinį bendradarbiavimą ir aiškius nukreipimo mechanizmus

Tyrimas parodė, kad paslaugų fragmentacija ir aiškių nukreipimo schemų stoka mažina pagalbos efektyvumą. Rekomenduojama stiprinti bendradarbiavimą tarp švietimo, sveikatos, socialinių paslaugų ir jaunimo sektoriaus, kuriant aiškius, praktikoje veikiančius pagalbos kelius jaunuoliams.

7. Plėtoti atviras, saugias ir jaunimui patrauklias erdves

Jaunimo poreikis saugioms, neformalioms erdvėms išlieka itin aktualus. Rekomenduojama plėtoti jaunimo centrų ir atvirų erdvių tinklą, užtikrinant jų prieinamumą skirtingoms jaunimo grupėms, įskaitant mažiau motyvuotą ir socialinę atskirtį patiriantį jaunimą. Iki 2030 m. Klaipėdos mieste turėtų pradėti veikti, bent 2 papildomi atviri jaunimo centrai.

8. Stiprinti savanorystės ir ankstyvo įsidarbinimo galimybes

Savanorystė yra viena labiau atpažįstamų jaunimo galimybių Klaipėdos mieste, tačiau jos potencialas dar nėra pilnai išnaudotas. Rekomenduojama plėsti savanorystės pasiūlą, ją labiau susiejant su kompetencijų ugdymu, karjeros orientavimu ir perėjimu į darbo rinką. Klaipėdos miestas turėtų svarstyti galimybę įsteigti Klaipėdos miesto savanorystės koordinavimo centrą.

9. Plėtoti skaitmeninį darbą su jaunimu

Atsižvelgiant į jaunimo įpročius ir skaitmeninės erdvės reikšmę, rekomenduojama nuosekliai vystyti skaitmeninį darbą su jaunimu, derinant jį su gyvomis veiklomis ir orientuojantis į skaitmeninę gerovę, prevenciją, priklausomybės nuo dirbtinio intelekto mažinimą bei bendruomenės kūrimą.

10. Didinti jaunimo dalyvavimo galimybių matomumą ir kryptingai ugdyti jaunimo lyderystę

Jaunimo dalyvavimo sprendimų priėmimo vertinimai išlieka vidutiniai ne dėl dalyvavimo formų stokos, bet dėl nepakankamo jų žinomumo jaunimo tarpe. Rekomenduojama kryptingai viešinti esamas dalyvavimo galimybes, naudojant jaunimui aktualius komunikacijos kanalus (mokyklas, jaunimo centrus, socialinius tinklus), aiškiai paaiškinant, kaip ir kur jaunuoliai gali įsitraukti. Lygiagrečiai siūloma nuosekliai investuoti į jaunimo lyderių ugdymą – stiprinti jų kompetencijas atstovauti bendraamžiams, dalyvauti dialoge su sprendimų priėmėjais ir inicijuoti pokyčius vietos lygmeniu. Toks požiūris sudarytų prielaidas ne tik didesniam jaunimo įsitraukimui, bet ir tvariam, sąmoningam jaunimo dalyvavimui Klaipėdos miesto sprendimų priėmimo procesuose.

11. Stiprinti migrantų ir atvykusių jaunuolių įtraukimą į paslaugas jaunimui

Klaipėdos mieste auga migrantų ir atvykusių jaunuolių skaičius, tačiau jų įsitraukimas į esamas jaunimo paslaugas išlieka ribotas dėl informacijos stokos, kalbinių barjerų ir nepakankamai pritaikytų paslaugų formų. Rekomenduojama kryptingai stiprinti migrantų jaunuolių pasiekiamumą, pritaikant jaunimo centrų, informavimo ir konsultavimo bei prevencines veiklas daugiakalbėje ir kultūriškai jautrioje aplinkoje. Taip pat siūloma įtraukti migrantų jaunuolius į bendras veiklas kartu su vietos jaunimu, skatinti tarpkultūrinį dialogą, mentorystės iniciatyvas ir lyderystės ugdymą. Toks požiūris prisidėtų prie socialinės įtraukties, bendruomeniškumo stiprinimo ir migrantų jaunuolių integracijos į Klaipėdos miesto jaunimo politikos sistemą.

IŠVADOS

Atlikta kiekybinė ir kokybinė analizė leidžia teigti, kad Klaipėdos miesto jaunimo politika pasižymi nuosekliai formuojama sistema, kuri apima tiek paslaugų plėtrą, tiek prevenciją, tiek jaunimo įgalinimą. Tyrimo duomenys atskleidžia ne tik aktualius iššūkius, bet ir aiškias stiprybes, sudarančias pagrindą tolimesniam kryptingam jaunimo politikos vystymui mieste.

Klaipėdos miestas išsiskiria išplėtota ir įvairialype darbo su jaunimu infrastruktūra. Mieste veikiančys jaunimo centrai, atviros jaunimo erdvės, darbas su jaunimu gatvėje, jaunimo informavimo ir konsultavimo paslaugos sudaro sąlygas pasiekti skirtingas jaunimo grupes – nuo aktyvių ir motyvuotų iki mažiau įsitraukusių ar patiriančių socialinę atskirtį. Tyrimo duomenys rodo, kad jaunimo centrų veiklos yra atpažįstamos ir vertinamos kaip svarbios saugios erdvės, kuriose jaunuoliai gali ne tik prasmingai leisti laiką, bet ir gauti emocinį palaikymą bei pagalbą.

Klaipėdos jaunimo politika pasižymi stipriu dėmesiu prevencijai ir emocinei jaunimo gerovei. Kiekybiniai ir fokus grupių duomenys rodo, kad mieste aktyviai ieškoma atsakų į psichikos sveikatos, priklausomybių, perdegimo ir rizikingo elgesio iššūkius. Prevencinės veiklos, konferencijos ir tarpsektorinis bendradarbiavimas su ugdymo įstaigomis, sveikatos ir nevyriausybinėmis organizacijomis sudaro prielaidas pereiti nuo moralizuojančių priemonių prie struktūrinių, santykiu ir pasitikėjimu grįstų sprendimų.

Klaipėdos miestas demonstruoja atvirumą inovatyvioms ir šiuolaikiškoms darbo su jaunimu formoms. Tyrimas atskleidžia kryptingą perėjimą prie lankstesnių modelių – darbo su jaunimu mokyklose, skaitmeninio darbo su jaunimu, kompleksinių ir tarpžinybinių paslaugų. Šios kryptys leidžia pasiekti jaunimą jiems artimose aplinkose, mažina paslaugų fragmentaciją ir didina pagalbos prieinamumą, ypač jauniems žmonėms, susiduriantiems su emociniais ar socialiniais sunkumais.

Klaipėdos jaunimo politika išsiskiria orientacija į jaunimo įgalinimą ir savarankiškumo stiprinimą. Tyrimo duomenys rodo, kad mieste plėtojamose savanorystės, mobilumo, neformaliojo ugdymo ir užimtumo galimybės prisideda prie jaunimo kompetencijų augimo, pasitikėjimo savimi ir aktyvesnio dalyvavimo visuomeniniame gyvenime. Jaunimas Klaipėdoje nevertinamas tik kaip paslaugų gavėjas – jis matomas kaip aktyvus miesto bendruomenės narys, kurio patirtys, poreikiai ir iniciatyvos gali tapti svarbiu miesto socialinio gyvybingumo ištekliumi. Klaipėdos miesto jaunimo politika turi tvirtą pagrindą tolimesnei plėtrai. Esamos stiprybės sudaro prielaidas kryptingai reaguoti į identifikuotus iššūkius ir kurti dar labiau koordinuotą, į jaunimo poreikius orientuotą ir ilgalaikę poveikį kuriančią jaunimo politikos sistemą.

2025